

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์

นางสาวกฤษพร แสงพิรุณ
นางสาวมนรัตน์ ใจเอื้อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
ในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์

นางสาวถิรพร แสงพิรุณ
วท.ม. (จิตวิทยาอุตสาหกรรม)

นางสาวมนรัตน์ ใจเอื้อ
ศศ.ม. (การจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว)

มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต

(งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีงบประมาณ 2554)

หัวข้อวิจัย	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวอิทธิพร แสงพิรุณ และ นางสาวมนรัตน์ ใจเอื้อ
ที่ปรึกษา	รศ.ดร. โยธิน แสงวงดี
หน่วยงาน	โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีงบประมาณ	2555

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี คือมีการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก และใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า ในการเลือกกลุ่มที่ต้องการสัมภาษณ์ใช้วิธีการแบบลูกโซ่หรือสโนบอลล์ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นชาวบ้านในชุมชนจำนวน 400 คน การประมวลผลทางสถิติ ใช้ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่าชาวบ้านในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.50 มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 80.80 มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 54 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 62 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56 ส่วนใหญ่ชาวบ้านในชุมชนยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 65.50 แต่ยังมีความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คิดเป็นร้อยละ 78.57 ชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.27$) ด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) ด้านการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.74$) ด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.29$) ผลรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) และชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) ด้านเศรษฐกิจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) ผลรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$)

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 3.17 พบว่าความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 3.59 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 38.46

พนักงานพิทักษ์ป่ามีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกป่าโดยการให้ความรู้ความเข้าใจกับชาวเขาและชาวไทยพื้นราบ รัฐบาลจะช่วยเหลือในด้านสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการต่าง ๆ รวมถึงผลดีและผลเสียที่จะได้รับโดยจะมีการดำเนินการตามกฎหมาย โดยทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีการจัดทำโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อย้ายกลุ่มชาวเขาและชาวไทยพื้นราบไปอยู่ในที่ปลอดภัย และมีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพและอยู่อาศัยเป็นหลักแหล่งและมีโครงการฝึกสอนอาชีพให้แก่ชาวเขาและชาวไทยพื้นราบ เช่น หัตถกรรม การจักสาน เป็นต้น มีการใช้ยุทธศาสตร์การปกป้องพื้นที่โดยการบังคับใช้กฎหมายแก่ผู้ที่ลักลอบเข้ามาในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเพื่อมาใช้ประโยชน์ในเขตพื้นที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งเป็นที่ทำการสำนักงานใหญ่ของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ส่วนชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือให้ชาวเขาและชาวไทยพื้นราบที่ชำนาญป่าได้มีส่วนร่วมทำงานกับพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และเป็นตัวแทนของชาวบ้านเข้ามาเป็นคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในพื้นที่อำเภอแม่วงก์ อำเภอแม่เลย์ จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นการใช้แนวทางการจัดการพื้นที่แบบสันติวิธี เน้นการแก้ปัญหาโดยใช้สัมพันธภาพที่ดีแก่ชาวบ้านในชุมชน ซึ่งลดปัญหาความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐกับชาวบ้านในชุมชนได้เป็นอย่างดี

สำหรับข้อเสนอแนะนั้นควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ทางหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้ความรู้กับชาวบ้านในชุมชนเรื่องความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ โดยการจัดฝึกอบรม ทางหน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับทางสถาบันการศึกษาจัดโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อยเพื่อปลูกจิตสำนึกรักธรรมชาติและให้แก่คนรุ่นใหม่ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป และทางหน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายให้ชาวบ้านในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ให้มากขึ้น

Research Title: Guidelines for Sustainable Ecotourism Management in Mae Wong National Park in Kamphaeng Phet and Nakhon Sawan Provinces

Researchers: Ms. Thiraporn Sangpiroon and Ms. Monrat Jaieur

Research Consultant: Associate Professor Doctor Yothin Sawangdee

Organization: School of Tourism and Hospitality Management, Suan Dusit Rajabhat University

Fiscal Year: 2012

The research project on “Guidelines for Sustainable Ecotourism Management in Mae Wong National Park located in Kamphaeng Phet and Nakhon Sawan Provinces” has the objectives to study the level of villagers’ participation in ecotourism management in Mae Wong National Park, to study ecotourism management for the foresters in Mae Wong National Park and to recommend sustainable tourism development in Mae Wong National Park. This research emphasized on the use of Exploratory Mixed Methods Design for qualitative research by using in-depth interviews, triangulation techniques and snowball techniques for selecting the group for interviewing and quantitative research by using a sample group of 400 villagers in the community. This research used statistic analysis such as mean, standard deviation, percentage, and multiple regression analysis. The results are as follows:-

Most of villagers in the community or 51.50 percent are females; 51 percent have the age between 21–30 years old. 80.80 percent were married; 54 percent finished their education from high schools; 62 percent are farmers; 56 percent have monthly income lower than 5,000 Baht; 65.50 percent are lack of knowledge and understanding about the tourist capacity for ecotourism destinations. However, 78.57 percent have basic knowledge and understanding of ecotourism. The villagers in the community have participated in the management of Mae Wong National Park in 5 areas and with the following results:-

1. The participation level of tourism planning management is low ($\bar{x} = 2.27$).

2. The participation level of tourism operations management is medium ($\bar{x} = 3.33$).
3. The participation level of facilitation tourism is medium ($\bar{x} = 3.02$).
4. The participation level of tourism security management is medium ($\bar{x} = 2.74$).
5. The participation level of tourism evaluation management is low ($\bar{x} = 2.29$).

The average result of these 5 areas is a medium level of participation ($\bar{x} = 2.73$).

The level of participation of villagers and foresters for sustainable ecotourism management are included 3 areas with the following results:-

1. The level of participation in the environmental area is medium ($\bar{x} = 2.78$).
2. The level of participation in the social and cultural area is medium ($\bar{x} = 3.17$).
3. The level of participation in the economical area is medium ($\bar{x} = 3.07$).

The average result of these 3 areas is a medium level of participation ($\bar{x} = 3.00$).

The hypothesis test shows that 1) Sex, age, educational level, occupation and income of the local villagers have relationship with management of sustainable tourism at a statistically significant level of 0.05 and can predict the management of sustainable ecotourism at 3.17 percent. 2) The knowledge and understanding of the local villagers have relationship with management of sustainable tourism at a statistically significant level of 0.05 and can predict the management of sustainable ecotourism at 3.59 percent and 3) The participation level of the local villagers has relationship with management of sustainable tourism at a statistically significant level of 0.05 and can predict the management of sustainable ecotourism at 38.46 percent.

The foresters have to deal with smugglers and poachers from the hill tribes and Thai lowland tribal groups by providing them with knowledge and understanding. The government will help them by providing benefits, and various welfare programs. The implementation of this law will have both advantages and disadvantages for the recipients by offering them "Little House in the Large Forest Project" implemented by the Mae Wong National Park. The purpose of this project is to relocate these tribal people

to a safer zone and to provide them their own land for cultivation, permanent settlement, and vocational training projects such as handicrafts, etc. The foresters have used law enforcement in Amphur Pang Sila-Thong in Kamphaeng Phet Province where the headquarters of Mae Wong National Park is located to keep smugglers and poachers from illegally entering the park for their own benefits. The local villagers in the community and the foresters are involved in ecotourism management, which gives the hill tribes and the Thai lowland tribal people, who are skillful in lowland forests, to work together with the foresters in Mae Wong National Park. They will also be representatives for their community in the Mae Wong National Park committee in Amphur Mae Wong, and Amphur Mae Lay in Nakhon Sawan Province. This approach was used to peacefully deal with problem solving by making good relationships with the local villagers in the community. This also reduced conflicts between the local government and the local villagers in the community.

Recommendations should include studying about the capacity of tourists coming to the Mae Wong National Park. The government should provide more knowledge and understanding for the local villagers about tourism in the area of the National Park. This may include capacity building or trainings. The government should cooperate with educational institutions to conduct a training programme for children to be tourist guides to raise awareness in the new generations about sustainable ecotourism. Finally, the government should have a policy for villagers in the community to increasingly participate in tourism management in Mae Wong National Park.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” ทางผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Exploratory Mixed Methods Design) คือมีทั้งระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เพื่อช่วยให้งานวิจัยครั้งนี้มีความครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ในการลงภาคสนามเก็บข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณนั้น ทางคณะผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ ของอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ในเรื่องที่พัก สิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่าง ๆ และรวมทั้งการให้สัมภาษณ์ การได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านในชุมชนในการตอบแบบสอบถาม ขอขอบคุณทางหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว. 4 แม่เฒา ขอขอบคุณคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ คณะกรรมการชมรมคนรักแม่เฒาผืนป่าตะวันตก ขอขอบคุณทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดแรงบันดาลใจในการทำงานวิจัยด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ขอขอบคุณทางสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิตเป็นอย่างยิ่ง ที่ให้การสนับสนุนคณะวิจัยให้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัย มา ณ โอกาสนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพ	ฌ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
กรอบแนวคิดในการวิจัย	4
สมมติฐานการวิจัย	4
ขอบเขตการวิจัย	5
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว	7
แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	14
แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการ ในอุทยานแห่งชาติ	18
นโยบายของกรมป่าไม้แห่งชาติ	37
ประวัติของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	40
แผนแม่บทการปฏิบัติงานของหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	43
จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์	

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	69
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	73
การหาคุณภาพเครื่องมือ	74
การวิเคราะห์ข้อมูล	74
บทที่ 4 ผลการวิจัย	76
ผลการวิจัย	76
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	173
สรุปผลการวิจัย	173
อภิปรายผลการวิจัย	176
ข้อเสนอแนะ	182
รายการอ้างอิง	183
ภาคผนวก	190
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	191
ภาคผนวก ข ค่าความเชื่อมั่น	197
ภาคผนวก ค ประมวลภาพและเอกสารของกรมอุทยานแห่งชาติ	200
ประวัติผู้วิจัย	208

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	แสดงอัตราค่าบริการบ้านพักนักท่องเที่ยว	50
2.2	แสดงอัตราค่าบริการการเช่าเต็นท์	51
2.3	แสดงอัตราค่าบริการชุดเครื่องนอน	51
4.1	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามเพศ	77
4.2	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามอายุ	77
4..3	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามสถานภาพสมรส	78
4.4	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา	78
4.5	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามอาชีพ	79
4.6	แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน จำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน	80
4.7	แสดงจำนวนและร้อยละของชาวบ้านในชุมชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	81
4.8	แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตาม ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	83
4.9	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมกับการ เจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่	86

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.10	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่	87
4.11	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่	88
4.12	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนชาวบ้านในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไป” ได้หรือไม่	89
4.13	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่	90
4.14	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่	91
4.15	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่	92

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.16	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่	93
4.17	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่	94
4.18	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่	95
4.19	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่	96
4.20	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเองจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	97

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.21	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	98
4.22	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	99
4.23	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	100
4.24	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	101
4.25	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	102
4.26	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	103

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.27	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่	105
4.28	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่	106
4.29	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่	107
4.30	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนคนในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่	108
4.31	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่	109
4.32	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่	110

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.33	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่	111
4.34	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัยฝักักินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่	112
4.35	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่	113
4.36	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่	114
4.37	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่	115

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.38	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	116
4.39	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	117
4.40	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	118
4.41	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	119
4.42	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	120
4.43	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.44	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	122
4.45	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่	125
4.46	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในกาจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่	127
4.47	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่	129
4.48	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนคนในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่	131
4.49	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.50	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่	136
4.51	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่	138
4.52	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่	141
4.53	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่	143
4.54	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่	145

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.55	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่	147
4.56	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	150
4.57	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	152
4.58	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	154
4.59	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	157
4.60	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	159

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.61	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	161
4.62	แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่	163

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน	2
2.1	แสดงการจัดการท่องเที่ยวแบบองค์รวม	17

บทที่ 1

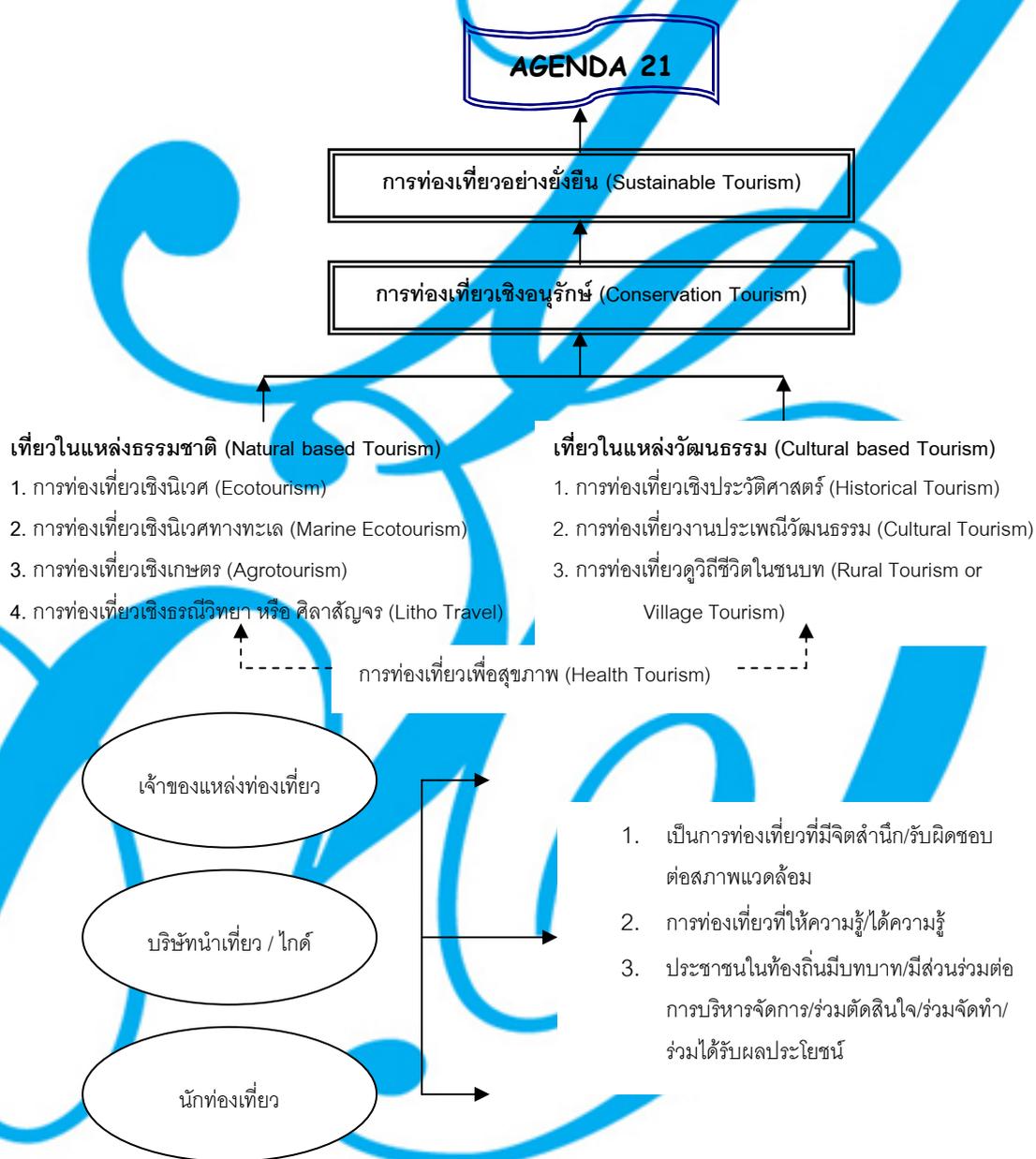
บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

แผ่นดินไทยนี้มีทรัพยากรทางธรรมชาติที่หลากหลายและเหมาะแก่การเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศให้ความสนใจและมาท่องเที่ยวตลอดทั้งปี (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2553) ทรัพยากรทางธรรมชาติเหล่านี้ยังคงมีความอุดมสมบูรณ์ทางระบบนิเวศ อาทิเช่น ภูเขา ถ้ำ น้ำตก ป่าไม้ ทะเล ลำธาร แหล่งทรัพยากรทางธรรมชาติเหล่านี้จึงเหมาะสมอย่างยิ่งกับการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวที่หลากหลาย นอกจากนี้ยังมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น อาทิเช่น วัด โบราณสถาน เรือไทย และยังมีมรดกทางวัฒนธรรมไทยที่สืบทอดต่อกันมาหลายชั่วอายุคน อาทิเช่น วิถีชีวิต วัฒนธรรมไทย ชนบทรรมนิยมประเพณีอันดีงามของไทย (เกรียงไกร, 2551 : 14) ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นเสน่ห์ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมายังแหล่งท่องเที่ยว และเมื่อมีการท่องเที่ยวเกิดขึ้น ทำให้เกิดการกระจายตัวของนักท่องเที่ยว เป็นการกระจายรายได้ไปสู่หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชนในท้องถิ่นด้วย (นฤมล, 2549 : 19) ทางด้านเศรษฐกิจนั้นรายได้จากการท่องเที่ยว เป็นรายได้ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ กล่าวคือเมื่อเกิดการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใด ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจะเข้ามาช่วยบริหารจัดการ รวมถึงพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ทำให้เม็ดเงินของนักท่องเที่ยวกระจายไปสู่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและรวมถึงคนในชุมชนด้วย ทางด้านสังคมนั้น การพัฒนาการท่องเที่ยวทำให้เกิดการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคให้ได้มาตรฐาน และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในแหล่งท่องเที่ยว เพื่อรองรับกับจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมา เป็นการช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ ให้ดีขึ้น รวมทั้งช่วยปลูกจิตสำนึกให้ประชาชนมีความรู้สึกรักและหวงแหนทรัพยากรการท่องเที่ยวในท้องถิ่นของตน อันจะนำมาซึ่งการอนุรักษ์ การฟื้นฟู และการใช้ทรัพยากรอย่างมีจิตสำนึกซึ่งเป็นหัวใจของการพัฒนาการท่องเที่ยวภายใต้แนวคิดของการพัฒนาอย่างยั่งยืน (สันติชัย, 2548 : 1) “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึง การจัดการทรัพยากรเพื่อตอบสนองความจำเป็นทางเศรษฐกิจ สังคม และสุนทรียภาพ พร้อมกับรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และระบบนิเวศ” และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งกับทุกประเทศ เพราะถ้าหากปราศจากการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การท่องเที่ยวจะเติบโตตามยุทธศาสตร์และเป็นตัวเร่งให้ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่เดิมเสื่อมโทรมสูญสลายไปอย่างรวดเร็ว

สำหรับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนนั้นเกิดขึ้นจากการประชุมที่เมืองแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา ในเดือนมีนาคม ปี พ.ศ. 2535 และจากผลของการประชุมครั้งนั้น ทำให้เกิดแผนปฏิบัติการ 21 (Agenda 21) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมโลก (บุญเลิศ, 2548 :284) แสดงดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 แสดงแนวคิดเกี่ยวกับการเกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (ที่มา : รำไพพรรณ, 2547 : 22)

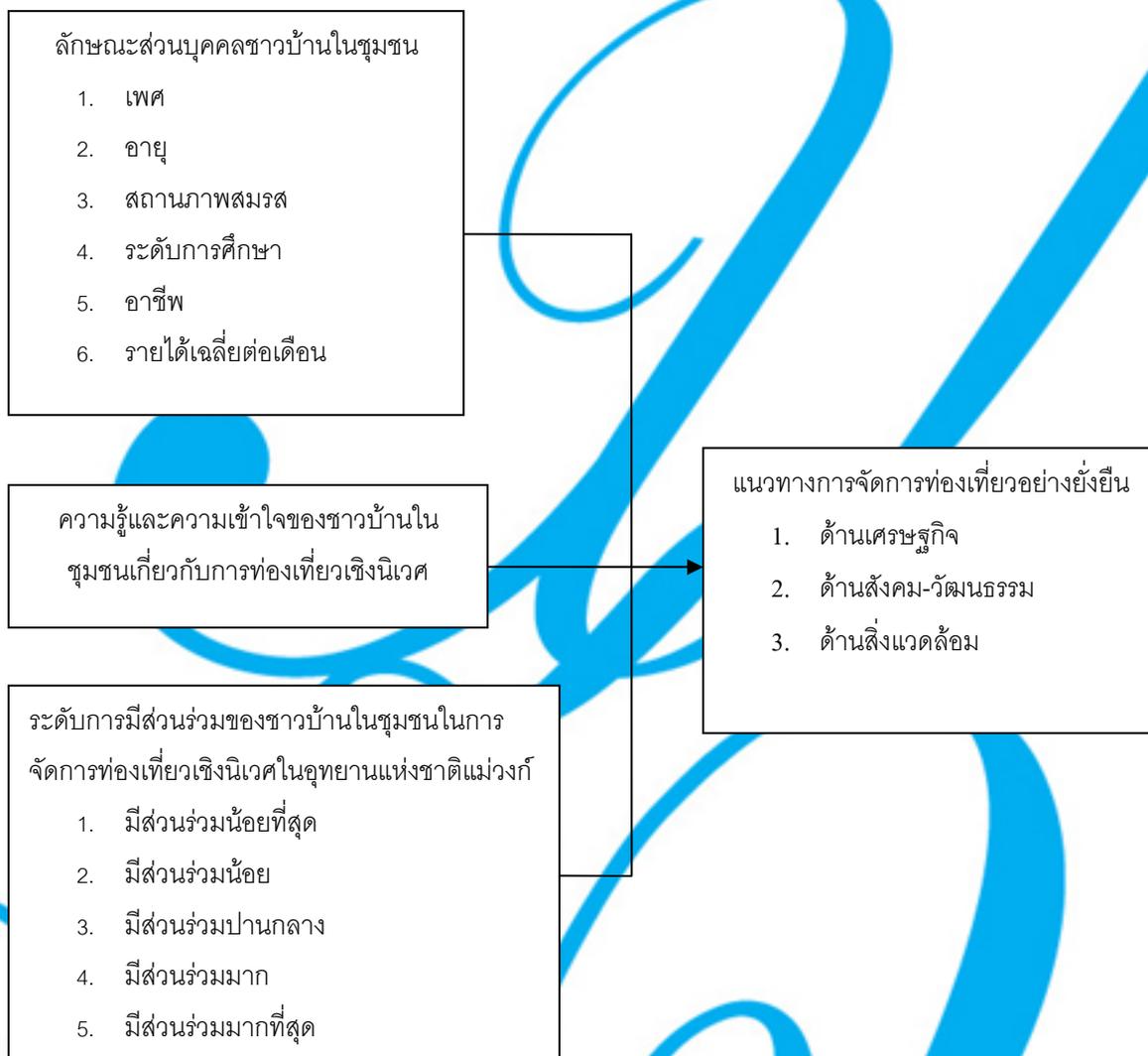
การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเส้นทางธรรมชาติในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จัดเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ สำหรับอุทยานแห่งชาติแม่วงก์นั้นมีพื้นที่ครอบคลุม 2 จังหวัด คือ จังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์ โดยมีลำน้ำแม่วงก์เป็นเส้นแบ่งจังหวัดอยู่ในท้องที่จังหวัดกำแพงเพชร ประมาณ 279,050 ไร่ และอยู่ในท้องที่จังหวัดนครสวรรค์ ประมาณ 279,700 ไร่ รวมเนื้อที่ทั้งหมด 558,750 ไร่ ลักษณะภูมิประเทศประกอบไปด้วยภูเขาสูงชัน สลับซับซ้อน อากาศค่อนข้างหนาวจัด สภาพป่าไม้และสังคมพืช มีทรัพยากรป่าไม้ด้วยกัน 5 ประเภท คือ ป่าดิบเขา ป่าดิบแล้ง ป่าดิบแล้งผสมป่าเบญจพรรณ ส่วนทรัพยากรสัตว์ป่า มีทั้งสัตว์ที่เลี้ยงลูกด้วยนม สัตว์จำพวกนก สัตว์เลื้อยคลาน สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก และสัตว์จำพวกปลาน้ำจืดทั่วไป มีสถานที่ท่องเที่ยว เช่น แก่งผาคอยนาง ช่องเย็น จุดชมวิวกว๊ากะทิง ชุนน้ำเย็น แก่งลานนกยูง จุดชมวิวมอฮีต สำหรับกิจกรรมที่นักท่องเที่ยวนิยมได้แก่ การล่องแก่ง ปั่นจักรยาน การเดินป่า การส่องนกและการส่องสัตว์ประเภทอื่น

ปัญหาที่พบในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คือมีการเผาป่า การรุกป่าผิดกฎหมายเพื่อใช้ทำการเกษตร และการล่าสัตว์บางชนิด ซึ่งส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (อุทยานแห่งชาติแม่วงก์, 2554) จึงเป็นที่มาของการทำวิจัยและคำถามการวิจัยในเรื่องพนักงานพิทักษ์ป่ามีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกป่าอย่างไร และชาวบ้านมีส่วนร่วมกับการจัดการพิทักษ์ป่าในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร เพราะหากไม่มีการศึกษาวิจัย และปลูกจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติย่อมส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศโดยรวม ซึ่งทรัพยากรป่าไม้เป็นต้นกำเนิดของแหล่งน้ำและสิ่งมีชีวิตต่าง ๆ จะค่อย ๆ สูญสลายและอาจนำมาซึ่งการขาดแคลนทรัพยากรในที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
3. เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ลักษณะส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้
2. ความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้
3. ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านพื้นที่

อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. ด้านการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
3. ด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้กำหนดประชากรสำหรับการศึกษาวิจัย ได้แก่

1. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
2. หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เรวา) อำเภอแม่วงก์

จังหวัดนครสวรรค์

3. กรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
4. ประชาชนชาวบ้านอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
5. สมาชิกชมรมคนรักแม่เรวา ฝันป่าตะวันตก
6. ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในตำบลแม่วงก์ ตำบลแม่เลย์ ตำบลวังซ่าน ตำบลเขาชนกัน

อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์

ขอบเขตด้านเวลา

ระยะเวลาศึกษา 12 เดือน

นิยามศัพท์

ผู้วิจัยให้ความหมายและจำกัดขอบเขตของศัพท์บางคำเฉพาะของงานวิจัยดังนี้

การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การบริหารจัดการท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ด้านการจัดการที่พักนักท่องเที่ยว ด้านการจัดนำเที่ยว ด้านการจัดการอบรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ความรู้และความเข้าใจ หมายถึง ชาวบ้านในชุมชนมีทักษะความรู้และความเข้าใจในด้านการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งรวมถึงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ และรู้จักวิธีการ

รักษาระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่า ไม่ทำลาย ตลอดจนปกป้องและดูแลผืนป่าและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้คงอยู่

การมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การที่ชาวบ้านในชุมชนให้ความร่วมมือร่วมใจในการทำงานหรือทำกิจกรรมร่วมกันตลอดจนร่วมคิดร่วมมือในด้านการวางแผน ด้านการดำเนินงาน ด้านการให้สิ่งอำนวยความสะดวก ด้านการจัดการความปลอดภัย และด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

แนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน หมายถึง วิธีการหรือแนวทางในการบริหารจัดการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมองค์ประกอบทั้ง 3 ด้านเพื่อไปสู่ความยั่งยืน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม - วัฒนธรรม และด้านสิ่งแวดล้อม ในด้านเศรษฐกิจการจัดการท่องเที่ยวทำให้ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ด้านสังคมและวัฒนธรรม ชาวบ้านมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ส่งผลให้สังคมของชุมชนนั้นดีขึ้น และด้านสิ่งแวดล้อม ชาวบ้านมองเห็นคุณค่าและประโยชน์ของทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่ทำลายแต่จะช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ ทำให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. ทราบแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
3. ทราบแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การมีส่วนร่วมของชุมชนและการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยการศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีขอบเขตของการศึกษาดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว
2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการในอุทยานแห่งชาติ
4. นโยบายของกรมป่าไม้แห่งชาติ
5. ประวัติของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
6. แผนแม่บทการปฏิบัติงานของหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2554
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว

Holloway (1995, อ้างถึงใน ธนกฤต, 2550 : 38) การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางออกจากที่อยู่อาศัยไปยังสถานที่อื่น ในระยะเวลาสั้น ๆ และทำกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างที่อยู่ในแหล่งท่องเที่ยว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเยี่ยมญาติมิตร หรือพักผ่อนท่องเที่ยว

Lawson and Baud Bovy (1998, อ้างถึงใน ธนกฤต, 2550 : 38) การท่องเที่ยว หมายถึง การนันทนาการรูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นในเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยไปยังอีกที่หนึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535 : 1) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวเป็นคำที่มีความหมายค่อนข้างกว้างขวางเพราะว่ามีได้หมายความแต่เฉพาะเพียงการเดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์ดังที่คนส่วนมากเข้าใจกัน การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อ

การศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดจนการเยี่ยมชมเยี่ยมนญาติพี่น้องนับว่าเป็นการท่องเที่ยวทั้งสิ้น

ธนกฤต สังข์เฉย (2550 : 38) การท่องเที่ยว (tourism) หมายถึง การเดินทางที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ระหว่างการเดินทาง โดยต้องมีองค์ประกอบเหล่านี้ คือ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐบาล และประชาชนในท้องถิ่น

กุลวรา สุวรรณพิมล (2548 : 12) การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางซึ่งมีเงื่อนไขตามหลักสากลโดยเฉพาะขององค์การการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Union of Official Travel Organization หรือ IUOTO) คือ ต้องเป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว ต้องเป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ และต้องเป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใด ๆ ก็ตามที่มิใช่เพื่อประกอบอาชีพหรือหารายได้ในกรณีนั้น

วิมล จิโรจน์พันธุ์ และคณะ (2548 : 47) การท่องเที่ยว หมายถึง การที่ผู้คนหรือประชาชนได้ไปเยี่ยมชมยังสถานที่หนึ่ง เพื่อการเที่ยวชมเมือง เยี่ยมญาติและเพื่อน พักผ่อนวันหยุดทั้งระยะสั้นและระยะยาว และอาจหมายรวมถึง บุคคลที่เดินทางไปเข้าร่วมการประชุมทางวิชาการทางการเมือง การประชุมธุรกิจ หรือเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ทางธุรกิจ ตลอดจนการเดินทางไปศึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ หรือไปทำการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ด้วย โดยที่มาเหล่านี้สามารถใช้การคมนาคมขนส่งได้ทุกรูปแบบ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวยังหมายถึง การเดินทางไปสู่สถานที่ต่าง ๆ เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการศึกษา การแลกเปลี่ยนทางศิลปวัฒนธรรม การประชุม การแสดง ธุรกิจ และอื่น ๆ

สรูป การท่องเที่ยว หมายถึง การเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังสถานที่หนึ่ง โดยมีกิจกรรมต่าง ๆ และมีวัตถุประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อการสัมมนา โดยมีองค์ประกอบเหล่านี้ คือ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐบาล และประชาชนในท้องถิ่น

1.2 ความหมายของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

นิคม จารุมณี (2535 : 2) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว คือ อุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภทอันได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านโรงแรมและที่พัก ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร และธุรกิจการจัดนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรงได้แก่ บริการ (Service) และถ้าเป็นธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ

ธนกฤต สังข์เฉย (2550 : 40) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง การกระทำสิ่งของเพื่อให้

เกิดประโยชน์เป็นกำไร การประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ที่ต้องใช้แรงงานและทุนมาก ในทางธุรกิจได้จัดว่าอุตสาหกรรมเป็นประเภทหนึ่งของการดำเนินการทางธุรกิจ โดยการดำเนินการผลิตสินค้าและบริการ ซึ่งการผลิตหมายถึงการนำเอาสิ่งต่าง ๆ มาประกอบกันขึ้น รวมถึงการแปลงและเปลี่ยนแปลงสภาพสินค้า สินค้าที่ผลิตออกมามักปรากฏในรูปของผลิตภัณฑ์ที่มีตัวตน ด้วยเหตุนี้ สายอุตสาหกรรมการผลิตส่วนใหญ่จึงมีองค์ประกอบที่ชัดเจนคือ โรงงาน สินค้า ลูกค้า และการขนส่ง

กุลวรา สุวรรณพิมล (2548 : 15) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourism Industry) หมายถึงธุรกิจท่องเที่ยวขนาดใหญ่ที่ต้องอาศัยแรงงานและการลงทุนสูงใช้เทคนิควิชาการเฉพาะ มีการวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) และการตลาด (Marketing) ครอบคลุมธุรกิจหลายประเภททั้งที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยตรงและโดยอ้อม

พระราชบัญญัติการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522 (อ้างถึงใน วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ, 2548 : 183) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมที่จัดให้มีหรือให้บริการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร โดยมีค่าตอบแทน และหมายความรวมถึง 1. ธุรกิจนำเที่ยว 2. ธุรกิจโรงแรมนักท่องเที่ยว 3. ธุรกิจภัตตาคาร สถานบริการและสถานที่ตากอากาศสำหรับนักท่องเที่ยว 4. ธุรกิจขายของที่ระลึกหรือสินค้าสำหรับนักท่องเที่ยว 5. ธุรกิจการกีฬาสำหรับนักท่องเที่ยว 6. การดำเนินงานนิทรรศการ งานแสดง งานออกร้าน การโฆษณาเผยแพร่ หรือการดำเนินการอื่นใด โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อชักนำ หรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยว

วินิจ วีรยางกุล (อ้างถึงใน วิมล จิโรจพันธุ์ และคณะ, 2548 : 184) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภท ธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการขนส่ง ธุรกิจด้านที่พักและโรงแรม ธุรกิจร้านอาหารภัตตาคาร และธุรกิจนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจนำเที่ยว ธุรกิจพักรวม และธุรกิจอาหาร บริการธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรม สินค้าอุตสาหกรรม และสินค้าหัตถกรรมต่าง ๆ เป็นต้น วัตถุประสงค์ที่ใช้ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว คือ ความสวยงามตามธรรมชาติ ศิลปกรรม โบราณสถาน ขนบธรรมเนียมประเพณีตลอดจนวิธีการดำเนินชีวิตของประชาชน ฯลฯ

สรุปอุตสาหกรรมท่องเที่ยว หมายถึง อุตสาหกรรมซึ่งประกอบด้วยธุรกิจหลายประเภททั้งที่เกี่ยวข้องโดยตรงและโดยอ้อม ซึ่งจัดเป็นอุตสาหกรรมบริการประเภทหนึ่ง ที่ต้องใช้กำลังคนและการลงทุนในธุรกิจค่อนข้างสูง โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชักนำ หรือส่งเสริมให้มีการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ

1.3 ความหมายของการจัดการ

เฮอร์เบิร์ต ไชมอน (อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2548 : 59) การจัดการ (Management) มีความหมายเหมือนกับคำว่า การบริหาร (Administration) หมายถึง การทำงานของบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปร่วมกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุจุดประสงค์ร่วมกัน

พีเตอร์ ดรักเกอร์ (อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2548 : 59) การจัดการ หมายถึง ศิลปะในการทำงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกับผู้อื่น

แฮโรลด์ คูนตซ์ (อ้างถึงใน สมคิด บางโม, 2548 : 59) การจัดการ หมายถึง การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยอาศัยปัจจัยทั้งหลาย ได้แก่ คน เงิน วัสดุสิ่งของ เป็นอุปกรณ์การจัดการนั้น

อุษณีย์ จิตตะปาโล และคณะ (2543 : 2) การจัดการ หมายถึง กระบวนการจัดการงาน การฝึกอบรมหรือการดำเนินการ แรก ๆ ใช้ในกิจการกีฬา ต่อมาใช้ในการจัดการบ้านเรือน (Housekeeping) แล้วจึงเข้าไปในเรื่องการบริหารการปกครองและการบริหารธุรกิจ คำว่า การบริหาร (Administration) ใช้ในการบริหารระดับสูง หน้าทีเน้นหนักที่การกำหนดนโยบายที่สำคัญ และการกำหนดแผน เป็นคำที่นิยมใช้ในการบริหารรัฐกิจ (Public Administration) คำว่า การจัดการ (Management) เน้นการดำเนินงานให้เป็นไปตามนโยบาย (แผนที่วางไว้) นิยมใช้สำหรับการจัดการธุรกิจ (Business Management)

สาคร สุขศรีวงศ์ (2550 : 25) การจัดการ หมายถึง การทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กร ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ ทางการจัดการ ซึ่งรวมถึงกิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้นำ และการควบคุมองค์กร

พยอมน วงศ์สารศรี (2548 : 37) การจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศิลปะและกลยุทธ์ต่าง ๆ ดำเนินกิจการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การ การตระหนักถึง ความสามารถ ความถนัด ความต้องการและความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิกในองค์การควบคู่ไปด้วยองค์การจึงจะสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งประกอบด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ 1. การพยากรณ์และการวางแผน 2. การจัดองค์กร 3. การบังคับบัญชา 4. การประสานงาน และ 5. การควบคุม

สรุป การจัดการ หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการใช้ศาสตร์และศิลป์ ดำเนินการตามขั้นตอนต่าง ๆ โดยมีความมุ่งหวังด้านความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของสมาชิก ทั้งนี้ต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจของสมาชิกในองค์การเพื่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลภายใต้กิจกรรมหลัก 4 ประการ ได้แก่ การวางแผน การจัดองค์กร การชี้นำ และการควบคุมองค์กร

1.4 ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการ

การจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ กล่าวคือ ความสามารถในการจัดการและการดำเนินงานถือเป็นศิลป์ (Art) ส่วนความรู้หรือทฤษฎีที่ใช้ในการจัดการถือเป็นศาสตร์ (Science) ซึ่งในการจัดการนั้นจะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ เมื่อศาสตร์มีการพัฒนา ศิลป์ก็ควรพัฒนาเช่นกัน ความรู้ในการจัดการสามารถปรับปรุงในรูปการปฏิบัติทางการจัดการได้อย่างแน่นอนนักบริหารที่พยายามจัดการโดยปราศจากความรู้ทางการจัดการจำเป็นต้องอาศัยโชคชะตา ลางสังหรณ์ หรือสิ่งที่เคยทำในอดีต ศาสตร์ในการจัดการ (Science) คือ ความรู้ที่ได้จัดระบบมาแล้ว คุณลักษณะที่สำคัญของศาสตร์แขนงใดก็ตาม คือ วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (อาศัยหลักเหตุผล) ในการพัฒนาความรู้ ดังนั้น ศาสตร์จึงประกอบด้วย

- (1) แนวความคิด (Concepts) ที่ชัดเจน
- (2) ทฤษฎี (Theory)
- (3) ความรู้ที่สะสมไว้โดยพัฒนาจากสมมติฐาน (Accumulated knowledge)
- (4) การทดลอง (Experimentation)
- (5) การวิเคราะห์ (Analysis)

อิทธิพลซึ่งกำหนดทฤษฎีการจัดการ (The forces that shape management theory) การจัดการจะเกี่ยวข้องกับอิทธิพลทางด้านต่าง ๆ คือ

- (1) เทคโนโลยี
- (2) เศรษฐกิจ
- (3) สังคม
- (4) การเมือง

สิ่งปัจจัยนี้มีอิทธิพลต่อทฤษฎีการจัดการ ดังนี้

1. อิทธิพลด้านเทคโนโลยี (Technological forces) ประกอบด้วย ความรู้ เทคนิค และกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิตสินค้าและบริการ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ตลอดจนมีอิทธิพลการจัดการ การจัดการที่ได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยี คือ การวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การวางแผน การตัดสินใจ การออกแบบองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ ความเป็นผู้นำ การจูงใจ และการควบคุม

2. อิทธิพลด้านเศรษฐกิจ (Economic forces) ประกอบด้วย แนวโน้มด้านเศรษฐกิจ และการจัดหาทรัพยากรทุกชนิด เช่น เงิน มนุษย์ ข้อมูล และสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ การขาดแคลนของทรัพยากรนำไปสู่ความก้าวหน้า และการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อิทธิพลด้าน

เศรษฐกิจจะเกี่ยวข้องกับทฤษฎีการจัดการในขอบเขตที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การตัดสินใจ การกำหนดจุดมุ่งหมาย การวางแผน การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การควบคุม และการออกแบบองค์การ

3. อิทธิพลด้านสังคม (Social forces) ประกอบด้วย ค่านิยม (Values) ความต้องการ (Needs) และบรรทัดฐาน (Norms) ซึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลภายในวัฒนธรรมขององค์การ อิทธิพลด้านสังคมจะเกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ รูปแบบการอพยพ ลักษณะการประกอบอาชีพของครอบครัว ฯลฯ อิทธิพลด้านสังคมจะได้รับอิทธิพลจากเทคโนโลยีด้านเศรษฐกิจ ผู้บริหารจะต้องสามารถควบคุมความสัมพันธ์กับบุคลากร ทำให้เกิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจูงใจบุคลากร โครงสร้างองค์การ ความเป็นผู้นำ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์

4. อิทธิพลด้านการเมือง (Political forces) ประกอบด้วยนโยบายของรัฐบาลและกฎหมายธุรกิจที่เกี่ยวข้อง อิทธิพลเหล่านี้จะกระทบต่อองค์การ และมีอิทธิพลต่อทฤษฎีการจัดการ เพราะสิ่งแวดล้อมขององค์การที่สำคัญ จึงเกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์สิ่งแวดล้อม การวางแผน การตัดสินใจ การออกแบบองค์การ การจัดการทรัพยากรมนุษย์และการควบคุม

1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ

ศาสตราจารย์ (2550 : 47) ทฤษฎีการจัดการเชิงบริหาร (Administrative Management Approach) เกิดจากความพยายามของนักคิดและนักวิชาการที่คิดค้นกำหนดหลักการบริหารให้ชัดเจน คือ การริเริ่มกำหนดกิจกรรมหลักในองค์กรธุรกิจ หน้าที่ทางการจัดการ คุณลักษณะของผู้จัดการ และหลักการจัดการ

หลักการจัดการ 14 ประการ

1. การแบ่งงานกันทำ (Division of Work) ความหมายคือ การแบ่งงานกันทำตามความสามารถหรือความชำนาญเฉพาะด้านเพื่อให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นในการทำงาน

2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority and Responsibilities) กำหนดให้อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบเป็นของคู่กัน ดังนั้นในการทำงานใด ๆ หากมีการให้อำนาจหน้าที่ก็จะต้องให้ความรับผิดชอบในงานนั้น ๆ ด้วย และหากให้ความรับผิดชอบก็จะต้องมอบอำนาจหน้าที่ให้ด้วยเช่นกัน

3. ระเบียบวินัย (Discipline) ความหมายคือผู้บริหารต้องมีระเบียบวินัยในการทำงาน

4. เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) ความหมายคือการที่ผู้ใต้บังคับบัญชารับคำสั่งจากผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว เพื่อมิให้ผู้ใต้บังคับบัญชาสับสน เพราะหากมีผู้บังคับบัญชาหลายคน ผู้ใต้บังคับบัญชาย่อมไม่สามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์หากผู้บังคับบัญชานั้น สั่งการแตกต่างหรือขัดแย้งกัน

5. เอกภาพในแนวทาง (Unity of Direction) ส่วนต่างๆ ขององค์กร ควรมีแนวทางหรือวัตถุประสงค์ในการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

6. ประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual to General Interest) ความหมายคือบุคลากรในองค์กรต้องยึดถือผลประโยชน์โดยรวมขององค์กร สำคัญกว่าผลประโยชน์ของแต่ละบุคคล

7. ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration) ความหมายคือ การกำหนดค่าตอบแทนต้องชัดเจนและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

8. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (Centralization) ความหมายคือ การกำหนดศูนย์กลางในการใช้อำนาจไว้ที่ผู้บังคับบัญชา โดยผู้บังคับบัญชาอาจกระจายอำนาจ (Decentralization)

9. การจัดสายการบังคับบัญชา (Scalar Chain) ความหมายคือ การบริหารงานต่าง ๆ ภายในองค์กรจะต้องระบุสายงานการบังคับบัญชาทั้งแนวตั้งและแนวนอนให้ชัดเจน โดยเฉพาะการจัดลำดับสายงานจากผู้บริหารสูงสุด ไปจนถึงพนักงานระดับล่างสุด เพื่อให้เข้าใจแนวทางการติดต่อสื่อสาร การรายงานผลการปฏิบัติงานและการสั่งการภายในองค์กรที่ชัดเจน

10. การสร้างความเป็นระเบียบเรียบร้อย (Order) ความหมายคือ การจัดการวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ จะต้องจัดเก็บให้เป็นระบบระเบียบและจัดวางไว้ยังตำแหน่งที่เหมาะสมกับกิจกรรมต่าง ๆ เช่นเดียวกับ การคัดเลือกและสั่งการบุคลากรจะต้องวางตำแหน่งงานให้เหมาะสมกับความสามารถของบุคลากร

11. ความเสมอภาค (Equity) ความหมายคือ การสร้างคุณธรรมในการทำงาน โดยเน้นพิจารณาความดีความชอบจากผลงาน ผู้ที่มีความสำเร็จหรือผลงานเสมอกันจะได้รับผลตอบแทนเท่าเทียมกัน

12. ความมั่นคงในการจ้างงาน (Stability of Tenure) ความหมายคือ การสร้างความรู้สึกรับประกันในการจ้างงานให้แก่พนักงาน เพื่อให้พนักงานไม่รู้สึกหวาดหวั่นต่อความรู้สึกรับประกันที่อาจถูกเลิกจ้างในเวลาใดก็ได้

13. ความคิดริเริ่ม (Initiative) ความหมายคือ การส่งเสริมให้สมาชิกขององค์กรได้มีความกล้าที่จะแสดงความคิดริเริ่มในการทำงาน

14. ความสามัคคี (Esprit de Corps) ความหมาย การส่งเสริมให้เกิดความสามัคคีระหว่างสมาชิกในองค์กร

สรุปการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง กระบวนการที่ผู้จัดการและผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านการท่องเที่ยวโดยใช้ศาสตร์และศิลป์ในการบริหารจัดการทรัพยากรทางการท่องเที่ยวในท้องถิ่น โดย

ดำเนินการตามขั้นตอน การวางแผน การจัดองค์กร การชี้นำ และการควบคุมองค์กร เพื่อให้เกิด ประสิทธิภาพ และบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายร่วมกัน

2. แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

2.1 ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

ประเวศ วะสี (อ้างถึงในศรัณย์ เลิศรักษ์มงคล, 2540 : 12) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า “หมายถึงการพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีลักษณะของการถ่ายทอด วัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้วัฒนธรรมที่ดี ได้เข้าใจคุณค่าอันสูงส่งของวัฒนธรรมนั้นจะเป็นสิ่งก่อให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ทำให้คนไทยมีความรู้มากขึ้น ได้รายได้จากความรู้ และนักท่องเที่ยวได้บรรเทาประโยชน์จากพุทธศาสนา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้มีคุณภาพของการพัฒนาเกิดขึ้น”

ชิววิทย์ ศิริเวชกุล (2544 : 14) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า หมายถึง การท่องเที่ยว รวมถึงการจัดบริการอื่น ๆ ทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดย

1. ต้องดำเนินการภายใต้ขีดความสามารถของธรรมชาติ ชุมชน ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
2. ต้องตระหนักดีต่อการมีส่วนร่วมของประชากร ชุมชน ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม วิถีชีวิตที่มีต่อขบวนการท่องเที่ยว
3. ต้องยอมรับให้ประชาชนทุกส่วนได้รับผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการท่องเที่ยวอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน
4. ต้องชี้้นำภายใต้ความปรารถนาของประชาชนท้องถิ่นและชุมชนในพื้นที่ท่องเที่ยวนั้น”

รชพร จันทร์สว่าง และคณะ (2549 : 218) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวที่ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมของคนในท้องถิ่น

จากการประชุม Globe'90 (พ.ศ. 2533) ณ ประเทศแคนาดา (อ้างถึงในรชพร จันทร์สว่าง และคณะ, 2549 : 218) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า การท่องเที่ยวที่ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวและผู้เป็นเจ้าของท้องถิ่นในปัจจุบัน โดยมีการปกป้อง และสงวนรักษาทรัพยากรของอนุชนรุ่นหลังด้วย

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2548 : 5) ได้ให้ความหมาย การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ การท่องเที่ยวจะต้องมุ่งสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนอันจะเอื้อประโยชน์ทางเศรษฐกิจสังคม และ

สิ่งแวดล้อม โดยให้การท่องเที่ยวทุกประเภทมุ่งหารายได้ทางเศรษฐกิจ ในขณะที่เดียวกันก็มุ่งเน้นการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยว และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ควบคู่พร้อมกันไปได้อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันได้มีการปลุกกระแสการท่องเที่ยวให้ใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมที่ถูกทำลายด้วยน้ำมือมนุษย์ จึงอยากให้การท่องเที่ยวทุกประเภทมุ่งสู่การท่องเที่ยวแบบยั่งยืนให้มากที่สุด เพื่อจะได้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไว้ให้มากที่สุด เพื่อจะได้อนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมไว้ให้มากที่สุดเช่นกัน เราจะทำการศึกษาให้เข้าใจความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้คือ

ที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและพัฒนา (Earth Summit Conference) ณ ประเทศบราซิล เมื่อเดือนมิถุนายน พ.ศ. 2535 (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2548 อ้างถึงในวารสาร Ecotourism Network, 2539 : 8) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนไว้ว่า “หมายถึงการท่องเที่ยวที่ไม่เป็นอันตรายต่อสิ่งแวดล้อมทุกรูปแบบ ไม่ว่าจุดหมายปลายทางจะเป็นที่ใดหรือจะเป็นกลุ่มใหญ่ (Mass Tourism) หรือกลุ่มเล็กทั้งในเมืองและชนบท”

องค์การ Eastern Caribbean States (OECS) (อ้างถึงในรศพร จันทรสว่าง และคณะ, 2549 : 218) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนไว้ว่า การใช้ประโยชน์สูงสุดในทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรมเพื่อการพัฒนาประเทศ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความเสมอภาคและการเลี้ยงดูตนเอง เพื่อสร้างประสบการณ์ที่ดีให้แก่ผู้มาเยือน และเป็นการปรับปรุงคุณภาพชีวิต โดยความร่วมมือของหลาย ๆ ฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

จากความหมายของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนดังกล่าวข้างต้นจึงพอสรุปได้ว่า “การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวกลุ่มใหญ่และกลุ่มเล็กที่มีการจัดการอย่างดีเยี่ยมเพื่อสามารถดำรงไว้ซึ่งทรัพยากรท่องเที่ยวให้มีความดึงดูดใจอย่างไม่เสื่อมคลาย ธุรกิจท่องเที่ยวมีการปรับปรุงคุณภาพให้มีผลกำไรอย่างเป็นธรรม ชุมชน ท้องถิ่นมีส่วนร่วมได้รับผลประโยชน์ตอบแทนอย่างเหมาะสม โดยมีนักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนสม่ำเสมออย่างเพียงพอ แต่มีผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อมที่สุดหรือไม่มีเลยอย่างยั่งยืนยาว” หรือจะสรุปอย่างง่าย ๆ จากความหมายดังกล่าวข้างต้นได้ว่า “การท่องเที่ยวแบบยั่งยืน” (Sustainable Tourism) หมายถึงการท่องเที่ยวที่มีลักษณะสำคัญอยู่ 6 ประการดังต่อไปนี้คือ

(1) เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทุกประเภททั้งแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณสถานวัตถุ และแหล่งท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณี กิจกรรม

- (2) เป็นการท่องเที่ยวที่เน้นคุณค่าและความเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละแหล่งท่องเที่ยว
- (3) เป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยว
- (4) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับธรรมชาติและวัฒนธรรม
- (5) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ผลตอบแทนแก่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน
- (6) เป็นการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น และคืนประโยชน์กลับสู่ทรัพยากรท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นด้วย”

2.2 กระบวนทัศน์การพัฒนารอยที่ยั่งยืน

การพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นกระบวนทัศน์ที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล และยังคงเป็นที่ยอมรับหรือเป็นทิศทางที่ต่อเนื่องต่อไปอีกนาน การพัฒนาอย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้เหมาะสมกับศักยภาพและความจำเป็น การพัฒนาที่ยั่งยืนมีมิติของการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่ควบคู่ไปกับการใช้ประโยชน์ในทางเศรษฐกิจ การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นหัวใจในการสนับสนุนกระบวนทัศน์สีเขียว ที่ระบุเป็นทางการในการประชุมสิ่งแวดล้อมโลกที่ริโอเดอจาเนโร ในปี 2535 โดยมี Agenda 21 เป็นข้อตกลงร่วมกัน ที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาที่ตอบสนองต่อความต้องการในอนาคต (Brundtland and WCED 1988 : 43) อย่างไรก็ตาม การพัฒนาที่ยั่งยืนมีภาพที่ขัดแย้งกันในตัวเองระหว่างความยั่งยืน และการพัฒนาที่ยากต่อการนำมาปฏิบัติอย่างได้ผล (Weaver and Opperman 2000 : 353) ในขณะที่พระธรรมปิฎก (2000 : 53-62) วิจารณ์ว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนให้ความสนใจต่อสิ่งแวดล้อมกับการพัฒนา โดยใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือหลัก สำหรับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ แต่มีลักษณะการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม ที่เป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญของการพัฒนา

อนึ่ง แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นภูมิปัญญาตะวันตกใหม่ ที่พัฒนาและรับรู้ในรูปของกระบวนทัศน์สีเขียว (Green Paradigm) ที่เน้นว่ามนุษย์เป็นเพียงส่วนหนึ่งของธรรมชาติที่ถูกบูรณาการและเป็นองค์รวม (Integrated and Holistic) จึงมีความจำเป็นต้องกำหนดฐานโครงสร้างที่สอดคล้องกัน (Consensus-based structure) คงไว้ซึ่งความมั่นคง เน้นการอยู่ร่วมกัน และใช้ซอฟต์แวร์เทคโนโลยีที่กลมกลืนกับธรรมชาติ (Weaver and Lawto 2002 : 345-6) ในขณะที่ภูมิปัญญาตะวันออกให้ความสำคัญของวัฒนธรรมชุมชนที่อยู่ร่วมกับธรรมชาติมาก่อนแล้วการพิจารณาการพัฒนาที่ยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานการสร้างสมดุลระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ โดยไม่ละเลยบทบาทของวัฒนธรรมชุมชน

ตลาดการท่องเที่ยวที่เหมาะสมมักให้ความสำคัญต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนเช่นกัน โดยมุ่งแสวงหาการท่องเที่ยวที่ไม่เพียงตอบสนองความต้องการทางกายภาพของตน แต่ยังยอมรับและสนับสนุนการบริการการท่องเที่ยวที่มีความยั่งยืนอีกด้วย

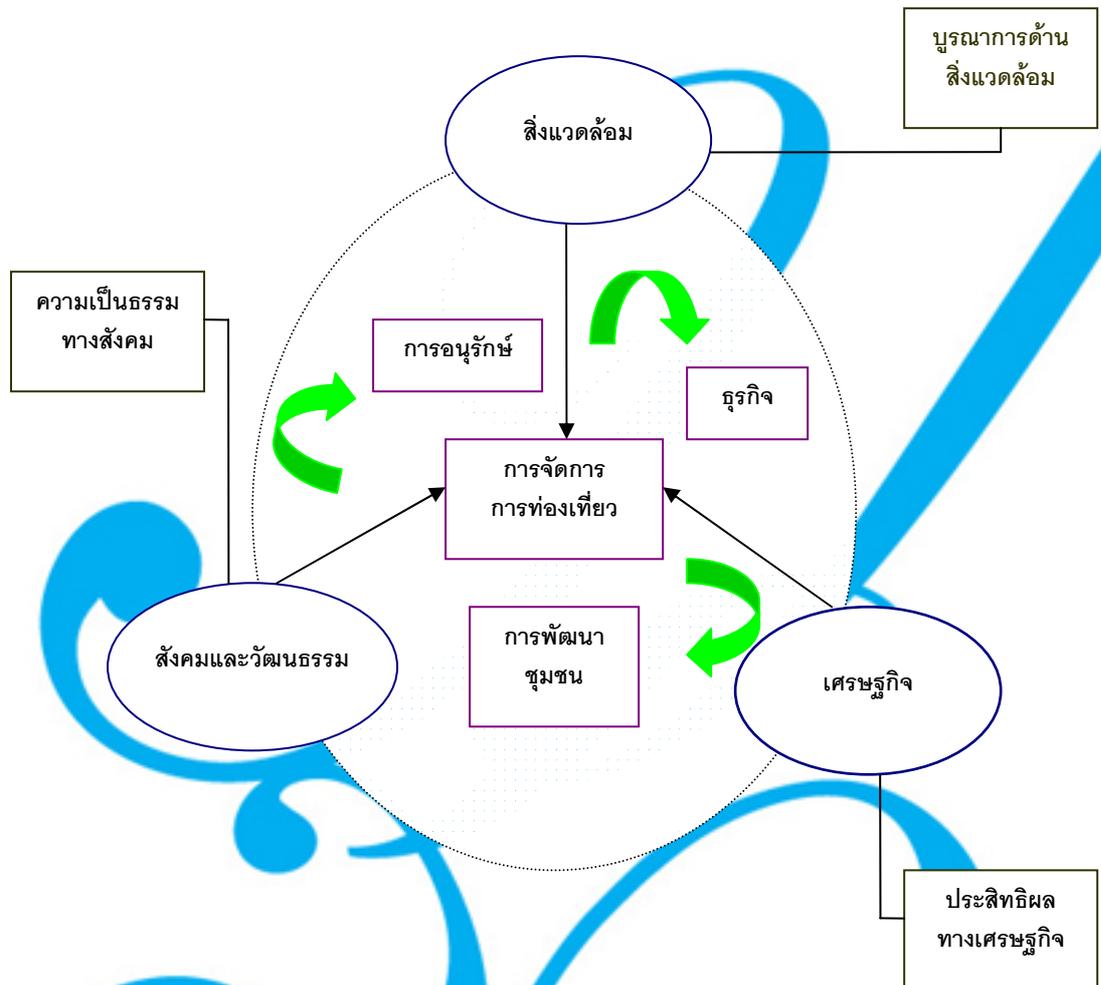
การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน จึงควรคำนึงถึงหลักการพื้นฐาน 10 ประการ (Shirley Eber, 1992) ดังนี้

- 1) ใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน (Using resources sustainably)
- 2) ลดการบริโภคเกินขนาดและผลของเสีย (Reducing over-consumption and waste)
- 3) คงความหลากหลาย (Maintainng diversity)
- 4) บูรณาการการท่องเที่ยวในการวางแผน (Integrating tourism into planning)
- 5) สนับสนุนเศรษฐกิจท้องถิ่น (Supporting local economies)
- 6) ร่วมมือกับชุมชนท้องถิ่น (Involving local communities)
- 7) ปรึกษาแลกเปลี่ยนกับประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Consulting stakeholders and the public)
- 8) ฝึกอบรมผู้ทำงาน (Training staff)
- 9) ทำตลาดการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบ (Marketing tourism responsibly)
- 10) ทำการวิจัย (Undertaking research)

2.3 การจัดการแบบองค์รวม

การพัฒนาที่ยั่งยืนให้ความสำคัญในบริบทของการจัดการแบบองค์รวม (Holistic) ซึ่งคำนึงถึงมุมมองหรือมิติหลักสามส่วน (ดังภาพที่ 2.1) คือ

- 1) มุมมองด้านสิ่งแวดล้อม มีเป้าหมายที่การจัดการเชิงระบบนิเวศ และรักษาสีเขียวสิ่งแวดล้อมระบบการท่องเที่ยว
- 2) มุมมองด้านสังคม คำนึงถึงการหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ตลอดจนสร้างเสริมพลังของชุมชน เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าการอนุรักษ์และการคงไว้ซึ่งเอกลักษณ์พื้นถิ่น

ภาพที่ 2.1 แสดงการจัดการท่องเที่ยวแบบองค์รวม
(ที่มา : Leksakundilok ,2004)

3) มุมมองด้านเศรษฐกิจ การพัฒนาใด ๆ ต่างมุ่งผลตอบแทนที่คุ้มค่าเป็นธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากเงินลงทุน อย่างไรก็ตามความคุ้มค่าเป็นธรรมนี้ต้องมองผลตอบแทนในระยะยาว ที่มีความยั่งยืน ตลอดจนมีการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า โดยคำนึงถึงความเหมาะสมและจำเป็น ในปัจจุบันประเทศไทยให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจระดับชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ธุรกิจชุมชนที่ให้ชุมชนสามารถได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร อนุรักษ์เศรษฐกิจพอเพียงเป็นพื้นฐานของแนวความคิดและรูปแบบที่สำคัญต่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และมีการกระจายรายได้ที่เหมาะสม

แนวคิดอย่างเป็นองค์รวมนี้สอดคล้องกับแนวการจัดการสมัยใหม่ (ทั้งในวงการธุรกิจ และองค์กรสาธารณะที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม) ที่เรียกว่าสามมิติของธุรกิจที่ยั่งยืน “Triple Bottom

Line” ที่ไม่มุ่งเน้นเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางเศรษฐกิจเท่านั้นแต่รวมถึงผลสัมฤทธิ์ทางสังคมและสิ่งแวดล้อมด้วย แนวคิดนี้เชื่อมโยงอย่างเห็นได้ชัดกับการพัฒนาที่ยั่งยืน (Allenby, 1999)

2.4 ผลของการบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

การบริหารจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ทั้ง 10 หลักการ ย่อมเกิดผลกับท้องถิ่น คือ

4.4.1 ทำให้ชุมชนท้องถิ่นมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น

4.4.2 ทำให้ท้องถิ่นมีการพัฒนาตามแผนอย่างมีความรับผิดชอบ มีการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้สวยงาม มีสิ่งอำนวยความสะดวกและมีความเจริญขึ้น

4.4.3 ทำให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมน้อยที่สุด ก่อให้เกิดความสมดุลของสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ และวัฒนธรรมโดยรวม

4.4.4 ทำให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่งผลให้สังคมดี ชุมชนมีความพร้อมและพึ่งพาตนเองได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการในอุทยานแห่งชาติ

การให้บริการการท่องเที่ยวและนันทนาการแก่ประชาชนของอุทยานแห่งชาติ เป็นจุดประสงค์หลักอันหนึ่งที่ต้องการให้ประชาชนได้ใช้ประโยชน์พื้นที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อการท่องเที่ยวและพักผ่อนหย่อนใจ ตลอดจนได้รับความรู้ด้านธรรมชาติและ การอนุรักษ์ การพัฒนาการท่องเที่ยวจึงควรจะทำเพื่อพัฒนาพื้นที่ที่รองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการ และการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวทั่วไปให้เหมาะสม และสอดคล้องกับลักษณะทางธรรมชาติที่มีอยู่ รวมถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ตลอดจนความต้องการของกลุ่มใช้ประโยชน์พื้นที่อุทยานแห่งชาติ

อุทยานแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการบริหารจัดการพื้นที่ท่องเที่ยวในแต่ละแห่งนั้น จะมีบทบาทสำคัญเกี่ยวกับการจัดสมดุลย์ให้เกิดขึ้นระหว่าง 3 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ การดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่เกิดการเสื่อมโทรม การส่งเสริมและให้ความรู้รวมถึงการอำนวยความสะดวกและปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวต่าง ๆ ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

จึงได้กำหนดแนวทางการจัดการด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการไว้ ดังนี้

1. การวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และควบคุมปริมาณการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

1.1 กำหนดขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในบริเวณธรรมชาติที่เปราะบาง และมีข้อจำกัดในเรื่องของทรัพยากร เช่น การกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวจากจำนวนพื้นที่ที่สามารถให้บริการได้ จากปริมาณน้ำที่มี จากกำลังความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการดูแล จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่มี เป็นต้น

1.2 ควบคุมปริมาณร้านค้า ร้านอาหาร ให้อยู่ในอัตราที่เหมาะสมกับปริมาณการท่องเที่ยว เพื่อป้องกันความแออัด การจัดการขยะและของเสีย

1.3 ศึกษาความเป็นไปได้ในการขยายเขตบริการไปยังจุดท่องเที่ยวอื่นที่มีศักยภาพในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อลดความแออัดในบางพื้นที่

2. การบริการการท่องเที่ยว

2.1 การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก

2.1.1 มีการจัดวางผังบริเวณในส่วนหนึ่งของเขตบริการและเขตเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกับกิจกรรม ลักษณะภูมิประเทศ และสภาพพื้นที่ และมีการกำหนดปริมาณและการกระจายสิ่งอำนวยความสะดวกประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะสม และสอดคล้องกับการจัดการสภาพแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติ

2.1.2 การปรับสภาพภูมิทัศน์ จัดให้มีการปรับสภาพภูมิทัศน์ในเขตบริการ คือ ให้มีการตกแต่งเปิดมุมมอง ทิศนียภาพและให้แสงส่องผ่านถึงบริเวณทำกิจกรรมบ้าง การกำหนดแนวเส้นทางเดินที่ชัดเจน เพื่อทำพื้นที่นั้นมีสภาพภูมิทัศน์ที่สวยงาม เป็นระเบียบ ไม่รกทึบ ให้ความรู้สึกโปร่งและปลอดภัย

2.1.3 การบริการห้องน้ำสุขา

- จัดให้มีจำนวนห้องน้ำ สุขาเพียงพอกับจำนวนนักท่องเที่ยวมาใช้บริการในกรณีวันหยุดปกติ และจัดทำเส้นทางเดินเข้าสู่ห้องน้ำสุขาโดยใช้วัสดุหินเกล็ด ทางลาดยาง ทาง grass block หรือวัสดุถาวร เพื่อลดความสกปรกของพื้นห้องน้ำ และก่อให้เกิดแนวทางที่ชัดเจน

- ที่ตั้ง ให้ตั้งในบริเวณที่เหมาะสมในเขตบริการ คือ ลานจอดรถ พื้นที่รับประทานอาหารหรือปิกนิก พื้นที่กางเต็นท์ พื้นที่ที่เป็นต้นทางไปสู่แหล่งท่องเที่ยว โดยให้

วางในตำแหน่งที่เข้าถึงสะดวก ปลอดภัย ให้ห่างจากแหล่งน้ำไม่ต่ำกว่า 30 เมตร ไม่ควรอยู่ในทิศทางลมที่รบกวนชุมชนหรือนักท่องเที่ยว และไม่เกาะเกาะสายตา

- รูปแบบอาคารกลมกลืนกับธรรมชาติ ขนาดห้องสุขาไม่แคบเกินไป แยกเป็นห้องสุขาชาย – หญิงชัดเจน หลังคามีช่องโปร่งแสงเพื่อให้แสงสว่างส่องถึงและสามารถระบายอากาศได้ดี พื้นและผนังภายในอาคารควรปูกระเบื้อง ประตูห้องสุขาใช้วัสดุที่ทนก่อนยาก มีห้องสุขาสำหรับบริการคนพิการ ห้องน้ำและห้องสุขาให้แยกจากกัน พื้นห้องน้ำระบายน้ำได้ดี น้ำไม่ขัง

- องค์ประกอบภายในห้องสุขา มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ดังนี้ ที่แขวนสิ่งของ กระดาษชำระ สายยางฉีดชำระ กระจก อ่างล้างมือ สบู่ล้างมือ ที่ทิ้งขยะ ตู้หยอดเหรียญสำหรับผ้าอนามัยหรือกระดาษชำระ การจัดโถส้วมให้มีทางเลือกใช้บริการทั้งแบบนั่งยองและนั่งราบ ปัสสาวะชายมีทั้งสำหรับเด็กและผู้ใหญ่ กรณีตักกรดต้องมีชั้นตลอดเวลา

- องค์ประกอบภายในห้องน้ำ มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก ดังนี้ ที่แขวนเสื้อผ้า ที่วางสบู่หรือสิ่งของ ที่อาบน้ำ และในส่วนของห้องน้ำควรมีห้องแต่งตัวประกอบด้วย

- การดูแลรักษาความสะอาด ให้ดำเนินการดังนี้
 - จัดเจ้าหน้าที่ดูแลรักษาความสะอาดห้องน้ำ ห้องสุขา และบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะในช่วงเทศกาลการท่องเที่ยวควรประจำหลังละ 1 คน
 - กำหนดเวลาในการทำความสะอาดชัดเจน ในช่วงเทศกาลให้กำหนดมาตรฐานการทำความสะอาดไว้อย่างต่ำจำนวน 4 ครั้งต่อวัน กรณีที่มีผู้เข้ามาใช้จำนวนมากจะต้องทำความสะอาดทุกชั่วโมง

- จัดให้มีเจ้าหน้าที่ในการตรวจสอบและติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทำหน้าที่ทำความสะอาดทุกวัน

- ระบบบำบัดน้ำเสียของเสีย ให้เป็นการใช้ถังบำบัดสำเร็จรูป ที่มีขนาดรองรับได้อย่างเพียงพอ มีรูปแบบที่สอดคล้องกับข้อจำกัดของพื้นที่ ควรแยกท่อน้ำทิ้งและท่อของเสียจากบ่อเกราะบ่อซึมออกจากกัน มีระบบการจัดการก่อนปล่อยออกสู่แหล่งธรรมชาติ และมีการสร้างบ่อซึมประกอบด้วยทุกครั้ง

- รูปแบบของห้องน้ำห้องสุขา จะต้องมีห้องสำหรับการเก็บอุปกรณ์สำหรับการเก็บอุปกรณ์สำหรับการทำความสะอาด เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- จัดให้มีไฟนำทางจากที่พักมาสู่ห้องน้ำห้องสุขาในยามกลางคืน ซึ่งกรณีจะประหยัดไฟอาจใช้ระบบเซ็นเซอร์ติดตั้ง ซึ่งระบบนี้ไฟจะติดเมื่อมีคนเดินผ่านมาเข้าห้องน้ำห้องสุขา ในเวลากลางวันให้ใช้แสงสว่างจากดวงอาทิตย์โดยการใส่กระเบื้องใสบนหลังคา

2.1.4 ที่พัก (บ้านพัก)

- รูปแบบอาคารมีความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ และวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยให้ใช้วัสดุธรรมชาติในท้องถิ่น เป็นอันดับแรก
- ที่ตั้ง การเลือกที่ตั้งอาคารควรเป็นกลุ่มเดียวกัน ห่างจากสถานที่ทางเดินหรือค่ายเยาวชน เขตนักท่องเที่ยวไปกลับ สามารถเห็นวิวทิวทัศน์ที่สวยงาม บรรยากาศโปร่ง คำนึงถึงทิศทางของแสง ลม และการถ่ายเทอากาศ
- มีองค์ประกอบภายในอาคาร ได้แก่ องค์ประกอบโดยรวม เช่น มุ้งลวด ผ้า màn ติ้ะ แก้ว อี๋ องค์ประกอบในห้องนอน เช่น เติง ที่นอน ที่วางของ และองค์ประกอบในห้องน้ำห้องสุขา เช่น สบู่ กระดาษชำระ กระจก อ่างล้างหน้า

- ภายในที่พักให้มีการกำหนดข้อปฏิบัติ ดังนี้
 - ปิดไฟ แอร์ พัดลม และ/หรือ อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกครั้งที้ออก
 - ไม่สูบบุหรี่ในที่พัก
 - ไม่นำอุปกรณ์และเครื่องนอนในอาคารออกนอกอาคาร
 - จัดให้มีบัตรหรือการลงทะเบียนเพื่อเข้าพักและรับกุญแจ

ห้องพักอย่างเป็นระบบ เพื่อเป็นการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการแอบอ้างของผู้มีพฤติกรรมไม่ชอบ กรณีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก

2.1.5 สถานที่กางเต็นท์

- ที่ตั้งควรเป็นที่โล่ง อากาศปลอดโปร่ง ทิวทัศน์สวยงาม ควรมีร่ม

เงาดำย

- จัดให้มีองค์ประกอบครบถ้วน คือ ห้องน้ำ ห้องสุขา สถานที่ซักล้าง สถานที่ล้างภาชนะ ที่นั่งและที่ปิ้งย่าง ถังขยะ
- ให้มีการแบ่งเขตการกางเต็นท์แยกเป็นอย่างน้อย 2 กลุ่มหลัก คือ กลุ่มต้องการความสงบ เช่น กลุ่มครอบครัว เป็นต้น และกลุ่มที่อาจมีเสียงดัง เช่น กลุ่มเพื่อน กลุ่มนักเรียน เป็นต้น
- จัดตำแหน่งการวางเต็นท์แต่ละหลังที่ชัดเจน คำนึงถึงความแออัด จำนวนเต็นท์ที่จะกำหนดให้กางและบริเวณที่แต่ละกลุ่มจะใช้ประโยชน์
- จัดให้มีระบบส่องสว่างที่เพียงพอโดยเฉพาะทางเดิน และห้องน้ำห้องสุขา
- จัดให้มียามรักษาการณ์ เพื่อให้ความปลอดภัย ให้เป็นศูนย์กลางการติดต่อ และตรวจตราความเรียบร้อย

2.1.6 ร้านอาหารและเครื่องดื่ม มีความสะอาด จัดทำป้ายแสดงราคาติดไว้ และควรเป็นราคาที่ยุติธรรม มีการอบรมและให้ความรู้ด้านสุขาภิบาลอาหารแก่ผู้ประกอบการ ให้ทุกร้านติดตั้งระบบดักไขมัน และการดักตะกอนก่อนปล่อยออกไปยังแหล่งธรรมชาติ และในการขึ้นราคาแต่ละครั้ง จะต้องมีการประชุมร่วมกันระหว่างอุทยานแห่งชาติ และผู้ประกอบการ เพื่อให้ได้ราคาที่ยุติธรรมแก่นักท่องเที่ยว

2.1.7 ลานจอดรถ ควรกำหนดที่ตั้งที่เหมาะสม เข้าถึงสะดวก และปลอดภัย ลานจอดรถได้มาตรฐานถาวร คือ เป็นพื้นราบเรียบ ควรลาดยางหรือพื้นถาวรให้เรียบร้อย และมีที่ให้ร่มเงาแก่รถยนต์

2.2 ระบบสาธารณูปโภค

2.2.4 ระบบไฟฟ้า ควรจัดให้มีระบบการให้แสงสว่างและระบบการจ่ายไฟฟ้าที่เพียงพอในที่สาธารณะรวม ใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ประหยัดไฟ หรือในอนาคตอาจจะมีการจัดระบบเปิดปิดไฟอัตโนมัติหรือเซ็นเซอร์ และควรจัดเจ้าหน้าที่รับผิดชอบ พร้อมในการซ่อมบำรุงได้ทันที

2.2.5 ระบบประปา จัดระบบการเก็บน้ำให้เพียงพอแก่การอุปโภคบริโภค

จัดระบบการกรองน้ำที่มีคุณภาพ ความใส สะอาด ปราศจากเชื้อโรค และประชาสัมพันธุ์ รณรงค์ให้มีการใช้น้ำอย่างประหยัด โดยติดตั้งอุปกรณ์ที่ช่วยในการประหยัดน้ำ ติดป้ายเตือนการเปิดปิดน้ำในบริเวณห้องน้ำต่าง ๆ ที่มีก๊อกน้ำ

2.2.6 ระบบการสื่อสาร จัดระบบโทรศัพท์ติดต่อสื่อสารเพื่อบริการนักท่องเที่ยวในเขตบริการ ติดตั้งระบบโทรศัพท์ภายในเขตบริการ และมีระบบวิทยุสื่อสารที่สามารถติดต่อได้ในกรณีการนำเที่ยวนอกเขตบริการ

2.2.7 การให้ข้อมูลข่าวสารเป้าหมายของการให้บริการข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นการบริการให้การต้อนรับที่ดีแก่นักท่องเที่ยวและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเป็นภาพลักษณ์ของหน่วยงานให้เป็นที่ประทับใจต่อนักท่องเที่ยว

2.2.8 ข้อมูลที่นักท่องเที่ยวมุ่งหวังในการเข้ามาในอุทยานแห่งชาติ คือ ข้อมูลเกี่ยวกับแหล่งนันทนาการ ข้อมูลพื้นฐาน เพื่อความสะดวกและปลอดภัย กฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการใช้พื้นที่ และข้อมูลเสริมความรู้ความเข้าใจ และการกระตุ้นการอนุรักษ์

2.2.9 บริเวณสำหรับบริการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ได้แก่ ด้านทางเข้า ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว หน่วยบริการสำหรับการกางเต็นท์ หน่วยบริการข้อมูลข่าวสารเคลื่อนที่ และควรให้บริการข้อมูลข่าวสารในจุดที่สำคัญ เช่น บริเวณจุดชมวิวน้ำตก และบริเวณอื่น ๆ ที่เป็นจุดรวมของนักท่องเที่ยว

2.2.10 ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว จัดให้อุทยานแห่งชาติทุกแห่งมีศูนย์บริการนักท่องเที่ยว เพื่อให้คำแนะนำแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมอุทยานแห่งชาติในโอกาสแรกที่เข้าพื้นที่ และใช้เป็นศูนย์กลางในการให้ข้อมูลข่าวสารแก่นักท่องเที่ยว บริการความรู้ความเข้าใจแก่ผู้มาเยือน

3. การจัดการด้านการสื่อความหมาย

ระบบการสื่อความหมายธรรมชาติ หมายถึง ภาพรวมของการนำเสนอข่าวสาร/ข้อมูล/องค์ความรู้ทั้งหลายที่เกี่ยวกับ 1) พื้นที่/สิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ/ประวัติศาสตร์ โบราณคดีและวัฒนธรรม 2) ผลกระทบอันเกิดจากกิจกรรมของมนุษย์ต่อสิ่งแวดล้อม และ 3) การบริหารจัดการไปสู่นักท่องเที่ยว / ผู้มาเยือนอย่างเป็นระบบ ง่ายต่อความเข้าใจและสามารถกระตุ้นให้เกิดจิตสำนึกที่ดี

การสื่อความหมายในอุทยานแห่งชาติมีรูปแบบหลัก 2 รูปแบบ คือ

1. การสื่อความหมายโดยใช้บุคคล
 - 1.1 การบริการข้อมูลทางโทรศัพท์
 - 1.2 การตอบปัญหาทางเว็บไซต์
 - 1.3 การใช้นักสื่อความหมาย
 - 1.4 การบรรยายประกอบสไลด์
 - 1.5 ประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่
 - 1.6 วิทยากร
2. การสื่อความหมายโดยไม่ใช้บุคคล
 - 2.1 แผ่นพับ ใบปลิว
 - 2.2 คู่มือการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติ
 - 2.3 คู่มือการสื่อความหมาย เช่น คู่มือดูนก คู่มือประกอบเส้นทางศึกษา

ธรรมชาติ เป็นต้น

- 2.4 นิทรรศการ
- 2.5 ป้ายสื่อความหมาย

ฯลฯ

4. การจัดการด้านการนันทนาการและกิจกรรมการท่องเที่ยว

4.1 การบริการการท่องเที่ยว

- จัดให้มีปฏิทินการท่องเที่ยวประจำปีของอุทยานแห่งชาติ
- สร้างความหลากหลายในกิจกรรมทางเลือกในพื้นที่อุทยานแห่งชาติโดย

อาศัยพื้นฐานและศักยภาพของทรัพยากรที่อุทยานแห่งชาติมีอยู่ เช่น วิถีชีวิตชุมชน กิจกรรมดูดาว เป็นต้น

- การจัดการกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ อายุ ทักษะและความสามารถของผู้เข้ามาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ

- สํารวจ จัดลําดับ และคัดเลือกแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติตาม ศักยภาพและสถานภาพ เพื่อพัฒนาและกำหนดให้มีการบริการการท่องเที่ยวเพื่อเป็นการกระจาย การท่องเที่ยว
- การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทางเลือกให้แก่นักท่องเที่ยวในกรณีที่พักแหล่ง ท่องเที่ยวบางแห่งเพื่อการฟื้นตัว
- ประสานกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ของ จัดการฝึกอบรม ดุงานและฝึกออาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การบริการนำเที่ยว ศิลปและหัตถกรรม การบริการของที่ระลึก การบริการที่พักแรม การบริการอาหารและเครื่องดื่ม เป็นต้น
- จัดทำคู่มือและแนวทางในการให้บริการนักท่องเที่ยวประจำอุทยาน แห่งชาติในเรื่องวิธปฏิบัติกรบริการที่พัก บริการอาหาร
- การจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว/กำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ ในพื้นที่ที่เปราะบาง เช่น ที่อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะสิมิลันได้กำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวโดย จำนวนบ้านพักที่เกาะสี่ ไม่อนุญาตให้นักท่องเที่ยวกางเต็นท์ เป็นต้น
- การให้การศึกษแก่นักท่องเที่ยวเพื่อสร้างนักท่องเที่ยวเพื่อสร้าง นักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ โดยมีกิจกรรมส่งเสริมความรู้และคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ เอกสาร แนะนำแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงการเผยแพร่ทางสื่อสาธารณะ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ เป็นต้น
- กำหนดให้มีการสลับหมุนเวียนการใช้พื้นที่ท่องเที่ยว เพื่อลดผลกระทบ และนำเสนอทางเลือกที่หลากหลายให้แก่นักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการแบ่งเบาจำนวนนักท่องเที่ยวที่มี จำนวนมากจนแหล่งท่องเที่ยวบางแห่งรับภาระไม่ได้

4.2 กิจกรรมนันทนาการและการท่องเที่ยว

สำรวจทรัพยากรการท่องเที่ยวพื้นฐานและพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวตาม ทรัพยากรที่มีอยู่ เช่น กิจกรรมทางบก ได้แก่ การเดินป่า ส่องสัตว์ เป็นต้น กิจกรรมทางน้ำ ได้แก่ การล่องเรือ การดำน้ำ เป็นต้น กิจกรรมทั่วไป เช่น การชมวิว การถ่ายภาพ เป็นต้น

การจัดการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน

การจัดการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยมีหลักการ 3 ประการ คือ

1. หลักการการมีส่วนร่วมของประชาชนที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ซึ่งให้ประชาชนมีสิทธิในการมีส่วนร่วมในการดูแลและป้องกันทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นและของชาติผ่านกระบวนการและรูปแบบต่าง ๆ
 2. หลักการการบริหารจัดการที่ดีตามแนวธรรมาภิบาลที่ใช้รากฐานจากการมีส่วนร่วมของสาธารณชน ความสุจริตและโปร่งใส พันธะความรับผิดชอบต่อสังคม กลไกที่ชอบธรรม กฎเกณฑ์ที่ยุติธรรมและชัดเจน และประสิทธิภาพของการทำงาน
 3. หลักการวิถีดคิดที่มองพื้นที่อนุรักษ์เป็นส่วนหนึ่งของท้องถิ่นทั้งเชิงพื้นที่ และเชิงสังคมหลักการทั้ง 3 จะเป็นแนวทางในการประยุกต์ เพื่อให้เกิดแนวคิดการบริหารจัดการอย่างเป็นองค์รวมเพื่อเป็นรากฐานในการเชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาอย่างบูรณาการผ่านการสร้างความเข้าใจ ความสัมพันธ์ที่ดี และความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งหากมีการประสานความร่วมมือและมีการจัดการร่วมกัน จะเกิดเป็นต้นทุนทางสังคม ซึ่งเป็นต้นทุนที่สำคัญที่สุดในการก่อให้เกิดพลังร่วมกันในการแก้ปัญหาพื้นที่ จึงทำให้มีแนวคิดในเรื่องการจัดการด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการอุทยานแห่งชาติขึ้น ซึ่งในเรื่องนี้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้ให้ความสำคัญ และได้จัดทำคู่มือการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าขึ้นเมื่อเดือนมีนาคม 2547 และได้สั่งการให้หน่วยงานในสังกัดนำไปใช้ในการประกอบการปฏิบัติงาน
- นอกจากคู่มือดังกล่าวแล้ว ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2544 เป็นต้นมาสมัยยังสังกัดกรมป่าไม้ได้มีการจัดทำโครงการนำร่องการพัฒนาการมีส่วนร่วมเพื่อการจัดการอุทยานแห่งชาติอย่างยั่งยืนขึ้น เพื่อเป็นการทดลองการดำเนินการที่ให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ โดยในระยะเริ่มแรกได้เริ่มในอุทยานแห่งชาติที่เป็นตัวแทนของแต่ละภาคจำนวน 6 แห่งคือ อุทยานแห่งชาติดอยภูคา จังหวัดน่าน อุทยานแห่งชาติออบหลวง จังหวัดเชียงใหม่ อุทยานแห่งชาติภูผาม่าน จังหวัดขอนแก่น-เลย อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี อุทยานแห่งชาติแหลมสน จังหวัดระนอง-พังงา และอุทยานแห่งชาติทะเลบัน จังหวัดระนอง-พังงา และในปีงบประมาณ 2547 ได้เริ่มดำเนินการเพิ่มในอุทยานแห่งชาติจำนวน 6 แห่งคือ อุทยานแห่งชาติดอยสุเทพ-ปุย จังหวัดเชียงใหม่ อุทยานแห่งชาติลานสาง จังหวัดตาก อุทยาน-

แห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร กาฬสินธุ์ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จังหวัดกาญจนบุรี อุทยานแห่งชาติแก่งกรุง จังหวัดสุราษฎร์ธานี และอุทยานแห่งชาติเขาน้ำค้าง จังหวัดสงขลา และในปีงบประมาณ 2548 จะเพิ่มการดำเนินการในอุทยานแห่งชาติอีก 9 แห่ง จากการดำเนินการโครงการนำร่องฯ ของอุทยานแห่งชาติข้างต้น จึงอาจเป็นตัวอย่างในบางประเด็น ที่อุทยานแห่งชาติอื่น ๆ จะได้พิจารณาหารือกับอุทยานแห่งชาติดังกล่าว เพื่อประกอบการดำเนินการในเรื่องนี้ได้

ปัญหาอุปสรรคที่พบว่ามีผลต่อการมีส่วนร่วม

พอสรุปได้เป็นประเด็นหลัก 3 ประเด็น คือ

1. การขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนับเป็นปัญหาหรืออุปสรรคหนึ่งในการที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ถ้าไม่สามารถทำความเข้าใจที่ถูกต้องได้ การเข้ามามีส่วนร่วมก็ไม่สามารถทำได้เต็มที่ตามที่ควรจะเป็น
2. ปัญหาด้านข้อมูลข่าวสาร ทั้งจากการขาดโอกาส และขาดประสิทธิภาพที่ดีในการสื่อสารของพื้นที่อุทยานแห่งชาติไปสู่ท้องถิ่น และจากท้องถิ่นมาสู่พื้นที่อุทยานแห่งชาติ อันนับว่าเป็นอุปสรรคสำคัญยิ่งของการมีส่วนร่วมในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ
3. ปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคม ทั้งนี้ เนื่องจากหากประชาชนในท้องถิ่นมีฐานะยากจน การเข้ามามีส่วนร่วมคงทำได้ยาก โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ใกล้เคียงพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ซึ่งเดิมเคยเป็นแหล่งทำมาหากินหลัก หากประชาชนยังคงมีความยากจน ความกดดันที่จะเข้ามาหาประโยชน์ในป่าย่อมจะเกิดขึ้น

กลยุทธ์เพื่อการสร้างการมีส่วนร่วม

1. มีแนวทางการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์และดูแลรักษาพื้นที่เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบอย่างเข้มงวด เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติควบคู่กับการสร้างความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานอนุรักษ์ของรัฐ
2. มีการเสริมสร้างและสนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ และจัดการพื้นที่ป่าอนุรักษ์ ในทุกภาคีและทุกระดับในท้องถิ่น โดยการสื่อสาร และกระบวนการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพและกิจกรรมมวลชนสัมพันธ์และการประชาสัมพันธ์

3. มีการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ การปลูกจิตสำนึกและความตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ควบคู่กับการสร้างความเข้มแข็งและคุณภาพชีวิตที่ดีของท้องถิ่น

แนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นกระบวนการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ศึกษาปัญหา การร่วมคิดวิเคราะห์และวางแผน ร่วมดำเนินการในเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้บรรลุวัตถุประสงค์ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ตรวจสอบการดำเนินงานของกลุ่ม ซึ่งช่วยกระตุ้นให้เกิดกระบวนการพัฒนาชุมชนในระดับรากหญ้าเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังเป็นกระบวนการพัฒนาระบบประชาธิปไตยในระดับชุมชนควบคู่ไปด้วย โดยสรุปแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบ ลักษณะขั้นตอน และเงื่อนไขการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. รูปแบบของการมีส่วนร่วม

- 1.1 การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเอง
- 1.2 การมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่ม คือ การคัดเลือกตัวแทนของตนหรือกลุ่มเข้าไปเป็นผู้แทน
- 1.3 การมีส่วนร่วมโดยผ่านตัวแทน คือ การให้ตัวแทนครัวเรือน ซึ่งอาจเป็นหัวหน้าครัวเรือนหรือบุคคลซึ่งมีกำลังที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม

2. ระดับการมีส่วนร่วม

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ รับรู้ข้อมูลข่าวสาร
- 2.2 การมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ และตัดสินใจ
- 2.3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน
- 2.4 การมีส่วนร่วมแบ่งปันผลประโยชน์หรือร่วมในการใช้ประโยชน์
- 2.5 การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

3. ลักษณะการมีส่วนร่วม

- 3.1 การร่วมประชุมวางแผนดำเนินการ โดยแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ
- 3.2 การร่วมดำเนินการตามแผนงานที่กำหนดไว้ หรือร่วมลงทุน

- 3.3 การร่วมแบ่งปันผลประโยชน์หรือร่วมในการใช้ประโยชน์
- 3.4 การร่วมในการติดตามประเมินผลงาน
- 4. ขั้นตอนการมีส่วนร่วม
 - 4.1 ประชุม วางแผนดำเนินการ และแสดงความคิดเห็น
 - 4.2 ปฏิบัติตามแผนด้วยการลงมือปฏิบัติ
 - 4.3 แบ่งปันผลประโยชน์จากการพัฒนา
 - 4.4 ประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่ได้ดำเนินการ
- 5. เงื่อนไขของการมีส่วนร่วม
 - 5.1 ต้องมีอิสรภาพในการมีส่วนร่วม (freedom to participation) ประชาชนต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วมได้อย่างเสรี
 - 5.2 ต้องสามารถที่จะมีส่วนร่วม (ability to participation) ประชาชนต้องได้รับการสนับสนุนจากหลายฝ่าย
 - 5.3 ต้องเต็มใจที่จะมีส่วนร่วม (willingness to participation) ประชาชนต้องมีความเต็มใจและสนใจการเข้ามามีส่วนร่วม และสามารถสื่อสารรู้เรื่องในกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี
- 6. ความสำเร็จของการมีส่วนร่วม
 - 6.1 ต้องมีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม
 - 6.2 ต้องไม่เสียค่าใช้จ่ายในการมีส่วนร่วม มากเกินไปกว่าผลตอบแทนที่ได้รับ
 - 6.3 มีความสนใจที่สัมพันธ์สอดคล้องกับการมีส่วนร่วม
 - 6.4 ต้องสามารถสื่อสารรู้เรื่องกันทั้งสองฝ่าย
 - 6.5 ต้องไม่รู้สึกระทอบกระเทือนต่อตำแหน่งหน้าที่ หรือสถานภาพทางสังคม หากจะเข้ามามีส่วนร่วม

รูปแบบการมีส่วนร่วม ระดับการมีส่วนร่วม ลักษณะการมีส่วนร่วม และขั้นตอนการมีส่วนร่วม จะขึ้นอยู่กับรูปแบบของแผนงานหรือโครงการ ว่ามีขนาดหรือระดับใด แผนงานในระดับท้องถิ่นหรือโครงการขนาดเล็ก ประชาชนหรือชุมชนอาจจะมีส่วนร่วมถึงขั้นตอนการวางแผนและ

การตัดสินใจได้ แต่ถ้าโครงการขนาดใหญ่ และเป็นโครงการที่มีผลทั้งด้านบวกหรือลบต่อคนกลุ่มใหญ่ จะเกินขอบเขตของท้องถิ่น อำนาจการตัดสินใจจะไม่จำกัดอยู่ในวงของประชาชนท้องถิ่นเท่านั้น ต้องอาศัยข้อมูลและความคิดเห็นจากประชาชนส่วนอื่น ๆ รวมทั้งนักวิชาการ ผู้ชำนาญการ

ลักษณะการมีส่วนร่วมที่ดำเนินการอยู่ทั่วไป สามารถสรุปได้เป็น 5 รูปแบบ คือ

1. การรับรู้ข่าวสาร (Public Information) การมีส่วนร่วมในรูปแบบนี้ ประชาชน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และบุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องได้รับแจ้งให้ทราบถึงรายละเอียดของโครงการที่จะดำเนินการ รวมทั้งผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น ทั้งนี้ การได้รับแจ้งข่าวสารดังกล่าว จะต้องเป็นการแจ้งก่อนที่จะมีการตัดสินใจดำเนินโครงการ

2. การปรึกษาหารือ (Public Consultation) การปรึกษาหารือ เป็นรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีการจัดการปรึกษาหารือระหว่างผู้ดำเนินการโครงการกับประชาชนที่เกี่ยวข้องและได้รับผลกระทบ เพื่อที่จะรับฟังความคิดเห็นและตรวจสอบข้อมูลเพิ่มเติมหรือประกอบการจัดทำรายงานต่าง ๆ นอกจากนี้ การปรึกษาหารือยังเป็นอีกทางหนึ่งในการกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความเข้าใจในโครงการและกิจกรรมมากขึ้น และเพื่อให้มีการให้ข้อเสนอแนะเพื่อประกอบทางเลือกในการตัดสินใจ

3. การประชุมรับฟังความคิดเห็น (Public Meeting) การประชุมรับฟังความคิดเห็น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนและฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรม และผู้มีอำนาจตัดสินใจในการทำโครงการหรือกิจกรรมนั้น ได้ใช้เวทีสาธารณะในการทำความเข้าใจ และค้นหาเหตุผลที่จะดำเนินโครงการหรือกิจกรรมในพื้นที่นั้นหรือไม่

การมีส่วนร่วมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ

การมีส่วนร่วมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ ที่อุทยานแห่งชาติสามารถดำเนินการได้ภายใต้กฎหมายและสถานการณ์ในปัจจุบันนั้น ในที่นี้จะแบ่งออกเป็น 3 ด้าน ตามวัตถุประสงค์หลักของการจัดตั้งอุทยาน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างจิตสำนึก

1) การอบรมให้ความรู้ สร้างความเข้าใจในเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการจัดการอุทยานแห่งชาติ ตลอดจนประโยชน์ที่ชุมชน

ได้รับทั้งทางตรงและทางอ้อม ได้แก่ แหล่งอาหาร ของป่า แหล่งน้ำ การบรรเทาอุทกภัย และภัยแล้ง โดยการประชาสัมพันธ์อบรม สัมมนา ประชุมร่วม ศึกษาดูงาน

2) การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินการของอุทยานแห่งชาติให้ประชาชนท้องถิ่นได้รับทราบ เช่น การทำประกาศติดในที่สาธารณะ การร่วมประชุมประจำเดือน หรือการร่วมประชุมหมู่บ้านเพื่อให้ข้อมูล

3) จัดทำโครงการร่วมระหว่างอุทยานแห่งชาติ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ เช่น สื่อมวลชน สถานีโทรทัศน์ วิทยุ นักเขียน ในการจัดทำสารคดี ข่าวประชาสัมพันธ์รายการวิทยุโทรทัศน์ชุมชนเพื่อเผยแพร่งานด้านการอนุรักษ์ และเป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลกับชุมชน

4) สร้างจิตสำนึก โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชน และชุมชน ให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการรณรงค์ประชาสัมพันธ์ ประชุมหารือ และฝึกอบรม

5) สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งปรับทัศนคติของเจ้าหน้าที่และประชาชนในการมีส่วนร่วม แสวงหาความรู้ ดำรวจข้อมูลในพื้นที่ รับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ วิเคราะห์ปัญหา โดยการประชุมหารือ สัมมนา ในลักษณะเวทีชาวบ้าน

6) ดำเนินการต่อเนื่องในเรื่องการเตรียมเยาวชนเพื่อการอนุรักษ์โดยการอบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแก่เยาวชนและให้โอกาสเยาวชนเข้าปฏิบัติงานในอุทยานแห่งชาติในช่วงปิดภาคเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการปฏิบัติงานจริง และได้สัมผัสกับวิถีของธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น ทั้งนี้ ควรจะมีการหมุนเวียนไปทั่วชุมชนที่อยู่ในรอบเขตอุทยานแห่งชาติ

7) ตั้งกลุ่มสื่อมวลชนเพื่อการอนุรักษ์เพื่อให้กลุ่มสื่อมวลชน ร่วมกำหนดแผนการประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้และรณรงค์ให้ประชาชนได้เข้าใจและทราบข้อมูลเกี่ยวกับการอนุรักษ์

8) ร่วมประสานกับโรงเรียน/สถาบันการศึกษา ในการจัดหลักสูตรการเรียนรู้อุทยานแห่งชาติจากพื้นที่จริง และจัดทำกิจกรรมให้เยาวชนได้เรียนรู้และเข้ามาปฏิบัติในพื้นที่จริง

9) การเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลแก่ประชาชนในท้องถิ่น เพื่อกระตุ้นการติดตามตรวจสอบและได้มีการรับรู้ในวงกว้าง ให้ใช้ภาษาและรูปแบบที่ประชาชนสามารถเข้าใจได้ง่าย

1.2 การร่วมวางแผน แก้ไขปัญหาและเสนอแนะความเห็น

- 1) จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการอนุรักษ์ โดยบูรณาการร่วมกันทุกหน่วยงานในพื้นที่
- 2) สนับสนุนการร่วม เพื่อการจัดตั้งคณะกรรมการระดับพื้นที่ กลุ่มการทำงานและจัดตั้งกลุ่มการทำงานหาแนวร่วมท้องถิ่น และชมรมเพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและอาสาสมัครเพื่อพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 3) เสริมสร้างความแข็งแกร่ง และจัดตั้งองค์การชุมชน โดยการประชาสัมพันธ์ ชี้แจงราษฎรประชุมแสดงความคิดเห็น
- 4) จัดทำข้อปัญหาอุปสรรคในข้อกฎระเบียบ กฎหมายในกรณีให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ เสนอเพื่อปรับปรุง
- 5) กำหนดมาตรการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ ตั้งแต่เริ่มวางแผน การปฏิบัติและการเฝ้าระวังและติดตามผล เช่น อาสาป้องกันไฟป่า อาสาลาดตระเวนและป้องกัน การสืบหาข่าว หรือเวทีร้องทุกข์
- 6) จัดทำโครงการพัฒนาชุมชน พัฒนาอาชีพเสริมด้านต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับทรัพยากรหรือศักยภาพของพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เกษตรทางเลือก เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน โดยการอบรมให้ความรู้
- 7) ร่วมกำหนดข้อตกลง กฎ และกติกาของชุมชนเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูการใช้ประโยชน์ที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติเพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยั่งยืน
- 8) จัดประชุมหรือเวทีชาวบ้าน ให้ประชาชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติที่เกี่ยวข้องมาร่วมวิเคราะห์ แก้ไขปัญหาในเรื่องต่าง ๆ โดยเฉพาะในปัญหาแนวเขต การใช้ประโยชน์ที่ดินให้เหมาะสม
- 9) ให้มีการทำประชาพิจารณ์ เพื่อให้สาธารณชนมีโอกาสด้านการแสดงความเห็นในการจัดการพื้นที่

10) เชิญชวนให้สาธารณชนได้ร่วมแสดงความเห็น และให้ข้อเสนอแนะทุกครั้งที่มีการพัฒนาปรับปรุงพื้นที่

1.3 การร่วมดำเนินการ

1) จัดกิจกรรมให้นิสิต นักเรียน นักศึกษา และประชาชนผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม เช่น การปลูกป่า การรณรงค์ทำความสะอาดชายหาด การนำขยะคืนถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์

2) การเข้าร่วมหรือสนับสนุนกิจกรรมทางสังคมระหว่างอุทยานแห่งชาติกับชุมชน รวมถึงกิจกรรมของชุมชน เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน กิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรม และการพัฒนาอาชีพ เป็นต้น

3) ร่วมในการจัดทำแนวเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์ รวมถึงการปรับปรุงให้เหมาะสม โดยกำหนดการรับผิดชอบและแนวทางปฏิบัติไว้ คือ

3.1) เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ มีบทบาท คือ

- จัดให้แนวเขตพื้นที่รับผิดชอบชัดเจนตาม

พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504

- ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่

โดยรอบพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เข้าใจและรับทราบเกี่ยวกับการจัดทำแนวเขตดังกล่าว

- จัดทำแนวเขตให้มีความชัดเจน และบำรุงรักษาแนวเขตให้ชัดเจนตลอดเวลา

3.2) ราษฎรหรือชุมชนที่มีพื้นที่อาศัยและทำกินติดเขตป่าอนุรักษ์ มี

บทบาท คือ

- ร่วมในการกำหนดและจัดทำแนวเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

โดยยึดข้อเท็จจริงของพื้นที่ เช่น สภาพป่า ความลาดชันของภูมิประเทศ จุดเด่นทางธรรมชาติ และการใช้ประโยชน์ที่ปรากฏอยู่ และหลักการในการจัดตั้งพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เพื่อให้การจัดทำแนวเขตเกิดความเป็นธรรมให้แก่ผู้มีพื้นที่ทำกินที่อยู่ใกล้เคียงแนวเขต และเป็นที่แน่ใจว่าการประกาศเขตพื้นที่ป่าอนุรักษ์จะไม่กระทบกระเทือนต่อการดำรงชีพแก่ชุมชนในพื้นที่นั้น

- ร่วมในการดูแลรักษาแนวเขตที่ทุกฝ่ายยอมรับให้คงอยู่ในแนวเดิม เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่เป็นแหล่งน้ำให้แก่ชุมชน

3.3) หน่วยงานปกครองและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีบทบาทหน้าที่ คือ

- ประสานความร่วมมือกับคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นในการจัดทำแนวเขต
- ช่วยในการกำกับดูแลแนวเขต และการรื้อถอนแนวเขตของราษฎร
- ช่วยประชาสัมพันธ์ให้ราษฎรในพื้นที่เล็งเห็นความสำคัญของการจัดทำแนวเขต

1.4 ร่วมรับประโยชน์

1) พัฒนาอาชีพเสริมให้แก่ชุมชน/ราษฎรที่อาศัยผลผลิตจากป่าในการยังชีพ เพื่อมีรายได้จากแหล่งอื่นมาทดแทน หากอยู่ใกล้แหล่งท่องเที่ยว จะมีอาชีพในการบริการการท่องเที่ยว เช่น ไกด์นำทาง ขายของที่ระลึก รถรับจ้าง ลูกรถขายอาหาร ที่พักโฮมสเตย์ การอบรมการปลูกไม้ป่าที่ราคาสูง เช่น ผักหวาน การเพาะเห็ด เป็นต้น

2) ตั้งคณะกรรมการร่วมระหว่างภาครัฐ เอกชน องค์กรพัฒนาชุมชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อตั้งหลักเกณฑ์ และจัดทำประกาศนียบัตรหรือหนังสือรับรองการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อนุรักษ์ หรือโลโก้เกียรติยศประจำกลุ่ม/หมู่บ้าน เพื่อเป็นแรงจูงใจในการอนุรักษ์พื้นที่และการป้องกันไฟป่า

2. **การมีส่วนร่วมในด้านการจัดการการท่องเที่ยว**

2.1 ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างจิตสำนึก

1) อุทยานแห่งชาติช่วยในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการบริการการท่องเที่ยวของราษฎร/ชุมชนให้แก่นักท่องเที่ยว โดยการให้ชุมชนนำข้อมูลข่าวสารมาประชาสัมพันธ์ในศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และจัดทำเอกสารเผยแพร่ต่าง ๆ

2) อุทยานแห่งชาติประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้คำแนะนำในการ

บริการการท่องเที่ยว ทั้งรูปแบบ วิธีการ แนวโน้มการตลาด โอกาสที่ควรจะดำเนินการให้แก่ราษฎร ที่จะประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว

3) ประสานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ให้การอบรมด้านการบริการ การท่องเที่ยวแก่ราษฎร/ชุมชน

2.2 ร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา และเสนอแนะความเห็น

1) ร่วมจัดทำแผนการจัดการการท่องเที่ยว โดยตั้งคณะทำงานร่วม ประกอบด้วย อุทยานแห่งชาติ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หน่วยงานฝ่ายปกครองระดับจังหวัด/ตำบล ตัวแทนชุมชน/ราษฎรในพื้นที่ที่อุทยานแห่งชาติตั้งอยู่ และผู้ประกอบการการท่องเที่ยว

2) ร่วมกันจัดทำแผนและกิจกรรมการท่องเที่ยว ระเบียบธุรกิจการท่องเที่ยว

2.3 ร่วมดำเนินการ

1) ส่งเสริมการรวมกลุ่มของราษฎรโดยการจัดตั้งในรูปแบบกลุ่ม ชมรม สหกรณ์ เพื่อประกอบกิจกรรมการท่องเที่ยว เช่น การขนส่ง การบริการนำเที่ยว ที่พักอาศัย อาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึก

2) การฝึกอบรมและการสร้างบุคลากรสมัครต้อนรับนักท่องเที่ยวประจำถิ่น และการเป็นผู้นำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

2.4 ร่วมรับประโยชน์

1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ชุมชนมีรายได้จากการขายผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการตั้งศูนย์จำหน่ายผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

2) การเปิดโอกาสให้ประชาชน/ชุมชนท้องถิ่น แสวงหารายได้จากการท่องเที่ยว เช่น การจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม สินค้าของฝาก/ของที่ระลึก ลูกหาบ การคมนาคม เข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ไกด์นำทาง การนวดแผนโบราณ การบริการให้เช่าอุปกรณ์ และการจัดการท่องเที่ยว

3) การส่งเสริมกิจกรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชนท้องถิ่น โครงการจัดนิทรรศการสาธิต การจำลอง การสาธิตการทำผ้า หรืออื่น ๆ ที่เหมาะสม

3. การมีส่วนร่วมในด้านวิชาการ

3.1 ร่วมรับรู้ ข้อมูลข่าวสาร และการสร้างจิตสำนึก

1) การมีส่วนร่วมด้านวิชาการ เช่น ประชาชนได้รับการถ่ายทอดความรู้ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ระบบนิเวศ และสิ่งแวดล้อม จากนักวิชาการของอุทยานแห่งชาติ

3.2 ร่วมวางแผน แก้ไขปัญหา และเสนอแนะแนวคิด

1) ร่วมในการวางแผนการศึกษาวิจัย เพื่อเอื้อประโยชน์ในการสนับสนุนการทำงานของอุทยานแห่งชาติ และมีผลประโยชน์ต่อเนื่องถึงชุมชน

2) ร่วมในการวางแผนการรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น

3.3 ร่วมดำเนินการ

1) ร่วมมือกับสถาบันการศึกษา โรงเรียนในการทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยในอุทยานแห่งชาติ

2) สนับสนุน สร้างแรงจูงใจให้กับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน เพื่อทำการวิจัยในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

3) อุทยานแห่งชาติร่วมกับชุมชนในการรวบรวมข้อมูลพื้นฐานชุมชน ข้อมูลฐานทรัพยากร และข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อใช้ในการวางแผนการจัดการหรือพัฒนาต่อไป

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จของการจัดการแบบมีส่วนร่วม

1. ความเป็นไปได้ด้านกฎหมาย

- กฎหมาย กฎระเบียบ สนับสนุนหรือไม่
- สามารถอนุญาตได้หรือไม่
- ระบบกฎหมายในการจัดการและควบคุมทรัพยากรธรรมชาติ

2. ความเป็นไปได้ด้านการเมือง/นโยบาย

- ความสนใจและความมั่นคงทางการเมือง
- ความสามารถในการกดดันให้เกิดการตัดสินใจ
- ความเชื่อมั่นในกระบวนการมีส่วนร่วม
- ความโปร่งใส ซื่อสัตย์ ยุติธรรม

3. ความเป็นไปได้ด้านขององค์กร

- การเรียนรู้ขององค์กร
- ความเต็มใจในการขยายองค์กร การสร้างเครือข่าย การสร้างความสัมพันธ์ การสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

4. ความเป็นไปได้ทางเศรษฐกิจ

- ความเป็นไปได้ของต้นทุน
- ความเชื่อมั่นในการลงทุน
- ความเต็มใจในการร่วมมือกันจ่าย

5. ความเป็นไปได้ทางสังคม

- ความเป็นไปได้ในการเข้าถึงข้อมูลการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
- การปฏิบัติตามประเพณีวัฒนธรรม
- การเปลี่ยนแปลงของประชากร
- การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม

4. นโยบายของกรมป่าไม้แห่งชาติ

เพื่อให้การจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ สามารถกระทำ โดยต่อเนื่องในระยะยาวและประสานสอดคล้องกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่น จึงสมควรกำหนด นโยบายการ ป่าไม้แห่งชาติไว้ให้เป็นการแน่นอน เพื่อให้ส่วนราชการและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องได้มีความ เข้าใจ ร่วมกันและถือเป็นแนวทางปฏิบัติ อัน จะทำให้การพัฒนา ป่าไม้เป็นไปอย่างราบรื่นและบรรลุผล สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. ให้มีการกำหนดแนวทางการ จัดการและการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ ในระยะยาวอันจะ ทำให้ประเทศได้รับประโยชน์อย่างคุ้มค่าทาง สังคม เศรษฐกิจ ความมั่นคงและ สิ่งแวดล้อมมากที่สุดโดยเน้นให้มีการประสานกันระหว่างทรัพยากรป่า ไม้และทรัพยากรธรรมชาติอื่น
2. ส่งเสริมบทบาท และหน้าที่ของส่วนราชการต่างๆ และภาคเอกชนให้มี ส่วนรับผิดชอบ ในการจัดการและพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ร่วมกัน
3. ปรับปรุงระบบการบริหารงาน ป่าไม้ของชาติให้สอดคล้องกับปริมาณคุณภาพและสภาพ

ทรัพยากรป่าไม้และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนไป

4. กำหนดให้มีพื้นที่ป่าไม้ทั่วประเทศอย่างน้อยใน อัตราร้อยละ 40 ของพื้นที่ประเทศเพื่อประโยชน์ 2 ประการ ดังนี้

4.1 ป่าเพื่อการอนุรักษ์ กำหนดไว้เพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ดิน น้ำ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ที่หายากและป้องกันภัยธรรมชาติอันเกิดจากน้ำท่วมและการพังทลายของดิน ตลอดทั้ง เพื่อประโยชน์ในการศึกษาวิจัย และนันทนาการของประชาชนใน อัตราร้อยละ 25 ของพื้นที่ประเทศ

4.2 ป่าเพื่อเศรษฐกิจ กำหนดไว้เพื่อการผลิตไม้และ ของป่าเพื่อประโยชน์ในทางเศรษฐกิจในอัตราร้อยละ 15 ของพื้นที่ประเทศ

5. รัฐ และภาคเอกชน จะพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ และจะจัดการพัฒนาให้อำนวยประโยชน์ทั้งในทางตรงและทางอ้อมโดยสม่ำเสมอตลอดไป

6. ให้เพิ่มการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการเพิ่ม ประสิทธิภาพในการผลิตทางการเกษตรเพื่อลดการทำลาย พื้นที่ป่าไม้

7. เพื่อก่อให้เกิดการประสาน การใช้ประโยชน์ร่วมกันระหว่างป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติชนิดอื่นๆ เช่น ที่ดิน แหล่งน้ำและทรัพยากรธรณี รวมทั้งเพื่อก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานของรัฐและหน่วยงานของรัฐกับภาคเอกชนและประชาชนในท้องถิ่น รัฐจะจัดให้มีแผนพัฒนาป่าไม้ไว้เป็นส่วนหนึ่งของแผน พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติโดยบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

8. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตไม้ด้วยการจัดการป่าไม้ทั้งในระบบวนวัฒน์แบบเลือกตัด และระบบวนวัฒน์แบบตัดหมดตามหลักวิชาการ โดยเฉพาะในระบบตัดหมดนี้ เมื่อตัดแล้วให้ปลูกทดแทนในพื้นที่ที่ถูกตัดทันที

9. เพื่อประโยชน์ในการอนุรักษ์และการป้องกันภัยอันเกิดจากสิ่งแวดล้อมรัฐจะต้องเร่งรัดปรับปรุงการวางผังเมืองและกำหนดพื้นที่ป่าไม้ให้แน่นอนเพื่อกำหนดเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับเป็นพื้นที่ที่อยู่อาศัย พื้นที่ประเภทชนบทและพื้นที่เกษตรกรรมในแต่ละจังหวัดที่แน่นอนเพื่อป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่าไม้

10. การแต่งตั้งคณะกรรมการนโยบายป่าไม้ระดับ ชาติให้กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยป่าไม้

11. เพื่อเป็นการปลูกฝังให้ประชาชนมีความรู้สึก รักและหวงแหน รู้จักใช้ทรัพยากรป่าไม้ อย่างประหยัด รัฐจะต้องให้ความรู้ ทัศนคติ ความสำนึก ความรู้สึก และทักษะ แก่ ประชาชน เกี่ยวกับผลประโยชน์ที่จะได้ รับจากทรัพยากรป่าไม้และผลเสียจากการตัดไม้ ทำลายป่า การใช้

สอยไม้อย่างฟุ่มเฟือย จัดให้มี การเผยแพร่ความรู้และความเข้าใจ แก่ประชาชนเกี่ยวกับ ความสำคัญของทรัพยากรป่าไม้ที่มีต่อส่วนรวม

12. ให้มีการพัฒนาด้านป่าไม้ โดย ส่งเสริมการปลูกป่าภาคเอกชนและภาครัฐบาลเพื่อ ใช้ ภายในประเทศเพื่อประโยชน์ในการอุตสาหกรรม และสนับสนุนให้มีการส่งออกไป จำหน่าย ต่างประเทศ ส่ง เสริมการปลูกป่าชุมชน ส่งเสริมการปลูกป่าในที่ดินของรัฐ และการปลูกป่าตามหัว ไร่ปลาย นา หรือการปลูกป่ารายย่อยเพื่อประโยชน์ใช้สอย ใน ครั้วเรือน

13. สนับสนุนให้มีโรง งานอุตสาหกรรมแบบต่อเนื่องและโรงงานเยื่อกระดาษ เพื่อ นำทุก ส่วนของ

ไม้มาใช้ประโยชน์และส่งเสริมนโยบายป่าไม้แห่งชาติให้มีการใช้วัสดุอื่นทดแทนไม้

14. ให้มีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่ออำนวยความสะดวก ให้การรักษาและเพิ่มทรัพยากรป่าไม้ และการตัดฟันไม้มาใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

15. การดำเนินการวิจัยด้านป่าไม้ ให้กรมป่าไม้ขอความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย และ สถาบันการศึกษาระดับสูงต่างๆ แทนการตั้งสถาบันวิจัยป่าไม้ระดับชาติ

16. เพื่อลดการนำเข้าน้ำมันเชื้อเพลิง จึงให้มี การใช้ไม้เพื่อพลังงาน โดยให้มีการปลูกป่า เพื่อเป็นแหล่งพลังงาน

17. กำหนดพื้นที่ที่มี ความลาดชันโดยเฉลี่ย 35 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปไว้เป็นพื้นที่ป่าไม้โดยไม่ อนุญาตให้มีการออกโฉนดหรือรับรองการทำประโยชน์ตามประมวลกฎหมายที่ดิน

18. กำหนดแนวทางปฏิบัติงานที่แน่นอนชัดเจนเกี่ยว กับการแก้ปัญหาการทำลายป่าใน รูปแบบต่างๆ เช่น การทำไร่เลื่อนลอยภัยจากไฟป่า การ ทำลายป่าจากชนกลุ่ม น้อย การรุกป่า พื้นที่ป่าจากเชิง เขา โดยให้มีการกำหนดมาตรการและขั้นตอน ที่แน่นอนชัดเจนเกี่ยวกับการ ปราบปรามและการ ลงโทษผู้กระทำผิด รวมทั้งการจัดตั้งศูนย์ รวมการปราบปรามในแต่ละภาค และให้มีมาตรการลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้มีอิทธิพล และผู้กระทำผิดไว้เป็นหลักในการ ปฏิบัติงาน ของหน่วยราชการและภาคเอกชน

19. กำหนดให้ มีสิ่งจูงใจในการส่งเสริมการปลูกป่า ภาคเอกชน

20. กำหนดให้มีการวางแผน ทรัพยากรมนุษย์ และการตั้งถิ่นฐานในท้องถิ่น ให้สอดคล้อง กับการใช้ทรัพยากรและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ

5. ประวัติของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นอุทยานแห่งชาติอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2530 ตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 55 ของประเทศไทย มีพื้นที่ 558,750 ไร่ (894 ตารางกิโลเมตร) ครอบคลุมพื้นที่ 2 จังหวัด คืออำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และอำเภอแม่เปิน อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	ติดกับอุทยานแห่งชาติคลองลาน
ทิศใต้	ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง
ทิศตะวันออก	ติดกับพื้นที่ของราษฎรจังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์
ทิศตะวันตก	ติดกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าอุ้มผาง

สภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงชันสลับซับซ้อนเรียงรายกันอยู่ตามแนวเทือกเขาถนนธงชัย มียอดเขาที่สูงที่สุด คือ ยอดเขา “โมโกจู” มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,964 เมตร อุทยานแห่งชาติแม่วงก์เป็นส่วนหนึ่งของผืนป่าตะวันตก ยังคงความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติทั้งสัตว์ป่าและพันธุ์พืช และยังมีรายงานการพบพันธุ์ไม้ชนิดใหม่ เช่น ปาหนันแม่วงก์ และอีกมากมายที่รอการค้นพบ และจากสภาพป่าที่อุดมสมบูรณ์ ทำให้เป็นแหล่งกำเนิดต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสาย เช่น ลำน้ำคลองขลุง ที่ไหลลงสู่มแม่น้ำปิง และลำน้ำแม่วงก์ ที่ไหลลงสู่มแม่น้ำสะแกกรัง สำหรับสัตว์ป่าที่พบได้แก่

เสือโคร่ง (*Panthera tigris corbetti* Mazak) เป็นเสือที่มีขนาดใหญ่ที่สุดของทวีปเอเชีย ขนตามลำตัวของเสือโคร่งมีสีเหลืองทอง จนถึงสีเหลืองอมเทาแตกต่างกันไป ตามสภาพแวดล้อมของถิ่นที่อยู่อาศัยและอายุ มีลายแถบสีดำพาดขวางผ่านลำตัว ท้องจะมีสีอ่อนกว่าลำตัว หัวมีลักษณะกลม นัยน์ตามีสีเหลืองทอง ขนบริเวณใบหน้าและแก้มยาวมีสีขาว มีอุ้งเท้าที่ใหญ่และมีเล็บที่แหลมคม ลักษณะนิเวศวิทยาและพฤติกรรมของเสือโคร่งมักอาศัยและหากินอยู่ในป่าที่ราบต่ำใกล้แหล่งน้ำ แหล่งอาหาร

เสียงผา (*Serow*) เป็นสัตว์ที่มีรูปร่างหน้าตาคล้ายแพะ ลำตัวสั้นแต่มีขายาว ขนมีเส้นเล็กและหยาบ ขนตามลำตัวมีสีเทาอมดำ แต่บริเวณท้องจะมีสีอ่อนกว่า สีขนบริเวณหน้าแข้งหรือใต้หัวเขามีสีกากหลายเช่น สีดำ สีเทาหรือน้ำตาลเหลือง เสียงผามีแผงคอยาว ในบางตัวอาจพาดไปจนถึงหัวไหล่ มีต่อมขนาดใหญ่อยู่ใต้ตา ริมฝีปากมีสีขาว หูยาวคล้ายหนูลา มีเขากิ่งตัวผู้และตัวเมียคล้ายกับเขาแพะ เขาของตัวเมียจะมีลักษณะสั้นกว่าเขาของตัวผู้ ขนาดความยาวของเสียงผาที่

เจ้าหน้าที่อุทยานพบจะมีขนาดลำตัวและหัวประมาณ 140-155 เซนติเมตร ความสูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ 85-94 เซนติเมตร มีน้ำหนัก 85-145 กิโลกรัม ลักษณะนิเวศวิทยาและพฤติกรรมของเสียงผา ชอบอาศัยและหากินตามลำพังบนภูเขา หรือหน้าผาที่มีไม้พุ่มเตี้ยขึ้นอยู่ กินพืชเช่นใบไม้และยอดไม้เป็นอาหาร มักอาศัยอยู่บริเวณยอดเขาโมโกจู ในเขตอุทยาน

สมเสร็จหรือผสมเสร็จ (Malayan tapir or Asian tapir) มีลักษณะคล้ายสัตว์หลายชนิดอยู่ในตัวเดียวกัน คือจมูกยื่นยาวออกมาคล้ายวงช้าง รูปร่างหน้าตาคล้ายหมีที่มีขายาว หางสั้นคล้ายหมีและมีกีบเท้าคล้ายแรด ลักษณะเด่น คือบริเวณส่วนหัวไหล่ และขาทั้งสี่ข้างมีสีดำ ส่วนกลางลำตัวมีสีขาว ใบหูกลม ขนปลายหูและริมฝีปากมีสีขาว สมเสร็จมีแผ่นหนังแข็ง ๆ บริเวณก้านคอเพื่อช่วยป้องกันเชื้อโรคงูตะปบกัดบริเวณก้านคอ ลูกสมเสร็จที่เกิดใหม่จะมีขนเป็นลายคล้ายผลแตงไทย ลักษณะนิเวศวิทยาและพฤติกรรมของสมเสร็จนั้น ชอบอาศัยและหากินตามลำพัง มักอาศัยอยู่ในป่าที่มีความชื้นและอยู่ไม่ไกลจากแหล่งน้ำ ขนาดความยาวจากลำตัวถึงหัวประมาณ 220-240 เซนติเมตร มีความสูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ประมาณ 100 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 250-300 กิโลกรัม พบร่องรอยของสมเสร็จตามลำห้วยใกล้บริเวณน้ำตกแม่กิ๊ และน้ำตกแม่กระสา

กระทิงหรือเมย (Gaur) รูปร่างหน้าตาของกระทิงคล้ายวัว ลำตัวมีขนาดใหญ่ ขนตามลำตัวมีสีดำหรือน้ำตาลแถบดำ มีขนสีน้ำตาลอ่อนหรือน้ำตาลเหลืองปกคลุมหน้าผากเรียกว่า "หน้าโพธิ์" ขาทั้งสี่ข้างตั้งแต่เหนือเข่าลงไปถึงกีบเท้ามีสีขาวเทาหรือเหลืองทอง ทำให้มองดูเหมือนสวมถุงเท้า คอของกระทิงค่อนข้างสั้นและมีพิมห้อยยาวลงมาจากใต้คอ เขากะทิงมีสีเขียวเข้ม ปลายเขามีสีดำ ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูง ยกเว้นตัวผู้ มักอยู่ตามลำพัง จะไปรวมฝูงเมื่อถึงฤดูผสมพันธุ์ สามารถอาศัยอยู่ได้หลากหลายสภาพป่า เช่น ป่าเบญจพรรณ เต็งรัง ดิบแล้ง ดิบเขา และไร่ร้าง มักอยู่ไม่ไกลแหล่งน้ำมากนัก กระทิงมีขนาดความยาวลำตัวและหัวประมาณ 250-300 เซนติเมตร สูงจากพื้นดินถึงหัวไหล่ประมาณ 170-185 เซนติเมตร น้ำหนักประมาณ 650-900 กิโลกรัม พบร่องรอยและกองมูลของกระทิงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในแหล่งน้ำบริเวณติดเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้งและเขตรักษาพันธุ์สัตว์อุ้มผาง

นกกูหงอนพม่า (Burmese Yuhina) มีหัวสีเทาแกมน้ำตาลมีหงอนตั้งเป็นสัน วงรอบตาขาว มีแถบหนวดสีดำ ลำตัวด้านบนสีน้ำตาล รอบท้ายทอยและลำตัวด้านล่างสีเทา ข้างลำตัวมีสีเทาเข้มมีลายขีดขาว นกกูหงอนพม่ามักอาศัยอยู่ในป่าดิบเขา และชายป่าที่มีความสูงประมาณ 1,200 - 2,100 เมตร และมักพบนกชนิดนี้ได้บริเวณช่องเย็น

นกขุนแผน (Red – billed Blue Magpie) นกขุนแผนมีปากค่อนข้างหนา อวบและสันปากบนโค้งลงเล็กน้อย ปลายปากบนงุ้มลงและคุมปลายปากล่างไว้ชนิดน้อย ปากมีสีแดงสด หัวถึงอกมีสีดำ ทำยทอยถึงหลังตอนบนเป็นแถบขาว ลำตัวด้านบนและปีกฟ้าอมม่วง ลำตัวด้านล่างขาว แข็งและตีนแดง หางมีสีฟ้าอมม่วง ปลายขนหางและปีกขลิบดำ และขาว นกขุนแผนอาศัยอยู่ในป่าโปร่ง ป่าไผ่ ที่ราบที่มีความสูง 1,525 เมตร ชอบอยู่รวมกันเป็นฝูงเล็ก ๆ 5-6 ตัว สามารถพบเห็นนกชนิดนี้ได้ง่ายบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

นกเงือกคอแดง (Rufous – necked Hornbill) เป็นนกขนาดใหญ่ที่หายาก และใกล้สูญพันธุ์ ความยาววัดจากปลายปากจรดหาง 117 เซนติเมตร เมื่อดูจากระยะไกลจะเห็นลำตัวเป็นสีดำ ปลายขนปีกเส้นนอกมีสีขาว ปลายหางมีสีขาว ปากมีสีเหลือง

นกเงือกคอแดงตัวผู้ หัว คอ และลำตัวด้านล่างมีสีส้มอมแดงถึงสีน้ำตาล แกมเหลืองสดใส ลำตัวด้านล่างส่วนที่เหลือมีสีดำ ขนปลายปีกสีขาว ขนปลายหางสีขาว ปากสีเหลืองอ่อน มีรอยหยักที่ขอบปากบน บนหัวไม่มีโหนกแข็งและไม่มีถุงใต้คอ หนังเปลือยเปล่ารอบตาสีแดง

นกเงือกคอแดงตัวเมีย มีขนาดเล็กกว่าตัวผู้ หัว คอและลำตัวด้านล่างสีดำ ขนปีกคู่บนมีขลิบขอบขนสีขาว มีสีแดงเฉพาะที่ใต้คอ หนังบริเวณรอบบ่าตาสีน้ำตาลเงินจาง ๆ และคล้ำกว่าตัวผู้ แหล่งอาศัยหากินของนกชนิดนี้พบตามป่าดงดิบแล้ง และป่าดงดิบเขาในระดับความสูง 600-1,800 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และพบมากบริเวณช่องเขิน

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เป็นผืนป่าบริสุทธิ์อีกแห่งหนึ่ง ที่มีมนต์เสน่ห์ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบความท้าทายในรูปแบบของการเดินป่า เข้ามาพิสูจน์ความแข็งแกร่งของร่างกายและพิสูจน์ความทรหดของจิตใจ พร้อมสัมผัสกับความสวยงามของธรรมชาติอันบริสุทธิ์และได้เรียนรู้คุณค่าของธรรมชาติอย่างแท้จริง โดยมีจุดหมายปลายทางเป็นน้ำตกที่สวยงาม ซึ่งน้อยคนที่จะได้สัมผัสและยอดเขาสูงเสียดฟ้า ที่มีนามว่า “โมโกจู” ในการเดินป่าศึกษาธรรมชาติ อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ได้จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ผู้ที่มีความชำนาญและรอบรู้พื้นที่ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชเป็นผู้นำทาง นอกจากนั้นการเดินป่ายังเป็นการเปิดโอกาสให้ชาวบ้านในท้องถิ่นเข้ามาเป็นลูกหาบให้กับกลุ่มนักเดินป่า ซึ่งนอกจากจะเป็นการหารายได้เสริมให้กับชาวบ้านในท้องถิ่นแล้ว ยังเป็นการเสริมสร้างความเข้าใจอันดี ระหว่างเจ้าหน้าที่อุทยานฯ และชาวบ้านในท้องถิ่น ซึ่งจะเกิดผลดีต่อการอนุรักษ์พื้นที่ป่า และช่วยกันปกป้องรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่ตลอดไป (กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, 2552 : 1)

6. แผนแม่บทการปฏิบัติงานของหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จังหวัด กำแพงเพชร – นครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2554

อุทยานแห่งชาติแม่วังก์เป็นพื้นที่คุ้มครองของรัฐ โดยกรมป่าไม้จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. 2504 เพื่อคุ้มครองรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ เช่น พันธุ์ไม้ สัตว์ป่า และของป่าตลอดจนทิวทัศน์ ป่า และภูเขาให้อยู่ในสภาพเดิมมิให้ถูกทำลายหรือเปลี่ยนแปลงไป เพื่ออำนวยประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่ประชาชนสืบไป พร้อมทั้งการป้องกันปราบปรามในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมและธรรมชาติ เพื่อสงวนแหล่งที่อยู่อาศัยของทรัพยากรสัตว์ป่า อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมการศึกษาวิจัยให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนเพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจแก่นักท่องเที่ยวทุกท่านที่สนใจในการท่องเที่ยวอุทยาน

อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ตั้งอยู่ในพื้นที่ป่าแม่วังก์ เป็นรอยต่อของสองจังหวัด คือ จังหวัดกำแพงเพชร และนครสวรรค์ ส่วนที่อยู่ในจังหวัดนครสวรรค์ เรียกว่า ป่าแม่วังก์ แม่เป็น มีเนื้อที่ประมาณ 279,700 ไร่ ส่วนที่อยู่ในจังหวัดกำแพงเพชรเรียกว่าป่าคลองขลุง และป่าคลองแม่วังก์มีเนื้อที่ประมาณ 279,050 ไร่ รวมเนื้อที่ประมาณ 558,750 ไร่ หรือประมาณ 894 ตารางกิโลเมตร อุทยานแห่งชาติแม่วังก์เป็นพื้นที่คุ้มครองที่มีความสำคัญเนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวนี้มีทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยิ่งตามสภาพภูมิประเทศ เนื่องจากสภาพภูมิประเทศเป็นเทือกเขาสูงสลับซับซ้อน เป็นแหล่งกำหนดต้นน้ำลำธารที่สำคัญหลายสายและลักษณะทางธรรมชาติที่สวยงาม เช่น น้ำตกแม่กิ น้ำตกแม่กิ น้ำตกแม่ริ้ว แก่งผาคอยนาง จุดชมวิวกะทิง ชุนน้ำเย็น ช่องเย็น แก่งลานนกยูง ยอดเขาโมโกจู ประกอบกับสภาพทรัพยากรธรรมชาติที่มีความอุดมสมบูรณ์ด้วยพันธุ์ไม้ และสัตว์ป่านานาชนิด

1. วิสัยทัศน์

อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จะเป็นหน่วยงานที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ภายใต้ระบบการจัดการที่มีมาตรฐาน เพื่อเอื้ออำนวยประโยชน์อย่างยั่งยืนแก่ปวงชนชาวไทย และมวลมนุษยชาติ

2. พันธกิจ

อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน

3. ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : ยุทธศาสตร์ด้านการคุ้มครองระบบนิเวศ และความหลากหลายทางชีวภาพ

1. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการคุ้มครองและดูแลรักษาบริหารจัดการและฟื้นฟู

2. เกิดความร่วมมือในการดูแลรักษาทรัพยากรในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

กลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. พื้นที่ป่าในอุทยานแห่งชาติไม่ลดลง และได้รับการฟื้นฟูเพิ่มขึ้น

2. จำนวนชนิดพันธุ์พืชและสัตว์ป่า ที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศไม่ลดลง

3. การบุกรุกพื้นที่ และการลักลอบล่า / จับสัตว์ป่า และตัดไม้ในอุทยานแห่งชาติ

ลดลง

4. กลุ่ม และแนวร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของอุทยาน

แห่งชาติเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน

1. สิ่งแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีคุณภาพ

2. การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมนันทนาการ และการให้บริการในอุทยาน

แห่งชาติ สอดคล้องกับศักยภาพและทรัพยากรของพื้นที่รวมทั้งความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว

3. การมีส่วนร่วมของภาคเอกชนและท้องถิ่นในการให้บริการท่องเที่ยวในอุทยาน

แห่งชาติ

4. การบริการสื่อความหมาย และธรรมชาติศึกษาของอุทยานแห่งชาติเป็นไปตาม

มาตรฐานและได้รับความสนใจจากนักท่องเที่ยว

5. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

6. ยกระดับขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยว

กลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. แหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ มีคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามมาตรฐานและได้รับการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่เพิ่มขึ้น

การพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่เพิ่มขึ้น

2. นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในระบบการบริการการพักผ่อน กิจกรรมท่องเที่ยว

นันทนาการ และระบบสื่อความหมายเพิ่มขึ้น

3. กิจกรรมและบริการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ มีภาคเอกชนและท้องถิ่น ร่วม

ลงทุนและให้บริการเพิ่มขึ้น

4. การจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

5. การส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพิ่มขึ้น

6. แหล่งท่องเที่ยวมีการควบคุมปริมาณนักท่องเที่ยวตามขีดความสามารถของพื้นที่

7. แหล่งท่องเที่ยว มีระบบป้าย และระบบสื่อความหมายตามมาตรฐานเพิ่มขึ้น

8. ยกระดับขีดความสามารถของอุทยานแห่งชาติด้านการท่องเที่ยว

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : ยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยด้านวิชาการเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารจัดการ

1. ระบบฐานข้อมูลทรัพยากรพื้นฐานสนับสนุนการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ

2. ความร่วมมือด้านการวิจัยด้านวิชาการระหว่างสถาบัน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3. การเผยแพร่และใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยด้านวิชาการ

กลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์ (GIS) และระบบฐานข้อมูลสารสนเทศ (MIS) ของอุทยานแห่งชาติมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. อุทยานแห่งชาติ ใช้ระบบฐานข้อมูลในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้น

3. หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาและวิชาการ ที่ร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล และวิจัยด้านวิชาการในอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้น

4. ผลวิจัยด้านวิชาการที่นำมาใช้ประโยชน์ในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้น

5. ผลงานวิจัยด้านวิชาการในอุทยานแห่งชาติ ได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชนเพิ่มขึ้น

ยุทธศาสตร์ที่ 4 : ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติให้ได้มาตรฐานสากล

1. โครงสร้างการบริหารงาน กฎหมายและระเบียบ สอดคล้องกับภารกิจการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติทุกด้าน สนับสนุนการบูรณาการระดับพื้นที่

2. บุคลากรของอุทยานแห่งชาติมีศักยภาพ ความรู้ ทักษะสูงและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน

3. อุทยานแห่งชาติมีแผนและแนวทางการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบชัดเจนและสอดคล้องกับศักยภาพทรัพยากร และการใช้ประโยชน์ รวมทั้งมีระบบการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ที่มีประสิทธิภาพ

4. คุณภาพชีวิต และความร่วมมือของประชาชน และชุมชนท้องถิ่น

กลยุทธ์และตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. โครงสร้างการบริหาร ได้รับการปรับปรุงให้สอดคล้องกับภารกิจที่รับผิดชอบและการ บูรณาการระดับพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

2. กฎหมาย และระเบียบ ได้รับการปรับปรุงให้ครอบคลุมกับการบริหารจัดการแห่งชาติทุกด้าน
3. บุคลากรของอุทยานแห่งชาติมีศักยภาพ ความรู้ และทักษะที่เหมาะสมและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพิ่มขึ้น
4. ประชาชน และชุมชนท้องถิ่นที่อยู่ในและโดยรอบอุทยานแห่งชาติ มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
5. อุทยานแห่งชาติได้รับการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ โดยมีแนวทางการบริหารจัดการและแผนการจัดการพื้นที่เพิ่มขึ้น
6. มาตรการ และกิจกรรมตามแผนการจัดการพื้นที่ ได้รับการสนับสนุนและปฏิบัติเพิ่มขึ้น
7. ระบบการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ ได้รับการนำไปปฏิบัติอย่างจริงจัง

4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

- 4.1 เพื่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 4.2 เพื่อการท่องเที่ยว
- 4.3 เพื่อการค้นคว้าวิจัยและด้านวิชาการ
- 4.4 เพื่อการมีส่วนร่วมของชุมชนรอบแนวเขตอุทยานแห่งชาติ

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 5.1 ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีความหลากหลายมากขึ้นแล้วยังคงเป็นเอกลักษณ์ของผืนป่าแม่วงก์
- 5.2 อุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีขีดความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะมาท่องเที่ยวที่จะมาท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้ทุกฤดูกาล
- 5.3 อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีผลงานด้านการศึกษาวิจัยและวิชาการอย่างต่อเนื่อง
- 5.4 ประชาชนรอบแนวเขตเห็นความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติ

6. ทรัพยากรการท่องเที่ยว

รูปแบบการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ นักท่องเที่ยวสามารถมีทางเลือกได้ทั้ง 2 รูปแบบ คือ

- 6.1 แหล่งท่องเที่ยวแบบยานพาหนะเข้าถึง ซึ่งอยู่ทางทิศเหนือของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ตามเส้นทางสายคลองลาน – อุ่มผาง (ทางหลวงหมายเลข 1117) ตั้งแต่หลักกิโลเมตรที่ 65 (ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์) จนถึงหลัก จนถึงหลักกิโลเมตรที่ 93 (ช่องเย็น) นักท่องเที่ยว

สามารถขับชี่ยานพาหนะชมธรรมชาติบนเส้นทางสายนี้ได้ แต่ต้องใช้ความระมัดระวังเป็นพิเศษ เนื่องจากทางคับแค้นและคดโค้งมาก โดยนักท่องเที่ยวสามารถชมธรรมชาติตามแหล่งท่องเที่ยวได้ดังนี้

6.1.1 ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ นักท่องเที่ยวสามารถพักผ่อน ชมธรรมชาติบริเวณนี้ได้ ที่ทำการอุทยานฯ มีลานกางเต็นท์ไว้สำหรับนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการพักผ่อนแบบนอนเต็นท์ และยังมีบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว มีเส้นทางศึกษาธรรมชาติด้วยกัน 2 เส้นทาง คือเส้นทางศึกษาธรรมชาติท่องเที่ยวเบญจพรรณ และเส้นทางศึกษาธรรมชาติบ่อน้ำแร่

6.1.2 แคมป์ริมาตร อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 300 เมตร อยู่ติดกับลำธารน้ำคลองขลุง เป็นจุดท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถแวะเข้ามาพักผ่อนได้ แคมป์ริมาตรสามารถกางเต็นท์พักผ่อน และลงเล่นน้ำได้

6.1.3 แก่งผาคอยนาง อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานฯ ประมาณ 1,800 เมตร ลักษณะเป็นแก่งหินขนาดใหญ่ในลำน้ำคลองขลุง จากแก่งผาคอยนางเดินสวนลำน้ำขึ้นไปอีกประมาณ 350 เมตร จะถึงน้ำตกผาคอยนาง บริเวณผาคอยนาง นักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์พักผ่อนได้ และเล่นน้ำได้

6.1.4 จุดชมวิวกว๊ากะทิง (กม.81) อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ประมาณ 16 กม. นักท่องเที่ยวจะได้ชมทัศนียภาพของผืนป่าแม่วังก์ได้ จากจุดนี้ที่สวยงาม และยังเป็นจุดชมพระอาทิตย์ขึ้นยามเช้าที่น่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

6.1.5 จุดชมวิวน้ำเย็น (กม.89) อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ประมาณ 24 กม. เป็นสถานที่กางเต็นท์พักผ่อนใหม่ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ได้จัดสร้างและปรับปรุงขึ้นมาใหม่มีห้องน้ำ ห้องอาบน้ำ ไว้บริการนักท่องเที่ยวและยังมีจุดชมวิที่สามารถชมทัศนียภาพได้ 360 องศาเซลเซียส เนื่องจากขุนน้ำเย็นตั้งอยู่บนความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,266 เมตรจึงทำให้ขุนน้ำเย็นมีอากาศเย็นตลอดทั้งปี

6.1.6 ช่องเย็น (กม.93) อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ประมาณ 28 กม. จากการเรียกขานการในอดีต “ขุนเขาเย็น ช่องลม กม.93 จนมาถึงช่องเย็น” ต่างหมายถึงที่เป็นช่องเขาที่มีลมพัดผ่านตลอดทั้งปีอีกทั้งยังเป็นจุดสูงสุดของถนนสายคลองลาน – อุ้มผาง และเป็นจุดสุดท้ายที่ยานพาหนะเข้าถึง มีความสูง 1,340 เมตรจากระดับน้ำทะเลปานกลาง อุณหภูมิเฉลี่ยต่ำกว่า 20 องศาเซลเซียส เนื่องจากเป็นช่องเขาที่มีลมพัดผ่านตลอดทั้งปี และมีสภาพแวดล้อมเป็นป่าดิบเขาเป็นศูนย์รวมของพันธุ์พืชหลายชนิด เป็นสถานที่กางเต็นท์ที่นักท่องเที่ยวนิยมกางเต็นท์พักค้างแรม และยังเป็นสถานที่ดูนกที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย

6.1.7 แก่งลานนกยูง ตั้งอยู่ในพื้นที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว. 4 (แม่เรวา) เป็นลานหินกว้างมีน้ำไหลผ่านตลอดปี การเดินทางจากนครสวรรค์ – ลาดยาว – สี่แยกเขาชนกัน – บ้านตลิ่งสูง – หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว. 4 (แม่เรวา) – แก่งลานนกยูง เป็นระยะทางประมาณ 96 กม. มีบ้านพักไว้บริการนักท่องเที่ยว และมีลานกางเต็นท์สำหรับกางเต็นท์พักผ่อน

6.2. แหล่งท่องเที่ยวแบบเดินป่าระยะไกล แบบเดินเท้าไปกลับ ภายในวันเดียว ซึ่งนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางไปเที่ยวชมได้ด้วยตนเองแต่ต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อนเดินทางแบบเดินเท้าไปกลับใช้เวลาหลายวัน การเดินทางใช้เวลาเดินทางไปกลับไม่น้อยกว่า 3 วัน นักท่องเที่ยวต้องติดต่อสอบถามข้อมูลจากทางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ล่วงหน้า เนื่องจากการเดินทางต้องมีเจ้าหน้าที่นำทาง และต้องจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวให้เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ดังนั้นทางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์จึงได้จัดช่วงการเดินป่าระยะไกลไว้ตั้งแต่ช่วงเดือนพฤศจิกายนถึงเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี โดยกำหนดกติกาในการเดินป่าระยะไกลไว้ดังนี้

6.2.1 นักท่องเที่ยวต้องมาเป็นหมู่คณะตั้งแต่ 5 คน ไม่เกิน 12 คน

6.2.2 นักท่องเที่ยวต้องติดต่อจองช่วงเวลาการเดินทางล่วงหน้าอย่างน้อย 2 สัปดาห์

6.2.3 ในการเดินป่าระยะไกล นักท่องเที่ยวต้องทำหนังสือขออนุญาตจากทางอุทยานแห่งชาติก่อนเสมอ

6.2.4 ชยะทุกชิ้นที่ไม่สามารถย่อยสลายได้ นักท่องเที่ยวต้องนำออกมาด้วย

6.2.5 กรณีนักท่องเที่ยวต้องการลูกหาบต้องติดต่อล่วงหน้ากับทางอุทยานก่อน

6.2.6 เชื้อเพลิงเจ้าหน้าที่ที่นำทางอย่างเคร่งครัด

ในการเดินป่าระยะไกลทางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ได้แบ่งโปรแกรมการเดินทางไว้เป็น 2 แบบ คือ โปรแกรมการเดินทางเพื่อพิชิตน้ำตก 4 แห่ง และโปรแกรมการเดินทางเพื่อพิชิตยอดเขาโมโกจู 1 แห่ง ดังนี้

1. น้ำตกนางนวล เป็นน้ำตกขนาดกลางอยู่ห่างจากช่องเย็นประมาณ 9 กม. ใช้เวลาเดินทางไปกลับ 5-6 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวต้องติดต่อและแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อน และต้องออกเดินทางตั้งแต่เช้า เพื่อจะได้กลับถึงช่องเย็นก่อนค่ำ

3. น้ำตกแม่กระสา เป็นน้ำตกที่สูงที่สุด และมีขนาดใหญ่ที่สุดในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ มีทั้งหมด 9 ชั้น ซึ่งทอดยาวรวมกันประมาณ 1 กม. มีบางชั้นมีความสูงถึง 270 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ประมาณ 18 กม. ใช้เวลาเดินเท้าไปกลับ 2 คืน 3 วัน

1. น้ำตกแม่กิ๊ - น้ำตกแม่วงก์ เป็นน้ำตกบริเวณเดียวกัน เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีชั้นน้ำตกทั้งหมด 6 ชั้น อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ประมาณ 21 กม. ใช้เวลาเดินเท้าไปกลับ 2 คืน 3 วัน

2. น้ำตกแม่รีวา เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ มีชั้นน้ำตกทั้งหมด 5 ชั้น ชั้นที่ 3 มีความสูงที่สุด ซึ่งมีความสูงประมาณ 100 เมตร อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ประมาณ 21 กม. ใช้เวลาเดินเท้าไปกลับ 2 คืน 3 วัน

5. ยอดเขาโมโกจู เป็นยอดเขาที่สูงที่สุดในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ประมาณ 29 กิโลเมตร ใช้เวลาเดินเท้าไปกลับ 4-5 วัน โมโกจูเป็นภาษากะเหรี่ยง แปลว่า ค้ำยฝนจะตกเพราะความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 1,964 เมตร จึงทำให้ดูเหมือนยอดเขาโมโกจูถูกปกคลุมด้วยเมฆหมอกตลอดเวลา

7. กิจกรรมนันทนาการในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้จัดกิจกรรมนันทนาการต่าง ๆ เพื่อรองรับนักท่องเที่ยวดังต่อไปนี้

7.1 กางเต็นท์พักแรม นักท่องเที่ยวสามารถกางเต็นท์พักแรมได้ตามสถานที่กางเต็นท์ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จัดไว้ให้ เช่น ลานกางเต็นท์ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ แคมป์ริมธาร แก่งผาคอยนาง ชุนน้ำเย็น ช่องเย็น และแก่งลานนกยูง

7.2 การดูนก นักท่องเที่ยวสามารถดูนกได้ทั้งบริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และลัดเลาะตามลำน้ำคลองขลุง ช่องเย็น ตลอดเส้นทางคลองลาน – อู่ผาง ตั้งแต่ กม.65-93 หรือบริเวณรอบ ๆ ที่พักแรม

7.3 เล่นน้ำ ล่องแก่ง นักท่องเที่ยวสามารถลงเล่นน้ำในลำน้ำคลองขลุง บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จัดไว้ให้ และสามารถล่องแก่งได้ที่บริเวณแก่งลานนกยูงในช่วงฤดูฝน (กันยายน - พฤศจิกายน)

7.4 ดูผีเสื้อ นักท่องเที่ยวสามารถพบเห็นผีเสื้อนานาชนิดได้ตามพื้นที่ชื้นแฉะหรือบริเวณริมธาร ลำห้วย ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

7.5 จักรยานเสือภูเขา นักท่องเที่ยวสามารถปั่นจักรยานชมธรรมชาติได้ตลอดริมสองฝั่งทางถนนสายคลองลาน – อู่ผาง หรือเส้นทางศึกษาธรรมชาติบ่อน้ำแร่

7.6 เส้นทางศึกษาธรรมชาติ ปัจจุบันเส้นทางศึกษาธรรมชาติของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีอยู่ด้วยกัน 4 เส้นทาง คือ

7.6.1 เส้นทางศึกษาธรรมชาติท่องเที่ยวเบญจพรรณ ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยาน

แห่งชาติแม่वंกั

7.6.2 เส้นทางศึกษารวมชาติบ่อน้ำแร่ ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ-
แม่वंกั

7.6.3 เส้นทางศึกษารวมชาติช่องเย็น ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติ-
แม่वंกั

7.6.4 เส้นทางศึกษารวมชาติแก่งลานนกยูง ตั้งอยู่บริเวณที่ทำการอุทยาน-
แห่งชาติแม่वंกั ที่ มว.4 (แม่เววา)

สิ่งอำนวยความสะดวกและอัตราค่าบริการ

1. อัตราค่าบริการบ้านพักนักท่องเที่ยว จำนวน 3 แห่ง ดังตารางที่ 2.1

รหัสบ้าน	ห้องนอน/ห้องน้ำ	จำนวนคน	ราคาบาท/คืน
ที่ทำการอุทยานฯ			
แม่वंกั 101 (วงก์วนา 3)	3/2	8	2,400
แม่वंกั 102 (วงก์วนา 5)	3/2	8	2,400
บริเวณช่องเย็น			
แม่वंกั 201/1 (พญาเสือโคร่ง 1)	1/1	6	1,500
แม่वंกั 201/2 (พญาเสือโคร่ง 2)	1/1	6	1,500
แม่वंกั 201/3 (พญาเสือโคร่ง 3)	1/1	6	1,500
แม่वंกั 201/4 (พญาเสือโคร่ง 4)	1/1	6	1,500
แม่वंกั 201/5 (พญาเสือโคร่ง 5)	1/1	6	1,500
บริเวณแก่งลานนกยูง			
ริมแก่ง 01	2/2	6	2,400
ริมแก่ง 02	2/2	6	2,400

ตารางที่ 2.1 แสดงอัตราค่าบริการบ้านพักนักท่องเที่ยว

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
(2554 : 19)

2. ห้องประชุม บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่वंกัสามารถรองรับได้ประมาณ 60
คน สามารถใช้เป็นสถานที่จัดประชุมสัมมนาสำหรับหน่วยงานราชการ องค์กรเอกชนต่าง ๆ

3. เต็นท์พร้อมเครื่องนอนให้เช่า สำหรับผู้ที่ชื่นชอบการพักผ่อนแบบสัมผัสใกล้ชิดกับธรรมชาติทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ มีเต็นท์ขนาดต่าง ๆ ไว้ให้บริการดังตารางที่ 2.2

ประเภท	จำนวนคน/เต็นท์	ราคาบาท/คืน
1. เต็นท์เคบิล	6-8	500
2. เต็นท์โดมใหญ่	5-6	300
3. เต็นท์โดมเล็ก	3	225

ตารางที่ 2.2 แสดงอัตราค่าบริการเช่าเต็นท์

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
(2554 : 19)

ราคาเช่าเต็นท์ดังกล่าวยังไม่รวมอุปกรณ์รองนอน หมอนและถุงนอนโดยนักท่องเที่ยวต้องจ่ายแยกต่างหากดังตารางที่ 2.3

ประเภท	ราคาบาท/คืน
1. หมอน	10
2. แผ่นรองนอน	20
3. ถุงนอน	30

ตารางที่ 2.3 แสดงอัตราค่าบริการชุดเครื่องนอน

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช
(2554 : 19)

4. ลานกางเต็นท์ ตามจุดต่าง ๆ ที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์แสดงป้ายสื่อความหมายไว้ดังนี้

4.1 บริเวณที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ รองรับนักท่องเที่ยวได้ไม่จำกัด

จำนวน

4.2 แค้มป์ริมธาร รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 100 คน

4.3 แก่งผาคอยนาง รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 150 คน

4.4 ชุนน้ำเย็น รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 200 คน

- 4.5 ช่องเย็น รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 150 คน
- 4.6 แก่งลานนกยูง รองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ 200 คน
- 5. ห้องน้ำ – ห้องสุขา
- 6. ร้านอาหาร – ร้านสวัสดิการ มีไว้สำหรับบริการนักท่องเที่ยว
- 7. โทรศัพท์สาธารณะ เป็นระบบสัญญาณดาวเทียม

8. การจัดการการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

เพื่อให้การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ส่วนนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 เป็นไปด้วยความเรียบร้อยเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และเป็นไปตามข้อสั่งการของอธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชให้บูรณาการการปฏิบัติงานของหน่วยงานร่วมพื้นที่ โดยแบ่งเขตการจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จังหวัดกำแพงเพชร – นครสวรรค์ได้กำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบดังนี้

8.1 เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ 1 (จังหวัดกำแพงเพชร)

โดยมีนายสมบัติ รุ่งแสงอ่อนเป็นหัวหน้าเขตการจัดการ โดยควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ดังนี้

- 8.1.1 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.1 (ด่านตรวจ กม.57)
- 8.1.2 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.3 (เขาเขียว)
- 8.1.3 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.6 (ซับต้ามิ่ง)

8.2 เขตการจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ 2 (จังหวัดนครสวรรค์)

โดยมีนายจักรกฤษ สิงห์ธนะสารเป็นหัวหน้าเขตการจัดการ โดยควบคุมการปฏิบัติงานของหน่วยงานของหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ดังนี้

- 8.2.1 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.2 (ปางข้าวสาว)
- 8.2.2 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เรวา)
- 8.2.3 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.5 (ปางสัก)
- 8.2.4 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.7 (คลองเสือข้าม)
- 8.2.5 จุดสกัดอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.2 (น้ำตกแม่กระสี)

อัตรากำลัง

อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานทั้งหมดมีจำนวน 110 คน แยกเป็น

1. ข้าราชการ

- 1.1 เจ้าหน้าที่ป่าไม้ชำนาญงาน 1 คน

2. ลูกจ้างประจำ
 - 2.1 พนักงานพิทักษ์ป่า 5 คน
 - 2.2 พนักงานขับรถยนต์ 1 คน
 - 2.3 ผู้ช่วยช่างไม้ 1 คน
3. พนักงานราชการ
 - 3.1 พนักงานราชการ 41 คน
4. พนักงานจ้างเหมาบริการ
 - 4.1 พนักงานจ้างเหมาบริการตามวุฒิ 10 คน
 - 4.2 พนักงานจ้างเหมาบริการ 56 คน
 - 4.3 บุคคลภายนอกปฏิบัติงาน 25 คน

รายชื่อข้าราชการที่ปฏิบัติงานอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

1. นายสมชาย วิเชียรกุลยารัตน์ เจ้าพนักงานป่าไม้ชำนาญงาน หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ปัจจุบันคือ นายพิศิษฐ์ ปิยะสมบูรณ์ เป็นหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ (ย้ายมาเดือนธันวาคม 2554)

รายชื่อลูกจ้างประจำที่ปฏิบัติงานอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

1. นายสมพงษ์ ใจเพียรทอง	พนักงานพิทักษ์ป่า
2. นายวิชัย ธรรมชัย	พนักงานพิทักษ์ป่า
3. นายอัษฎาวุธ กระจ่างเนิน	พนักงานพิทักษ์ป่า
4. นายเสวียน ทุนฤทธิ์สระ	พนักงานพิทักษ์ป่า
5. นายสมหมาย แก้วนิคม	พนักงานพิทักษ์ป่า
6. นายโพธิ์ชัย บัวภา	ผู้ช่วยช่างไม้
7. นายภาสกร การฟูง	พนักงานขับรถยนต์

โครงสร้างการบริหารงานอุทยานแห่งชาติแม่วงก์แบ่ง

โครงสร้างการบริหารงานของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์เป็น 5 ฝ่ายดังนี้

บริหารงานของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์เป็น 5 ฝ่ายดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป แบ่งสายงานการบริหารงานออกเป็น
 - 1.1 งานสารบรรณทั่วไป
 - 1.2 งานด้านงบประมาณการเงิน การบัญชี บุคคลและพัสดุ
 - 1.3 งานควบคุม ดูแลอาคารสถานที่ ยานพาหนะและครุภัณฑ์
 - 1.4 การจัดเก็บ ควบคุม และนำส่งเงินรายได้

1.5 การสื่อสาร

2. ฝ่ายอนุรักษ์ทรัพยากร แบ่งสายงานการบริหารงานออกเป็น

2.1 งานป้องกันและปราบปราม บริหารงานหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติ จำนวน 7 แห่งและ 1 จุดสกัด ได้แก่

2.1.1 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.1 (ด่านตรวจ กม. 57) จังหวัดกำแพงเพชร

2.1.2 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.2 (ปางข้าวสาร) จังหวัดนครสวรรค์

2.1.3 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.3 (เขาเขียว) จังหวัดกำแพงเพชร

2.1.4 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.4 (แม่เรวา) จังหวัดนครสวรรค์

2.1.5 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.5 (ปางสัก) จังหวัดนครสวรรค์

2.1.6 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.6 (ซับต้ามิ่ง) จังหวัดกำแพงเพชร

2.1.7 หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.7 (คลองเสือข้าม) จังหวัดนครสวรรค์

2.1.8 จุดสกัดอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ (จุดสกัดน้ำตกแม่กะสี)

และชุดสายตรวจส่วนกลางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จำนวน 2 สาย คือสายตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ สายที่ 1 ฝั่งจังหวัดกำแพงเพชรและสายตรวจปราบปรามการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการป่าไม้ สายที่ 2 ฝั่งจังหวัดนครสวรรค์

2.2 งานการใช้ประโยชน์พื้นที่ (ยกเว้นการวิจัยและการบริการการท่องเที่ยว)

2.2.1 งานคดีและชองกลาง

2.2.2 งานกฎหมายและระเบียบต่าง ๆ

2.2.3 งานจัดการและฟื้นฟูทรัพยากร

2.2.4 งานส่งเสริมการมีส่วนร่วม

2.3 ฝ่ายวิชาการ แบ่งสายงานการบริหารงานออกเป็น

2.3.1 งานสำรวจและจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรทุกประเภท

- 2.3.2 งานศึกษาและวิจัย
- 2.3.3 งานจัดทำแผนการจัดการและแผนอื่น ๆ
- 2.3.4 งานอนุญาตการวิจัย
- 2.3.5 งานความร่วมมือระหว่างประเทศ
- 2.4 ฝ่ายนันทนาการ แบ่งสายงานการบริหารงานออกเป็น
 - 2.4.1 งานจัดการข้อมูลนันทนาการและการท่องเที่ยว
 - 2.4.2 งานนันทนาการและบริการการท่องเที่ยว
 - 2.4.3 งานสื่อความหมาย
 - 2.4.4 งานพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว
 - 2.4.5 งานส่งเสริม เผยแพร่และประชาสัมพันธ์
 - 2.4.6 งานบริการความรู้และอบรม
 - 2.4.7 งานอนุญาตดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยว
- 2.5 ฝ่ายก่อสร้างและบำรุงรักษา แบ่งสายงานการบริหารงานออกเป็น
 - 2.5.1 กำหนดแผนบำรุงรักษาครุภัณฑ์ สิ่งก่อสร้าง สาธารณูปโภค สิ่งอำนวยความสะดวก
 - 2.5.2 การจัดการพื้นที่และปรับปรุงสภาพทัศนียภาพ
 - 2.5.3 การจัดการสิ่งแวดล้อม แหล่งน้ำ คุณภาพน้ำ การจัดการน้ำเสีย
 - 2.5.4 ปรับปรุงซ่อมแซมและบำรุงรักษาครุภัณฑ์สิ่งก่อสร้าง ระบบสาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกทุกประเภท
 - 2.5.5 ประสานงานควบคุม ดูแล การสร้างสิ่งก่อสร้างและสิ่งอำนวยความสะดวก

การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์โดยประชาชนมีส่วนร่วม

มีการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ก็ได้มีการดำเนินการจัดทำโครงการประชุมเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติเพื่อดำเนินการเรื่องการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติเป็นวัตถุประสงค์อันดับแรกและสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติ จำเป็นต้องมีการดำเนินการทั้งทางด้านเชิงรุกและเชิงรับ ซึ่งจะขึ้นอยู่กับสถานการณ์ในแต่ละพื้นที่ แต่ละโอกาส เพื่อสามารถที่จะรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันประชาชนทั่วไปเข้าใจ

ถึงวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ได้เข้าใจในการบริหารจัดการพื้นที่ที่ชัดเจน และสามารถนำไปปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายได้จึงดำเนินการแยกกิจกรรมที่อุทยานแห่งชาตินำไปปฏิบัติต่อไป

1. ด้านการป้องกัน
2. ด้านการปราบปราม
3. การจัดการพื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. ด้านมวลชนสัมพันธ์
5. ด้านการบริหารงาน

ในปีงบประมาณ 2553 อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้ดำเนินการขออนุมัติจัดประชุมที่มีบุคคลภายนอกเข้าร่วมซึ่งรวมถึงชาวบ้านในชุมชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ โดยร่วมกันจัดประชุมเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในอุทยานแห่งชาติจำนวน 6 รุ่น ๆ ละ 50 คน รวมทั้งสิ้น 300 คน พร้อมกับการขอดำเนินการคัดเลือกจากคณะกรรมการขึ้นมาเป็นคณะกรรมการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ต่อไป โดยดำเนินการร่างรายชื่อคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์เพื่อเสนอต่อกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช และแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ (คทป. อช. แม่วงก์) ซึ่งเป็นคณะกรรมการระดับพื้นที่ในพื้นที่คุ้มครอง (Protected Area Committee : PAC) เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป (สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12, 2554 : 14-44)

โดยในการประชุมครั้งล่าสุด คณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้เสนอแนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ดังนี้ (ประวิทย์ จันทศรีรักษา, 2555)

1. เสนอให้มีการกำหนดเขตการใช้พื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. เสนอให้มีการจำกัดปริมาณนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์
3. เสนอให้มีการกำหนดกฎระเบียบและข้อปฏิบัติสำหรับนักท่องเที่ยวที่ชัดเจน
4. ควรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้แก่นักท่องเที่ยวที่เป็นเยาวชน

7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

7.1 การมีส่วนร่วมของชุมชนกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

7.1.1 จำเนียร ชุณหโสภาค (2548 : ปทศดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หอการค้าจังหวัด และผู้นำชุมชนกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่า บทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนมีคะแนนอยู่ในระดับมาก โดยมีบทบาทเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการจัดการมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วมด้านพื้นที่ และด้านกิจกรรมและกระบวนการ ส่วนความคาดหวังในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนมีคะแนนอยู่ในระดับมาก เช่นกัน โดยมีความคาดหวังเรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการจัดการด้านพื้นที่และด้านกิจกรรมและกระบวนการ นอกจากนี้ การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อการส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย ปัจจัย อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหรือหน้าที่ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และปัจจัยตัวแปรสำคัญที่มีผลต่อความคาดหวังของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชนท้องถิ่นในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดราชบุรี ได้แก่ การให้ความสำคัญต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ผลการวิจัยคุณภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคาดหวังในการพัฒนาพื้นที่ชายแดน การมีส่วนร่วมจัดทำแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่น และการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ มีข้อเสนอในเรื่อง การส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนที่มีบทบาทด้านการท่องเที่ยวเพื่อร่วมมือบริหารจัดการให้จังหวัดมีรายได้เพิ่มขึ้น รวมทั้งนำเสนอข้อมูลสภาพปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัด ในเรื่องการสร้างความรู้ความเข้าใจของผู้ประกอบการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการขาดงบประมาณเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุก นอกจากนี้ภาครัฐและเอกชน ยังให้ความสำคัญหรือร่วมมือในการพัฒนาการท่องเที่ยวไม่มากเท่าที่ควร ทั้งนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีส่วนร่วมในการพัฒนาบทบาทและความคาดหวังระหว่างกันทั้งในด้านการพัฒนาพื้นที่ ด้านกิจกรรมและกระบวนการด้านการจัดการ และด้านการมีส่วนร่วมเพื่อนำยุทธศาสตร์พื้นที่มาใช้ในการพัฒนาและวางแผนด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดและภูมิภาค ควรมีการประสานบูรณาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบเครือข่ายและเกิดระบบธุรกิจพึ่งพาระหว่างผู้ประกอบการระดับประเทศและผู้ประกอบการในพื้นที่

ให้มีส่วนร่วมสนับสนุนการท่องเที่ยวของจังหวัดราชบุรี ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวจำนวนมากที่สามารถพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้

7.1.2 นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” ผลการวิจัยพบว่า 1) ศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวจังหวัดราชบุรีอยู่ในระดับสูง โดยมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ (การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงธรณีวิทยาและศิลปาถกรรม) และทางวัฒนธรรม (การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ประเพณี และการท่องเที่ยววิถีชนบท) ซึ่งมืออยู่ในทุกพื้นที่ 2) ศักยภาพขององค์ประกอบการท่องเที่ยวทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรี มีความพร้อมที่จะให้บริการทางด้านคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม อาหารและภัตตาคาร ร้านขายของที่ระลึก ตลอดจนความปลอดภัย 3) ศักยภาพของกลไกของจังหวัดราชบุรีที่ประกอบด้วย ผู้นำส่วนจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการเอกชน และประชาชนทุกอำเภอ มีศักยภาพในระดับสูงในการเสริมสร้างศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน และดึงดูดให้นักท่องเที่ยวไปใช้บริการได้ทุกฤดูกาล 4) ศักยภาพในด้านการจัดการ พบว่า มีการประสานความร่วมมือและเสริมสร้างศักยภาพด้านการจัดการท่องเที่ยวระหว่างผู้นำส่วนจังหวัด ผู้นำท้องถิ่น ผู้ประกอบการเอกชน และภาคประชาชนในทุกอำเภอของจังหวัดราชบุรีในระดับสูง 5) ศักยภาพด้านบริการ ข้อมูลด้านท่องเที่ยว ป้ายบอกทางแหล่งท่องเที่ยว แผนที่แหล่งท่องเที่ยว ข้อมูลท่องเที่ยว คู่มือแหล่งท่องเที่ยว การให้บริการข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวทางอินเทอร์เน็ต ปรากฏว่าอยู่ในระดับที่สูง โดยภาพรวม จังหวัดราชบุรี จัดว่ามีศักยภาพเพียงพอในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในแต่ละด้านการประสานความร่วมมือ ระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนควรได้รับการศึกษาในเชิงลึกถึงสัมพันธภาพ ตลอดจนวิธีการเสริมสร้างสัมพันธภาพในการศึกษาต่อไป

7.1.3 เบญจา จันทระและคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในกลุ่มผู้นำชุมชน มีส่วนร่วมในการวางนโยบาย และร่วมปฏิบัติตามนโยบาย ส่วนกลุ่มที่เป็นผู้ให้บริการผู้ประกอบการ และประชาชนจะร่วมเสียสละแรงงานในกิจกรรมพัฒนาการท่องเที่ยว โดยผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า การรับรู้ข่าวสาร ความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และ อายุ มี

อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการ ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.1.4 เครือวัลย์ วงษ์ไพฑูรย์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการการที่มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านถ้ำ ตำบลทุ่งกว่า อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง” ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่แบบพึ่งพาตนเอง คงไว้ซึ่งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมาแต่โบราณ เป็นเมืองที่มีเอกลักษณ์โดดเด่นเป็นของตนเอง ต่อมาได้เข้ายุคการเปลี่ยนแปลงที่มีระบบทุนนิยม มีการสร้างทางรถไฟมายังภาคเหนือทำให้เกิดการขยายตัวของชุมชนเมือง มีความต้องการใช้เงินตราของชุมชนในการซื้อสิ่งของภายนอกชุมชน ซึ่งการพัฒนาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อชุมชนโดยตรง เมื่อมีการสร้างถนน ความเจริญเข้ามาทำให้ป่าไม้หมดไป ชาวบ้านเปลี่ยนวิถีชีวิตมาทำการเพาะปลูกพืชเชิงเดี่ยว วิถีชีวิตของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ผลการสำรวจถ้ำของบ้านถ้ำ พบว่ามีถ้ำอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น ถ้ำหลวง ถ้ำเก้าจาว ถ้ำเก้าขาม ถ้ำตีหมี่ ถ้ำดนตรี ถ้ำอาถรรพณ์ ถ้ำห้วยป้อม ถ้ำผาดอก และถ้ำเล็กถ้ำน้อยอีกจำนวนหนึ่ง ไม่ทราบแน่ชัดว่าบ้านถ้ำสร้างมาตั้งแต่เมื่อใด จากการสอบถามผู้สูงอายุและจากหลักฐานธรรมใบลานและพระพุทธรูปไม้ จึงได้ทราบว่าก่อตั้งมากกว่า 300 ปี พบว่าชุมชนมีศักยภาพในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ทรัพยากรทางธรรมชาติที่เป็นป่าไม้ที่ค่อนข้างอุดมสมบูรณ์ มีแบบแผนดำเนินชีวิตเรียบง่าย ยังยึดมั่นในวัฒนธรรมประเพณีที่มีการปฏิบัติสืบทอดต่อกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ มีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถเอื้อประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชน มีการรวมกลุ่มองค์กรที่เข้มแข็ง การกำหนดยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวของชุมชน โดยกำหนดแผนชุมชนออกเป็น 6 แผนงาน ได้แก่ แผนงานการพัฒนาด้านศักยภาพ แผนงานพัฒนาสิ่งแวดล้อมชุมชน แผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม แผนงานการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน แผนงานพัฒนาองค์กรและบุคลากร แผนงานพัฒนาการประชาสัมพันธ์และการตลาด

7.1.5 ณัฐฐา ผิวมาและคณะ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาตลาดน้ำไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี” ผลการวิจัยพบว่า ชุมชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในระดับปานกลาง โดยคนในชุมชนมีส่วนร่วมในด้านการดูแลรักษาสภาพแวดล้อมบริเวณบ้านของท่านเพื่อเกิดทัศนียภาพที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความร่วมมือเสนอแนะในการจัดกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียงชุมชนของ

ท่าน และด้านที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ ด้านการเสนอคิดเห็นในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่ใกล้ชุมชน กับกรรมการชุมชนในการประชุมประจำเดือน พบว่า อายุ การศึกษา ระดับความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัญหา และอุปสรรคในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

7.1.6 สมภพ เจริญชุนทด (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อพิจารณาโดยรวมมีปัญหาในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการประชุมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นปัญหาอันดับสูงสุด ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนอันดับต่ำสุด ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล การปรับปรุงผลที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ซึ่งเป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์ มี 6 ขั้นตอน คือ

1. วิเคราะห์ประเด็นปัญหา
2. เลือกรูปแบบปัญหา
3. กำหนดวิธีการโดยใช้วิธีการปรับปรุงกับประเด็นปัญหาระดับมากถึงปานกลาง 2 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการประชุมที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการวางแผนที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และใช้วิธีการดำรงรักษากับประเด็นปัญหาระดับน้อย 2 ประเด็น ได้แก่ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ปัญหาการมีส่วนร่วมด้านการติดตามและประเมินผล การปรับปรุงผลที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
5. สร้างรูปแบบการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้
6. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประเมินบททวน
7. รายงานผล

7.1.7 ทิวากาล เซวณะ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณีอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช” ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำท้องถิ่นส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มาจากการเลือกตั้งได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจจากชุมชนมากที่สุด เนื่องจากผู้นำถือประโยชน์ของชุมชนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในเรื่องที่เกี่ยวกับชุมชน และส่วนประชาชนในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวงส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอาชีพเกษตรกรรม มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่เป็นคนในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงแต่กำเนิด ผู้นำท้องถิ่นมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยทำให้การศึกษา ปลูกจิตสำนึกให้ท้องถิ่นมีความรักและหวงแหนในทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการประสานงานในกลุ่มผู้นำและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ทำการโฆษณาประชาสัมพันธ์ กับสื่อต่างๆ ให้เห็นถึงความพร้อมและความเข้าใจถึงหลักปฏิบัติและจิตสำนึกถึงแก่นแท้ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และทำการประเมินผลเป็นขั้นตอนสุดท้าย ผลการวิจัยจากกรณีศึกษาเฉพาะพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า มีสภาพสังคม วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของคนในท้องถิ่นและทัศนียภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติที่สวยงาม และประชาชนในพื้นที่มีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติเขาหลวงให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ได้มาตรฐาน และคุณภาพ

7.1.8 อารีรัตน์ ริวทอง (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มใดเลย และได้รับความรู้ด้านข่าวสารจากสื่อ โทรทัศน์/วิทยุ อินเทอร์เน็ต สื่อสิ่งพิมพ์ และพบว่ากลุ่มตัวอย่างได้รับความรู้ด้านข่าวสารจากญาติพี่น้อง/เพื่อน มากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่ได้เข้าร่วมค้าขายตั้งแต่เริ่มจัดตลาดบางน้ำผึ้ง กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีแรงจูงใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศตลาดบางน้ำผึ้ง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด ปัญหาต่อการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการจัดการเกี่ยวกับระเบียบของตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ได้แก่ กติกาการเข้าร่วมในการค้าขายของประชาชน ด้านการพัฒนาสถานที่แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ยานพาหนะในพื้นที่ไม่เพียงพอ ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ประชาชนไม่ค่อยให้ความร่วมมือในการจัดตลาดน้ำ

บางน้ำผึ้ง ด้านการประชาสัมพันธ์ตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ยังขาดการประชาสัมพันธ์ ขาดบุคลากรด้านอนุรักษ์ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน และระดับแรงจูงใจในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

7.1.9 อรรถนพ เนตรทิพย์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการมีส่วนร่วมในการหาสาเหตุของปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนให้ความสนใจต่อนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่มีพฤติกรรมสร้างปัญหาในแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนอยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอแนวคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการกำหนดการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด ด้านการติดตามประเมินผลอยู่ในระดับน้อย ผู้นำชุมชนได้มีส่วนร่วมตรวจสอบความก้าวหน้าในการทำงานของคณะกรรมการดำเนินงานจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับปานกลาง ผู้นำชุมชนหรือสมาชิกภายในครัวเรือนได้มีส่วนร่วมในการดูแลรักษาความสะอาดการกำจัดขยะตามบริเวณสถานที่ของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากที่สุด การมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในภาพรวม พบว่า ผู้นำชุมชนของตำบลดงพญามีส่วนร่วมด้านการหาสาเหตุของปัญหามากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการบำรุงรักษาและปรับปรุงแก้ไข การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลตามลำดับ ซึ่งในภาพรวมแล้ว อยู่ในระดับปานกลาง ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้นำชุมชนส่วนใหญ่เห็นว่า ประชาชนในตำบลดงพญาไม่เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวในท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือ ควรเน้นให้ประชาชนมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการดำเนินงานไม่เป็นรูปธรรม ตามลำดับ

7.1.10 บดินทร์ เมธมูทา (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกคำหอม อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของชุมชนบ้านลาดกะเมอในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวโดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการดำเนินการจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้านการประสานงานในการ

จัดการแหล่งท่องเที่ยว และด้านการร่วมรับผลประโยชน์จากการจัดการแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง เพศ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการแหล่งท่องเที่ยว โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

7.1.11 วรภัทร สยนานนท์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร” ผลการวิจัยพบว่า การจัดการตลาดน้ำคลองลัดมะยม คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในระดับพิธีการหรือการมีส่วนร่วมบางส่วน (Degree of Tokenism or Participation) ขั้นที่ปรึกษา (Consultation) มีกิจกรรมที่เน้นกระบวนการเรียนรู้และการศึกษาสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการตลาดน้ำคลองลัดมะยมส่งผลต่อเศรษฐกิจในชุมชนในระดับดี ประชาชนมีรายได้เพิ่มขึ้น มูลค่าที่ดินในชุมชนเพิ่มขึ้น โดยประชาชนมีการรวมกลุ่มกันเพื่อทำการค้าขาย และมีจิตสำนึกรักษ์สิ่งแวดล้อมทำให้สภาพแม่น้ำลำคลองสะอาดขึ้น มีการดำรงรักษาเอกลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่นในการทำสวน และยังคงมีวิถีชีวิตความเป็นชาวบ้านริมคลองเช่นเดิม

7.2 การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ

7.2.1 กนิษฐา อู่ถาวรและคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวงที่ ส.ล.8 (หนองแม่นา) จังหวัดเพชรบูรณ์” ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านในหมู่บ้านทานตะวันเข้ามามีส่วนร่วมโดยตั้ง “ทีมนักวิจัยท้องถิ่น” เพื่อทำการศึกษาข้อมูลของท้องถิ่น สำรวจทรัพยากรธรรมชาติภายในท้องถิ่น เพื่อรวบรวมเป็น “องค์ความรู้ของท้องถิ่น” ให้เป็นระบบ ซึ่งจะนำมาใช้ในการวางแผนจัดการทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นได้ การศึกษาวิจัยนี้นำไปสู่การรวมตัวของชาวบ้านก่อตั้งองค์กรชุมชนของท้องถิ่น คือ “ชุมชนคนรักป่าหนองแม่นา-ทานตะวัน” ได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในท้องถิ่น จากการทดลองปฏิบัติการร่วมกันระหว่างชาวบ้าน กับนักท่องเที่ยว พบว่าชาวบ้านมีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะสามารถจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในท้องถิ่นได้อย่างดี ปัญหาสำคัญที่พบคือชาวบ้านยังมีขีดจำกัดในเรื่องการตลาด และการประชาสัมพันธ์ ซึ่งสมควรจะได้มีการพัฒนาส่งเสริมจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป การศึกษาวิจัยนี้เป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และจะเป็นแนวทางที่จะให้ชุมชนได้เรียนรู้การใช้ประโยชน์และจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนได้

7.2.2 สิริวัฒนา ใจมาและคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการ-
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่” เป็นงานวิจัยที่ใช้
 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นหลัก เช่น การประเมินชาวบ้านแบบมีส่วนร่วม
 (Participatory Rural Appraisal) การประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) การประชุม
 เชิงปฏิบัติการ (Workshop) การอบรม (Training) การทัศนศึกษาดูงาน (Educational Tour) การ
 สนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างไม่เป็นทางการ (Informal Dialogue) การปฏิบัติและการ
 ประเมินตนเองจากประสบการณ์ที่ได้จากการทดลองปฏิบัติ (Interactive Learning through
 Action) เพื่อนำไปสู่การแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาวิธีการจัดการที่คาดว่าจะนำไปสู่ความยั่งยืน
 ผลการวิจัยพบว่า ชาวบ้านมีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวก่อนการพัฒนาทั้งในรูปของ
 ผู้ประกอบการที่ได้รับผลประโยชน์ และผู้ถูกท่องเที่ยวที่เป็นผู้เสียประโยชน์ ซึ่งสถานการณ์การ
 ท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ผ่านมาได้เกิดปัญหาจากการจัดการ เนื่องจากการขาดความรู้และความเข้าใจ
 เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ถูกต้อง ตลอดจนการขาดทักษะในการจัดการและการมีทัศนคติใน
 เชิงลบต่อการท่องเที่ยวที่ทำให้ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดการ สำหรับผลกระทบที่เกิดขึ้น พบทั้ง
 ในเชิงลบ ได้แก่ การสะสมของขยะมูลฝอยที่ขาดการจัดการที่มีประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงของ
 วัฒนธรรมประเพณีและความเชื่อดั้งเดิมของชุมชน และผลกระทบเชิงบวกที่มักเกี่ยวข้องกับ
 ผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ถึงแม้ว่าจะมีความชัดเจนเฉพาะในกลุ่มชาวบ้านที่มีส่วนจำกัดการ
 ท่องเที่ยวก็ตาม ส่วนผลของการดำเนินโครงการสามารถสรุปการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่
 ก่อให้เกิดความยั่งยืนได้ว่าต้องคำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดแก่ระบบนิเวศและความสัมพันธ์ทาง
 สังคมในชุมชน ทั้งการใช้ประโยชน์และการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพ ซึ่งควรเปิดโอกาสให้ชาวบ้าน
 ได้ร่วมมือกันจัดการในทุกขั้นตอน โดยมีการแบ่งปันผลประโยชน์ได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม
 นอกจากนั้นแนวทางการจัดกิจกรรมการท่องเที่ยวต้องมีความสอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน ทั้ง
 ศักยภาพทางพื้นที่และศักยภาพทางสังคมของชุมชน รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับ
 หน่วยงานภายนอก โดยปัจจัยที่ผลักดันให้ชาวบ้านแต่ละบุคคลตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม ได้แก่
 การมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในเชิงนิเวศ และมีทัศนคติที่ดีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ รวมทั้ง
 การคาดหวัง ผลตอบแทน ที่ทำให้เกิดการยอมรับการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ของตนเอง และ
 เข้ามามีบทบาทด้านจัดการ

โดยกระบวนการเรียนรู้ทางการท่องเที่ยวมีขั้นตอน คือ 1) ขั้นตอนการสร้างองค์ความรู้
 ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ 2) ขั้นตอนการวิเคราะห์ศักยภาพทางการท่องเที่ยวและกำหนด
 แผนงานแนวทางการพัฒนา 3) ขั้นตอนการสร้างความพร้อมในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ให้ชุมชน 4) ขั้นตอนการดำเนินการพัฒนา 5) ขั้นตอนการติดตามประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว
ในชุมชน 6) ขั้นตอนการแก้ไขปรับปรุงและพัฒนา ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีลักษณะเป็นวงจรการพัฒนา
เพื่อปรับปรุงและแก้ไขให้สอดคล้องกับสภาพเหตุการณ์การท่องเที่ยวในแต่ละชุมชนโดยให้ชุมชนมี
ส่วนร่วมในทุกขั้นตอน

7.2.2 เลิศชัย เจริญธัญรักษ์ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “อุทยาน
แห่งชาติ ภูกระดึง ภูเรือ แลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง” ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบการผ่าน
การอบรมกิจกรรมอาหารสะอาด รสชาติอร่อยของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ได้รับป้าย
Clean Food Good Taste เฉพาะในพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูกระดึง ส่วนพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูเรือ
และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวงยังอยู่ในระหว่างดำเนินการเข้าร่วมกับกิจกรรมนี้ ด้านการ
สุขาภิบาลน้ำดื่ม ในพื้นที่ท่องเที่ยวทั้งสามแห่งส่วนใหญ่บริเวณน้ำดื่มบรรจุขวดที่มีเครื่องหมายของ
สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา (อย.) รับรอง สำหรับแหล่งน้ำใช้นั้นมาจากแหล่งน้ำซับ
น้ำซึมตามธรรมชาติ นำมาผ่านระบบการปรับปรุงคุณภาพและฆ่าเชื้อโรคด้วยโอโซน แต่เนื่องจาก
ยังไม่มีกระบวนการควบคุมดูแลระบบอย่างต่อเนื่อง จึงยังพบปัญหาน้ำใช้มีกลิ่นเหม็นและความกระด้าง
ค่อนข้างต่ำอยู่ (น้ำอ่อน) สำหรับการสุขาภิบาลน้ำเสียในพื้นที่ท่องเที่ยวทั้งสามแห่ง ส่วนใหญ่ใช้วิธี
ผ่านระบบบำบัดในบ่อซึมบ่อเกรอะก่อนระบายให้ซึมลงดินต่อไป ด้านขยะมูลฝอย ยังคงพบปัญหา
อยู่บ้างในเรื่องของการไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงถังของนักท่องเที่ยว และปัญหาขยะล้นถังการจัด
กระจายไปทั่วบริเวณในช่วงเทศกาลวันหยุดติดต่อกันหลายวัน ที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก
โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงทางเดินขึ้นของอุทยานแห่งชาติภูกระดึง การสุขาภิบาลห้องน้ำห้องส้วม
ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานส้วมสาธารณะของกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขทั้ง 3 ประการ
คือ สะอาด เพียงพอ และปลอดภัย เว้นแต่ไม่มีสบู่ล้างมือพร้อมให้ใช้ โดยคณะผู้วิจัยมีความเห็นว่า
ปัญหาเหล่านี้ สามารถแก้ไขให้หมดไปด้วยการเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษาให้มากขึ้นทั้งใน
แง่ของการมอบหมายผู้รับผิดชอบที่ชัดเจนและเพิ่มความถี่ของการบำรุงรักษาให้พอเพียงต่อความ
ต้องการ

7.2.3 วุฒิพงษ์ ดงคำฟู (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยว
เชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแม่ปิง จังหวัดลำพูน” ผลการวิจัย
พบว่า พื้นที่แหล่งท่องเที่ยวส่วนใหญ่ จำนวน 10 แห่ง มีศักยภาพในระดับสูง และจำนวน 1 แห่ง มี
ศักยภาพในระดับปานกลาง โดยพบรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ จำนวน 16

กิจกรรม และได้ข้อสรุปรูปแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่เหมาะสมจำนวน 10 กิจกรรม ได้แก่ กิจกรรมเที่ยวน้ำตก เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ค่ายเยาวชนศึกษาธรรมชาติ ตั้งแคมป์พักแรม/กางเต็นท์ พักนอนเรือนแพ นั่งเรือชมธรรมชาติ พายเรือ คูดาว ดูนก และศึกษาประวัติศาสตร์ สำหรับปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการพัฒนาจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่ปิงที่สำคัญ ได้แก่ ไม่มีการสนับสนุนสร้างเครือข่ายมัคคุเทศก์ท้องถิ่น และการส่งเสริมประกอบอาชีพจากการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ระบบสื่อความหมายธรรมชาติไม่มีประสิทธิภาพ ขาดประสิทธิภาพเรื่องส่งเสริม การประชาสัมพันธ์การตลาด และการนำเที่ยว ทั้งนี้ ได้เสนอแนวทางที่เหมาะสมในการพัฒนาจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติแม่ปิง เพื่อพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แยกตามองค์ประกอบการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้แก่ องค์ประกอบด้านพื้นที่ องค์ประกอบด้านกิจกรรม องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม และองค์ประกอบด้านการจัดการบริการท่องเที่ยว

7.2.4 สมรักษ์ เย็นแจ่ม (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติดอยหลวง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก มีรายได้เฉลี่ย 20,001-30,000 บาทต่อปี มีการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับอุทยานแห่งชาติดอยหลวงอยู่ในระดับน้อย เห็นด้วยต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติดอยหลวงในระดับมาก การบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติดอยหลวง ด้านการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่พบว่า ประชาชนต้องการให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติดอยหลวงปฏิบัติงานอย่างจริงจัง มีความยุติธรรมและเสมอภาค ไม่ลำเอียง ไม่เห็นแก่พวกพ้อง ควรมีการจัดทำแนวเขตอุทยานแห่งชาติให้ชัดเจน และหมั่นออกตรวจลาดตระเวน เผ่าระวังมิให้ผู้ลักลอบตัดไม้แผ้วถางป่า โดยเฉพาะการออกตรวจในเวลากลางวัน และเห็นว่าควรจัดอบรม ประชุม ชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจถึงประโยชน์และโทษภัยจากธรรมชาติที่อาจเกิดขึ้น และควรให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติด้วย ด้านการบังคับใช้กฎหมายของพนักงานเจ้าหน้าที่ต่อประชาชน พบว่า ประชาชนต้องการให้เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติดอยหลวงบังคับใช้กฎหมายกับผู้ลักลอบตัดไม้ แผ้วถางป่า ล่าสัตว์ อย่างเคร่งครัด และต้องให้ความเป็นธรรมกับประชาชน โดยยึดหลักกฎหมายและคุณธรรมควบคู่กันไป และเป็นไปด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกัน อีกทั้งจะต้องอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายอุทยานแห่งชาติ เพื่อสร้างความเข้าใจในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติให้แก่ประชาชนมากขึ้น ด้านการใช้

ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของประชาชน พบว่า ประชาชนต้องการให้อุทยานแห่งชาติผ่อนปรนให้ประชาชนสามารถเข้าไปเก็บหาของป่าบางชนิดเพื่อการยังชีพโดยไม่เป็นการผิดกฎหมาย อุทยานแห่งชาติได้บ้าง และควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ควบคุมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้เอง และส่งเสริมให้ประชาชนมีอาชีพเสริม มีรายได้เพิ่มขึ้น เพื่อลดความต้องการที่ต้องพึ่งพาทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการยังชีพ ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา คือ หน่วยงานอุทยานแห่งชาติควรให้ความรู้และเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ กฎหมายป่าไม้ การจัดการอุทยานแห่งชาติแก่เยาวชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว รวมทั้งควรปลูกฝังจิตสำนึกให้เยาวชน ประชาชน และนักท่องเที่ยว ได้ตระหนักและเห็นคุณค่าของอุทยานแห่งชาติ และเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติให้เกิดความยั่งยืนมากขึ้น

7.2.5 ชุติรัตน์ จันทรเชื้อ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารและจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า” ผลการวิจัยพบว่า อุทยานภูหินร่องกล้า มีศักยภาพในการบริหารและจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับที่สูง มีเพียง 4 กิจกรรมเท่านั้นที่อุทยานแห่งชาติยังไม่ได้ดำเนินการ ส่วนความสามารถในการบริหารและการจัดการเกี่ยวกับส่วนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น บุคลากรในองค์กร นักท่องเที่ยว และชุมชนท้องถิ่นในเขตอุทยาน อยู่ในระดับดีพอสมควรทำให้เชื่อมั่นได้ว่าแบบสำรวจและแบบสอบถามการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะสามารถเป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติและแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติได้

7.2.6 ภัคพงศ์ บุรณ์ชนะ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการพื้นที่และคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” โดยทำการประเมินสองแนวทาง คือ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ซึ่งประกอบด้วย 4 แผนงานหลัก 73 กิจกรรม โดยการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ การสังเกต การตรวจสอบข้อมูลทุติยภูมิ เพื่อให้คะแนนเป็นร้อยละของผลงานทั้งหมด ประเมินผลเป็น 3 ระดับ และการประเมินคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการ โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวที่ไปเยือนอุทยานแห่งชาติ จำนวน 400 ตัวอย่าง ใน 4 ประเด็นหลัก คือ ความพึงพอใจโดยรวม ความตั้งใจในการกลับมาเยือนพื้นที่ในอนาคต ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ และความ

คิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและสรุปการประเมินคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการโดยใช้สถิติพรรณนา และสมการถ่วงน้ำหนัก ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทส่วนใหญ่เกิดในระยะเวลาของแผนคือ พ.ศ. 2542-2546 โดยภาพรวมได้ดำเนินการตามแผนงานอยู่ในเกณฑ์ผลงานดี ผลสำเร็จตามแผนงานอยู่ในเกณฑ์พอใช้ แผนงานที่ต้องปรับปรุงคือ แผนการบริหารอุทยานแห่งชาติแม่วังก์และแผนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการ ความพึงพอใจโดยรวม ความตั้งใจในการกลับมาเยือนพื้นที่ในอนาคต ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ และความคิดเห็นต่อการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ อยู่ในเกณฑ์สูง ระดับคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการในภาพรวมอยู่ในเกณฑ์สูง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กระบวนการวิจัยแบบผสมผสาน (Exploratory Mixed Methods Design) คือมีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมโดยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนและวิธีการศึกษาดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การหาคุณภาพเครื่องมือ
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

การวิจัยครั้งนี้ประชากรเป้าหมายในการวิจัยเชิงปริมาณคือ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ใน 4 ตำบลของอำเภอแม่वंกั จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ตำบลแม่वंกั ตำบลแม่เลย์ ตำบลวังซ่าน และตำบลเขาชนกัน ซึ่งมี 18 หมู่บ้าน ดังนี้

- 1.1.1 หมู่บ้านธารมะยม
- 1.1.2 หมู่บ้านทุ่งวังทอง
- 1.1.3 หมู่บ้านทรัพย์น้อย
- 1.1.4 หมู่บ้านทรัพย์มาก
- 1.1.5 หมู่บ้านวังชุมพร
- 1.1.6 หมู่บ้านหินดาด
- 1.1.7 หมู่บ้านปางมะละกอ
- 1.1.8 หมู่บ้านปางสาต
- 1.1.9 หมู่บ้านมอสวรรค์
- 1.1.10 หมู่บ้านใหม่เจ้าพระยา (บ้านใหม่ศรีนคร)

- 1.1.11 หมู่บ้านปางซ้าย
- 1.1.12 หมู่บ้านเขาหินกราว
- 1.1.13 หมู่บ้านเขานางฟ้า
- 1.1.14 หมู่บ้านแสงทอง
- 1.1.15 หมู่บ้านถ้ำแดง
- 1.1.16 หมู่บ้านเขาแม่กระทุ่ม
- 1.1.17 หมู่บ้านใหม่ธงชัย
- 1.1.18 หมู่บ้านตะแบกงาม

1.2 กลุ่มตัวอย่าง

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณโดยการสุ่มตัวอย่างจากกลุ่มประชากรเป้าหมาย และได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้การคำนวณจากสูตร (ยามาเน, 2552) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ ขนาดของประชากร

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างในการวิจัยเท่ากับ .05

ในการวิจัยครั้งนี้ได้กลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน และผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแบบสอบถามโดยวิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) และเก็บกลับมาทั้งหมด 400 ฉบับ

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการสัมภาษณ์ ใช้เทคนิคแบบลูกโซ่หรือวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสโนบอลล์ (Snow ball Sampling) คือ การเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยอาศัยการแนะนำของหน่วยตัวอย่างที่ได้เก็บข้อมูลไปแล้ว ซึ่งวิธีนี้หน่วยตัวอย่าง 1 คน อาจแนะนำให้หลายคน ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างจะเพิ่มขึ้นทุกครั้งที่ได้ไปสัมภาษณ์เก็บข้อมูล เหมือนกับก้อนหิมะที่ยิ่งกลิ้งไปลูกหิมะก็จะยิ่งใหญ่ขึ้น (ฉัตรศิริ, 2554 : 6 สืบค้นจาก <http://www.watpon.com/Elearning/res22.htm>)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามกับชาวบ้านในชุมชน โดยแบบสอบถามมี 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานด้านบุคคล มี 6 ข้อ เพื่อจำแนกเพศ อายุ สถานภาพ สมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แบบสอบถามเป็นแบบตรวจรายการ (Check list) โดยให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ให้ตรงกับความเป็นจริงของผู้ตอบ แบบสอบถามมากที่สุด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มี 10 ข้อ โดยให้ผู้ตอบเลือกทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านคิดว่าถูกต้องที่สุด โดยให้เลือกคำตอบว่า “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพียงคำตอบเดียวในแต่ละข้อคำถาม

ตอนที่ 3 แบบสอบถามการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมี 29 ข้อ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ

1. ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว มี 7 ข้อ
2. ด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว มี 7 ข้อ
3. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มี 7 ข้อ
4. ด้านการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มี 4 ข้อ
5. ด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว มี 4 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามแนวทางการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมี 18 ข้อ ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ

1. ด้านสิ่งแวดล้อม มี 7 ข้อ
2. ด้านสังคมและวัฒนธรรม มี 4 ข้อ
3. ด้านเศรษฐกิจ มี 7 ข้อ

แบบสอบถามตอน 3 และตอน 4 ให้ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับการมีส่วนร่วมของท่านเพียงข้อละหนึ่งคำตอบ โดยผู้วิจัยสร้างเป็นแบบสอบถามที่มีลักษณะการตอบเป็นการประเมินระดับการมีส่วนร่วมมากขึ้น เพื่อวัดว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีคุณลักษณะการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับใด โดยใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบจัดประเภท (Category Rating Scale) (ณรงค์, 2551 : 196) มี 5 ระดับและมีเกณฑ์การให้คะแนน คือ

ระดับ 5 หมายถึง	มีส่วนร่วมมากที่สุด	เท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	มีส่วนร่วมมาก	เท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	มีส่วนร่วมปานกลาง	เท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อย	เท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง	มีส่วนร่วมน้อยที่สุด	เท่ากับ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนน

ผู้วิจัยจัดแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการคำนวณแบ่งระดับคะแนนตามความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้ (ใช้สูตร $I = R$) (ณรงค์, 2551 : 228)

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างอันตรภาคชั้น} &= \frac{C}{\text{จำนวนระดับ}} \\
 &= \frac{5 - 1}{5} = 0.80
 \end{aligned}$$

จากสูตรดังกล่าวจะได้ช่องระหว่างระดับเท่ากับ 0.80 คะแนน แล้วจึงนำมาจัดช่วงคะแนนและเกณฑ์ความหมายของระดับค่าเฉลี่ยได้ดังนี้

<u>ช่วงคะแนน</u>		<u>ระดับการมีส่วนร่วม</u>
4.20 – 5.00	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด
3.40 – 4.19	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมมาก
2.60 – 3.39	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง
1.80 – 2.59	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อย
1.00 – 1.79	หมายถึง	ระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นข้อเสนอแนะ มี 4 ข้อ

2.2 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) โดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) โดยผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกประกอบด้วย

1. หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร
2. หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เฒ่า) อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์
3. กรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จำนวน 1 ท่าน
4. ประชาชนชาวบ้านในเขตอำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ จำนวน 1 ท่าน
5. สมาชิกชมรมคนรักแม่เฒ่า ผืนป่าตะวันตก จำนวน 1 ท่าน

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลประเภทสมุดจดบันทึกที่ผู้วิจัยใช้สำหรับการบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสังเกต และการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลเชิงลึก รวมทั้งบันทึกข้อสังเกต และการวิเคราะห์ของผู้วิจัยเองในแต่ละครั้ง และใช้อุปกรณ์บันทึกเสียง กล้องถ่ายรูป และแผนที่ สำหรับการบันทึกข้อมูลและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ประกอบการทำความเข้าใจและการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร จากการค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแหล่งข้อมูลที่สำคัญ ได้แก่ เอกสารจากกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช แผนแม่บทของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เอกสารประวัติอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เอกสารและตำราเกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) ที่ได้จากการลงพื้นที่ในแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแม่วงก์และชุมชนใกล้เคียง ซึ่งเป็นการนัดหมายเพื่อเข้าไปพบและทำการสัมภาษณ์ มีการสังเกตการณ์ในเรื่องการจัดการท่องเที่ยว โดยขออนุญาตบันทึกเสียง การถ่ายรูปแหล่งท่องเที่ยวโดยรอบ เพื่อประกอบการนำเสนอข้อมูลในลักษณะพรรณนาต่อไป

4. การหาคุณภาพเครื่องมือ

การหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถาม โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาจากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญตรวจสอบความเหมาะสม และความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษาที่ใช้ หลังจากนั้นนำข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงเนื้อหาของคำถาม ในแต่ละข้อของแบบสอบถามให้มีความเหมาะสมสอดคล้องตามวัตถุประสงค์และคำถามในการวิจัย

4.2 หาค่าอำนาจจำแนกโดยวิธี Item-Total Correlation โดยดูจากค่าสหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อมากกว่าหรือเท่ากับ .30 ถ้ามีอำนาจจำแนก ต่ำกว่า .30 จะนำไปปรับปรุงและสามารถนำไปใช้ได้หาค่า Reliability ของ Cronbach รวมทั้งฉบับได้เท่ากับ 0.9932 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงจากผู้เชี่ยวชาญไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นชาวบ้านอาศัยอยู่ในหมู่บ้านในเขตอำเภอแม่จัน จังหวัดนครสวรรค์จำนวน 30 คน ก่อนนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างจริง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติ โดยนำกลับมาจัดลงรหัส เพื่อทำการวิเคราะห์และประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในงานวิจัยนี้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation หรือ S.D) และใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ใช้ทดสอบความสัมพันธ์และความสามารถในการทำนายระหว่างตัวแปรอิสระ (Independent Variable หรือตัวแปรพยากรณ์ Predictor Variable) หลาย ๆ ตัวพร้อม ๆ กันกับตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพียงตัวเดียว (ทรงพล, ผศ.ดร., 2553 : 1,16)

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการลงภาคสนามการวิจัย โดยผู้วิจัยทำการศึกษาวิจัยชุมชน ซึ่งเป็นการศึกษาหาความจริงและความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะพฤติกรรมและสภาพต่าง ๆ ของคนในชุมชนนั้น ๆ หรือการใช้แนวคิดการวิเคราะห์ชุมชน โดยสร้าง

เป็นคำอธิบายเชิงนามธรรมเพื่อเชื่อมโยงปรากฏการณ์ทั้งหมด หรือการใช้ทฤษฎีจากพื้นที่ (Grounded Theory) และนำผลของข้อมูลเชิงลึกจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ นำมาตีความ มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ให้ความหมายและเขียนรายงานวิจัยในลักษณะคำอธิบายเชิงนามธรรม (อนันต์, 2553 : 30-43) โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

2.1 การตรวจสอบข้อมูล โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) คือ การแสวงหาความเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่แตกต่างจากการสัมภาษณ์ การสังเกต ระหว่างคณะผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูล และการไม่ปักใจว่าแหล่งข้อมูลใดแหล่งหนึ่งที่ได้มานั้นเป็นแหล่งข้อมูลที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยต้องแสวงหาความเป็นไปได้ว่ายังมีแหล่งข้อมูลจากแหล่งอื่นได้อีกบ้าง (สุภาวงศ์, 2540 : 31-32)

2.2 การทำดัชนีข้อมูล เป็นการจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมและบันทึกไว้ในบันทึกภาคสนาม โดยอาศัยคำหรือข้อความหนึ่ง ๆ กำหนดหมวดหมู่ของข้อมูลนั้นเพื่อช่วยให้ผู้วิจัยสามารถนำคำหรือข้อความดังกล่าวมาวิเคราะห์เชื่อมโยงข้อมูลปรากฏการณ์หรือเหตุการณ์ได้ (อนันต์, 2553 : 37)

2.3 การทำสรุปชั่วคราว และกำจัดข้อมูล เป็นการจัดกลุ่มดัชนีข้อมูลที่มีข้อมูลลักษณะเดียวกันไว้ด้วยกัน ซึ่งจะทำให้ได้ข้อสรุปชั่วคราวเกี่ยวกับเรื่องหรือประเด็นที่ทำการศึกษานี้ จะช่วยให้ผู้วิจัยทราบว่าข้อมูลส่วนใดไม่สมบูรณ์ที่จะต้องเก็บรวบรวมเพิ่มเติม หรือข้อมูลที่เก็บมามีความซ้ำซ้อนกันสมควรที่จะต้องลดทอนข้อมูลหรือต้องกำจัดออกไป (อนันต์, 2553 : 39-40)

2.3 การสร้างบทสรุป และยืนยันผลสรุป เป็นการสังเคราะห์ข้อสรุปย่อย ๆ ในช่วงแรก ๆ เข้าด้วยกันเป็นบทสรุป ดังนั้นบทสรุปจึงมีลักษณะเป็นชุดคำบรรยายและอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์ที่เป็นข้อเท็จจริงที่ค้นพบจากงานวิจัย หลังจากสร้างบทสรุปของการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยควรทำการยืนยันผลสรุปที่สร้างขึ้นนั้นว่ามีความถูกต้องสอดคล้องกับข้อเท็จจริงของปรากฏการณ์ที่เป็นอยู่หรือไม่ ซึ่งจะทำให้ได้ผลสรุปการวิจัยในช่วงสุดท้ายนั่นเอง (อนันต์, 2553 : 40-43)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” เพื่อศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ เพื่อศึกษาร่วมกันของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จากการนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สามารถนำเสนอและอธิบายผลการวิจัย โดยจำแนกเป็นผลการวิจัยในงานวิจัยเชิงปริมาณตอนที่ 1-4 และผลการวิจัยในงานวิจัยเชิงคุณภาพตอนที่ 5 ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แสดงดังตารางที่ 4.1 – 4.6

ตอนที่ 2 จำนวนและร้อยละของชาวบ้านในชุมชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงดังตารางที่ 4.7

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของชาวบ้านในชุมชนเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงดังตารางที่ 4.8

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน แสดงดังตารางที่ 4.9 – 4.62 มีดังนี้

1. ลักษณะส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนุบำรุงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

2. ความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนุบำรุงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

3. ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนุบำรุงการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

ตอนที่ 5 ผลการวิจัยในงานวิจัยเชิงคุณภาพ จากคำถามการวิจัย 2 ข้อ คือ

1. พนักงานพิทักษ์ป่ามีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกรานป่าอย่างไร

2. ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมกับพนักงานพิทักษ์ป่าในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร

ตอนที่ 1 จำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนแสดงดังตารางที่ 4.1 – 4.6

ตารางที่ 4.1 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	194	48.50
หญิง	206	51.50
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเป็นเพศชาย จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 48.50

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20 ปี	8	2.00
21-30 ปี	204	51.00
31-40 ปี	135	33.80
41-50 ปี	43	10.80
51-60 ปี	7	1.80
61 ปีขึ้นไป	3	0.80
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี จำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51 รองลงมา มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 33.80 มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 10.80 มีอายุไม่เกิน 20 ปี จำนวน 8 คน คิด

เป็นร้อยละ 2 มีอายุระหว่าง 51- 60 ปี จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.80 และมีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 0.80

ตารางที่ 4.3 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามสถานภาพสมรส

สถานภาพสมรส	จำนวน	ร้อยละ
โสด	36	9.00
สมรส	323	80.80
หม้าย/หย่าร้าง	10	2.50
อยู่ด้วยกันโดยไม่ได้สมรส	31	7.80
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.3 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 รองลงมา มีสถานภาพโสด จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 9 มีสถานภาพอยู่ด้วยกันโดยไม่ได้สมรส จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 และมีสถานภาพหม้ายหรือหย่าร้าง จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50

ตารางที่ 4.4 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	12	3.00
มัธยมศึกษาตอนต้น	155	38.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย	216	54.00
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ	1	0.30
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง	4	1.00
ปริญญาตรี	8	2.00
สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.4 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 216 คน คิดเป็นร้อยละ 54 รองลงมามีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 155 คน คิดเป็นร้อยละ 38.80 มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3 มีระดับ การศึกษาปริญญาตรี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2 และมีระดับการศึกษาประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูงและสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนก ตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	248	62.00
ค้าขาย	31	7.80
รับราชการ	10	2.50
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	9	2.30
ผู้ประกอบการ	1	0.30
นักเรียน/นักศึกษา	4	1.00
แม่บ้าน	5	1.30
รับจ้างทั่วไป	87	21.80
เกษียณ/ว่างงาน	5	1.30
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.5 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร จำนวน 248 คน คิด เป็นร้อยละ 62 รองลงมามีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 21.80 มีอาชีพค้าขาย จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80 มีอาชีพรับราชการ จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.50 มี อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 2.30 มีอาชีพแม่บ้านและเกษียณหรือ ว่างงาน จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30 มีอาชีพนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน 4 คน คิดเป็น ร้อยละ 1 และมีอาชีพผู้ประกอบการ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.30

ตารางที่ 4.6 แสดงจำนวนและร้อยละของลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	224	56.00
5,001-10,000 บาท	124	31.00
10,001-15,000 บาท	15	3.80
15,001-20,000 บาท	15	3.80
20,001-25,000 บาท	6	1.50
25,001-30,000 บาท	11	2.80
40,001 บาทขึ้นไป	5	1.30
รวม	400	100

จากตารางที่ 4.6 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 224 คน คิดเป็นร้อยละ 56 รองลงมา มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 31 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,001-15,000 บาท และ 15,001-20,000 บาท จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 3.80 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 25,001-30,000 บาท จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.80 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 20,001-25,000 บาท จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 1.50 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 40,001 บาทขึ้นไป จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.30

ตอนที่ 2 จำนวนและร้อยละของชาวบ้านในชุมชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 แสดงจำนวนและร้อยละของชาวบ้านในชุมชนด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงดังตารางที่ 4.7

คำถาม	ใช่		ไม่ใช่	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	378	94.50	022	5.50
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น	111	27.80	289	72.30
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	374	93.50	026	6.50
4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น	110	27.50	290	72.50
5. การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน	372	93.00	28	07.00
6. พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว	379	94.80	21	05.30
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่	370	92.50	030	7.50
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน	371	92.80	029	7.30
9. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง	363	90.80	37	9.30
10. การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว	262	65.50	138	34.50
รวม	400	100	400	100

จากตารางที่ 4.7 พบว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเรียงตามข้อคำถามดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 378 คน คิดเป็นร้อยละ 94.50

2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น คำตอบคือ “ไม่ใช่” มีจำนวน 289 คน คิดเป็นร้อยละ 72.30

3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 374 คน คิดเป็นร้อยละ 93.50

4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น คำตอบคือ “ไม่ใช่” มีจำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 72.50

5. การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 372 คน คิดเป็นร้อยละ 93

6. พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 379 คน คิดเป็นร้อยละ 94.80

7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่ คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 370 คน คิดเป็นร้อยละ 92.50

8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 371 คน คิดเป็นร้อยละ 92.80

9. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง คำตอบคือ “ใช่” มีจำนวน 363 คน คิดเป็นร้อยละ 90.80

10. การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว คำตอบคือ “ไม่ใช่” มีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50

สรุปได้ว่าชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับท่องเที่ยวเชิงนิเวศในข้อที่ 1-9 ส่วนข้อที่ 10 นั้นยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว (Capacity Carrying) ในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอยู่

ตอนที่ 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของชาวบ้านในชุมชนเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ แสดงดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของชาวบ้านในชุมชนจำแนกตามระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ”

ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว				
1	ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.4375	1.38777
2	ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.3725	1.36323
3	ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2475	1.31932
4	ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2000	1.35076
5	ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2450	1.29776
6	ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.1550	1.22258
7	ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2375	1.25100
	รวมรายด้าน	น้อย	2.2707	1.31320
ด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว				
8	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	ปานกลาง	3.2725	.71380
9	ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.3125	1.27039
10	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน	น้อย	2.2200	1.24719
11	ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่	มาก	3.7000	.79156
12	ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่	มาก	3.4025	.64927

ร.ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
	นักท่องเที่ยว			
13	ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	มากที่สุด	4.3800	.72243
14	ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน	มาก	4.0375	.75665
	รวมรายด้าน	ปานกลาง	3.3321	.87875
ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก				
15	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	มาก	3.4850	.68626
16	ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว	น้อย	2.4275	1.29960
17	ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่ นักท่องเที่ยว	ปานกลาง	3.3900	.65878
18	ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยาน-แห่งชาติแม่วงก์	ปานกลาง	3.1625	.83236
19	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.1275	1.22679
20	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	ปานกลาง	3.1350	1.10672
21	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว	มาก	3.4425	1.04854
	รวมรายด้าน	ปานกลาง	3.0242	.97986
ด้านการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว				
22	ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.3600	1.38933
23	ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.1725	1.21920
24	ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	ปานกลาง	3.0650	1.12870

ที่	ประเด็นพิจารณา	ระดับการมีส่วนร่วม	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
25	ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว	ปานกลาง	3.3925	.88340
	รวมรายด้าน	ปานกลาง	2.7475	1.15515
ด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว				
26	ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.3700	1.32570
27	ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2500	1.36828
28	ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2675	1.31158
29	ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์	น้อย	2.2875	1.42827
	รวมรายด้าน	น้อย	2.2937	1.35845
	รวมทั้งหมด	ปานกลาง	2.7336	1.13708

จากตารางที่ 4.8 พบว่าส่วนใหญ่ชาวบ้านในชุมชน มีระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระดับปานกลาง คือมีค่าเฉลี่ย 2.7777

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายนายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้ แสดงดังตารางที่ 4.9 – 4.26

ตารางที่ 4.9 – 4.26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรต้นในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ได้จากการเลือกตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการถดถอยพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน (วิธี Enter)

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.086	.043	0.832	.406
2. อายุ	-.052	-.043	0-822	.411
3. สถานภาพสมรส	.005	.003	0.061	.952
4. ระดับการศึกษา	.286	.253	4.785	.000
5. อาชีพ	-.001	-.002	0-046	.963
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.092	-.126	-2.338	.020
Constant	2.968			

ค่า Adjusted R Square = .046

จากตารางที่ 4.9 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .253) รองลงมาคือ เพศ (Beta = .043) สถานภาพสมรส (Beta = .003) พบว่าระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4.60

ตารางที่ 4.10 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.069	-.033	0-.643	.521
2. อายุ	-.082	0.065	-1.241	.215
3.สถานภาพสมรส	.053	0.033	0.662	.508
4. ระดับการศึกษา	.200	.170	3.226	.001
5. อาชีพ	-.068	-.194	-3.867	.000
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.032	0.042	0.771	.441
Constant	2.844			

ค่า Adjusted R Square = .048

จากตารางที่ 4.10 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .170) รองลงมาคือ อายุ (Beta = .065) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .042) สถานภาพสมรส (Beta = .033) พบว่าระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4.80

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.187	-.068	0-1.321	.187
2. อายุ	-.202	-.122	-2.337	.020
3. สถานภาพสมรส	-.098	-.046	0.929	.354
4. ระดับการศึกษา	.306	.197	3.741	.000
5. อาชีพ	-.054	-.117	-2.331	.020
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.027	.027	0.504	.615
Constant	2.907			

ค่า Adjusted R Square = .048

จากตารางที่ 4.11 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .197) รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .027) พบว่าอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4.80

ตารางที่ 4.12 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนชาวบ้านในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไป” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.203	-.074	-1.435	.152
2. อายุ	-.074	-.045	0.863	.389
3. สถานภาพสมรส	-.107	-.051	-1.016	.310
4. ระดับการศึกษา	.197	.128	02.410	.016
5. อาชีพ	-.072	-.156	-3.098	.002
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.052	.053	0.972	.332
Constant	2.892			

ค่า Adjusted R Square = .036

จากตารางที่ 4.12 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .128) รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .053) พบว่าระดับการศึกษาและอาชีพของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการชักชวนชาวบ้านในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.60

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.281	-.111	-2.168	.031
2. อายุ	.029	0.019	00.368	.713
3. สถานภาพสมรส	-.025	-.013	0-.262	.794
4. ระดับการศึกษา	.302	0.211	04.039	.000
5. อาชีพ	-.045	-.105	-2.121	.035
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.025	0.027	00.499	.618
Constant	1.993			

ค่า Adjusted R Square = .065

จากตารางที่ 4.13 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .211) รองลงมาคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .027) และอายุ (Beta = .019) พบว่าเพศ ระดับการศึกษาและอาชีพของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 6.50

ตารางที่ 4.14 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.183	.087	01.654	.099
2. อายุ	.027	.021	00.397	.692
3. สถานภาพสมรส	.035	.021	00.425	.671
4. ระดับการศึกษา	.215	.181	03.373	.001
5. อาชีพ	-.005	-.015	0-.292	.770
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.043	-.056	-1.025	.306
Constant	2.304			

ค่า Adjusted R Square = .019

จากตารางที่ 4.14 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .181) รองลงมาคือ เพศ (Beta = .087) อายุและสถานภาพสมรส (Beta = .021) พบว่าระดับการศึกษาของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.90

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.152	-.062	-1.196	.232
2. อายุ	-.054	-.036	0-.691	.490
3. สถานภาพสมรส	-.109	-.058	-1.159	.247
4. ระดับการศึกษา	.277	.200	03.774	.000
5. อาชีพ	-.030	-.073	-1.444	.150
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.007	-.008	0-.144	.885
Constant	2.215			

ค่า Adjusted R Square = .037

จากตารางที่ 4.15 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .200) พบว่าระดับการศึกษาของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.70

ตารางที่ 4.16 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.132	-.079	-1.508	.132
2. อายุ	.020	.019	00.366	.714
3. สถานภาพสมรส	.022	.017	00.338	.736
4. ระดับการศึกษา	.155	.163	03.057	.002
5. อาชีพ	-.025	-.088	-1.730	.084
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.006	-.009	0-.173	.862
Constant	3.208			

ค่า Adjusted R Square = .028

จากตารางที่ 4.16 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .163) รองลงมา คือ อายุ (Beta = .019) และสถานภาพสมรส (Beta = .017) พบว่าระดับการศึกษาของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 2.80

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.019	.008	0.162	.872
2. อายุ	-.016	-.011	0-217	.829
3. สถานภาพสมรส	-.087	-.050	0-991	.322
4. ระดับการศึกษา	.210	.166	03.099	.002
5. อาชีพ	-.028	-.075	-1.477	.141
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.014	.017	0.315	.753
Constant	2.707			

ค่า Adjusted R Square = .018

จากตารางที่ 4.17 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .166) รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .017) และสถานภาพสมรส (Beta = .050) และเพศ (Beta = .008) พบว่าระดับการศึกษาของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.80

ตารางที่ 4.18 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.207	-.082	0-1.573	.117
2. อายุ	.116	0.077	01.444	.149
3. สถานภาพสมรส	-.047	-.024	0-.476	.634
4. ระดับการศึกษา	.113	0.080	01.488	.138
5. อาชีพ	-.031	-.072	-1.418	.157
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.020	0.022	00.395	.693
Constant	2.562			

ค่า Adjusted R Square = .018

จากตารางที่ 4.18 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .080) รองลงมา คือ อายุ (Beta = .077) และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .022) ไม่พบว่าเพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์และทำนายการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.80

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.083	.041	00.794	.427
2. อายุ	-.107	-.088	-1.675	.095
3. สถานภาพสมรส	.038	.024	00.484	.629
4. ระดับการศึกษา	.218	.192	03.605	.000
5. อาชีพ	-.023	-.067	-1.318	.188
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.055	-.075	-1.383	.167
Constant	3.216			

ค่า Adjusted R Square = .028

จากตารางที่ 4.19 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .192) รองลงมา คือ เพศ (Beta = .041) และสถานภาพสมรส (Beta = .024) พบว่าระดับการศึกษาของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ชาวบ้านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 2.80

ตารางที่ 4.20 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเองจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.045	.021	00.393	.695
2. อายุ	.020	.015	00.286	.775
3. สถานภาพสมรส	-.027	-.016	0-.310	.756
4. ระดับการศึกษา	.108	.088	01.630	.104
5. อาชีพ	-.013	-.037	0-.712	.477
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.018	-.023	-.407	.684
Constant	2.939			

ค่า Adjusted R Square = -.007

จากตารางที่ 4.20 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .088) รองลงมา คือ เพศ (Beta = .021) และอายุ (Beta = .015) ไม่พบว่าเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์และทำนายการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพของตนเองจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้อง

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.157	0.073	1.430	.153
2. อายุ	.093	0.072	1.386	.166
3. สถานภาพสมรส	-.013	-.008	-.161	.872
4. ระดับการศึกษา	.341	0.279	5.360	.000
5. อาชีพ	.021	0.056	1.138	.256
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.124	-.158	-2.959	.003
Constant	1.828			

ค่า Adjusted R Square = .071

จากตารางที่ 4.21 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .279) รองลงมา คือ เพศ (Beta = .073) อายุ (Beta = .072) และอาชีพ (Beta = .056) พบว่าระดับการศึกษาและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 7.10

ตารางที่ 4.22 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.026	.013	00.257	.797
2. อายุ	-.042	-.036	0-.677	.499
3. สถานภาพสมรส	-.078	-.051	-1.031	.303
4. ระดับการศึกษา	.233	.212	03.990	.000
5. อาชีพ	-.034	-.103	-2.038	.042
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.057	-.080	-1.478	.140
Constant	2.905			

ค่า Adjusted R Square = .036

จากตารางที่ 4.22 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .212) รองลงมา คือ เพศ (Beta = .013) พบว่าระดับการศึกษาและอาชีพของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.60

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.088	.026	000.489	.625
2. อายุ	-.195	-.094	-1.762	.079
3. สถานภาพสมรส	.009	.003	00.066	.948
4. ระดับการศึกษา	.233	.048	00.897	.370
5. อาชีพ	.094	-.077	-1.493	.136
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.044	-.029	00.533	.594
Constant	3.600			

ค่า Adjusted R Square = .002

จากตารางที่ 4.23 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ระดับการศึกษา (Beta = .048) รองลงมา คือ เพศ (Beta = .026) และสถานภาพสมรส (Beta = .003) ไม่พบว่าเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์และทำนายการมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 0.20

ตารางที่ 4.24 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	.075	.022	00.418	.676
2. อายุ	-.137	-.067	-1.240	.216
3. สถานภาพสมรส	-.052	-.020	0-.387	.699
4. ระดับการศึกษา	.023	.012	00.217	.828
5. อาชีพ	-.024	-.041	0-.796	.426
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.042	-.034	0-.610	.542
Constant	3.689			

ค่า Adjusted R Square = -.005

จากตารางที่ 4.24 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ เพศ (Beta = .022) รองลงมา คือ ระดับการศึกษา (Beta = .012) ไม่พบว่าเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์และทำนายการได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้อง

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.298	-.122	-2.328	.020
2. อายุ	-.126	-.085	-1.610	.108
3. สถานภาพสมรส	-.125	-.066	-1.308	.192
4. ระดับการศึกษา	.122	.088	01.645	.101
5. อาชีพ	-.012	-.028	0-.551	.582
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	-.010	-.012	0-.211	.833
Constant	3.426			

ค่า Adjusted R Square = .020

จากตารางที่ 4.25 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือระดับการศึกษา (Beta = .088) พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 2

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. เพศ	-.125	-.049	0-.960	.338
2. อายุ	-.240	-.158	-3.029	.003
3. สถานภาพสมรส	.083	.043	0.861	.390
4. ระดับการศึกษา	.299	.210	3.986	.000
5. อาชีพ	-.040	-.094	-1.880	.061
6. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	.043	.047	.867	.386
Constant	2.845			

ค่า Adjusted R Square = .051

จากตารางที่ 4.26 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือระดับการศึกษา (Beta = .210) รองลงมา คือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (Beta = .047) สถานภาพสมรส (Beta = .043) พบว่าอายุและระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 5.10

สมมติฐานที่ 2 ความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

ตัวแปรอิสระคือข้อมูลด้านความรู้ความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนมีจำนวน 10 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยใช้ชื่อย่อแสดงในตารางที่ 4.27 – 4.44 ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ชื่อย่อ ทท1
2. การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ชื่อย่อ อนุรักษ์
3. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชื่อย่อ ทท 2

4. การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่ากัน ชื่อย่อ ส่วนร่วม
5. การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน ชื่อย่อ ตระหนัก
6. พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว ชื่อย่อ พท.อุทยาน
7. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่ ชื่อย่อ ทท3
8. การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน ชื่อย่อ ทท4
9. นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง ชื่อย่อ นทท.
10. การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว ชื่อย่อ การที่

ตารางที่ 4.27 – 4.44 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรต้นในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ได้จากการเลือกตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการถดถอยพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน (วิธี Enter)

ตารางที่ 4.27 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.071	-.016	00-.276	.783
2. อนุรักษ์	.093	.041	0.696	.487
3. ทท2	.177	.044	00.664	.507
4. ส่วนร่วม	-.217	-.097	0-1.649	.100
5. ตระหนัก	.231	.059	01.038	.300
6. พท.อุทยาน	.047	.010	.167	.867
7. ทท3	.170	.045	.752	.453
8. ทท4	-.011	-.003	-.044	.965
9. นทท.	-.229	-.066	-1.157	.248
10. การที่	-.125	-.059	-1.097	.273
Constant	3.621			

ค่า Adjusted R Square = -.002

จากตารางที่ 4.27 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” (Beta = .059) รองลงมา คือ ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .045) ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรงโดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .044) ข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” (Beta = .041) ข้อที่ 6 “พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว” (Beta = .010) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้อง

ตารางที่ 4.28 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.054	-.012	000-.205	.838
2. อนุรักษ์	-.211	-.091	0 -1.559	.120
3. ทท2	-.321	-.076	00-1.181	.238
4. ส่วนร่วม	-.178	-.076	0 -1.328	.185
5. ตระหนัก	-.041	-.010	000-.180	.858
6. พท.อุทยาน	-.399	-.085	-1.390	.165
7. ทท3	-.018	-.005	0-.079	.937
8. ทท4	.033	.008	00.134	.893
9. นทท.	-.020	-.005	0-.097	.923
10. การที่	-.249	-.114	-2.145	.033
Constant	4.900			

ค่า Adjusted R Square = .040

จากตารางที่ 4.28 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .008) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4

ตารางที่ 4.29 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	.120	.020	00.354	.724
2. อนุรักษ์	-.170	-.056	0-.973	.331
3. ทท2	.347	.062	00.988	.324
4. ส่วนร่วม	-.027	-.009	0-.159	.874
5. ตระหนัก	-.084	-.016	0-.287	.774
6. พท.อุทยาน	-.704	-.114	-1.897	.059
7. ทท3	.044	.008	0.148	.882
8. ทท4	-.026	-.005	0-.083	.934
9. นทท.	-.071	-.015	0-.274	.784
10. การที่	-.745	-.258	-4.961	.000
Constant	4.333			

ค่า Adjusted R Square = .075

จากตารางที่ 4.29 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .062) ข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ” (Beta = .020) และข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .008) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนที่มีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 7.50

ตารางที่ 4.30 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนคนในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.185	-.031	0-.560	.576
2. อนุรักษ์	-.358	-.118	-2.104	.036
3. ทท2	.110	.020	00.323	.747
4. ส่วนร่วม	.057	.019	00.337	.737
5. ตระหนัก	-.040	-.083	-1.545	.123
6. พท.อุทยาน	.395	.065	01.096	.274
7. ทท3	-.084	-.016	0-.290	.772
8. ทท4	-.118	-.023	0-.386	.700
9. นทท.	.133	.028	00.527	.598
10. การที่	-.918	-.321	-6.295	.000
Constant	4.533			

ค่า Adjusted R Square = .110

จากตารางที่ 4.30 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 “พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว” (Beta = .065) รองลงมา ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .028) ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรงโดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .020) ข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น” (Beta = .019) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” และข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในการชักชวนชาวบ้านในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายไปอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 11

ตารางที่ 4.31 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.161	-.029	0-518	.604
2. อนุรักษ์	-.355	-.126	-2.228	.026
3. ทท2	.214	.042	0.668	.504
4. ส่วนร่วม	-.190	-.067	-1.205	.229
5. ตระหนัก	-.637	-.128	-2.386	.018
6. พท.อุทยาน	-.209	-.037	0-618	.537
7. ทท3	.122	.025	0-449	.653
8. ทท4	.251	.051	0.876	.382
9. นทท.	.331	.076	1.398	.163
10. การที่	-.607	-.228	-4.439	.000
Constant	4.146			

ค่า Adjusted R Square = .098

จากตารางที่ 4.31 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .076) รองลงมา ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .051) ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรงโดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .042) ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .025) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” ข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” และข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 9.80

ตารางที่ 4.32 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.045	-.010	-.166	.868
2. อนุรักษ์	.005	0.002	0-.037	.971
3. ทท2	.093	0.022	0.331	.741
4. ส่วนร่วม	-.266	-.113	-1.937	.053
5. ตระหนัก	-.610	-.147	-2.619	.009
6. พท.อุทยาน	-.227	-.048	0-.770	.442
7. ทท3	-.135	-.034	0-.571	.568
8. ทท4	.139	.034	0.555	.579
9. นทท.	.117	.032	0.568	.571
10. การที่	-.002	-.001	-.019	.985
Constant	4.369			

ค่า Adjusted R Square = .012

จากตารางที่ 4.32 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .034) รองลงมา ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .032) ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .022) ข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” (Beta = .002) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.20

ตารางที่ 4.33 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.018	-.003	0-.061	.951
2. อนุรักษ์	-.194	-.071	-1.256	.210
3. ทท2	.279	.056	00.899	.369
4. ส่วนร่วม	-.378	-.138	-2.476	.014
5. ตระหนัก	-.625	-.130	-2.418	.016
6. พท.อุทยาน	-.058	-.011	0-.176	.860
7. ทท3	-.110	-.024	0-.421	.674
8. ทท4	.142	.030	00.510	.611
9. นทท.	.093	.022	00.405	.685
10. การที่	-.552	-.215	-4.170	.000
Constant	4.301			

ค่า Adjusted R Square = .092

จากตารางที่ 4.33 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .056) ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .030) รองลงมา ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .022) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น” ข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” และข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ในการช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 9.20

ตารางที่ 4.34 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำ กินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.329	-.089	-1.559	.120
2. อนุรักษ์	-.399	-.212	-3.666	.000
3. ทท2	.315	.092	01.442	.150
4. ส่วนร่วม	.008	.004	00.079	.937
5. ตระหนัก	-.299	-.091	-1.646	.101
6. พท.อุทยาน	.071	.019	0-.309	.757
7. ทท3	.340	.107	01.843	.066
8. ทท4	-.010	-.003	0-0.049	.961
9. นทท.	-.264	-.091	-1.637	.102
10. การที่	-.055	-.031	0-.586	.558
Constant	4.371			

ค่า Adjusted R Square = .048

จากตารางที่ 4.34 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “การ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .107) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติ และสิ่งแวดลอม” (Beta = .092) ข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้อง ได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น” (Beta = .004) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” มีความสัมพันธ์กับการ มีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยาน แห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการ ทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4.80

ตารางที่ 4.35 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.133	-.027	0-.464	.643
2. อนุรักษ์	-.214	-.085	-1.452	.147
3. ทท2	.019	.004	0.064	.949
4. ส่วนร่วม	-.006	-.002	0-.040	.968
5. ตระหนัก	-.550	-.125	-2.233	.026
6. พท.อุทยาน	-.381	-.076	-1.221	.223
7. ทท3	.019	.004	0.076	.939
8. ทท4	.249	.058	0.940	.348
9. นทท.	.035	.009	0.162	.872
10. การที่	-.227	-.096	-1.798	.073
Constant	4.485			

ค่า Adjusted R Square = .019

จากตารางที่ 4.35 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .058) รองลงมา คือ ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .009) ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .004) คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .004) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และ ทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.90

ตารางที่ 4.36 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	.213	.039	0.667	.505
2. อนุรักษ์	-.324	-.116	-1.971	.049
3. ทท2	-.148	-.029	0.449	.653
4. ส่วนร่วม	-.196	-.070	-1.206	.228
5. ตระหนัก	-.155	-.032	0.564	.573
6. พท.อุทยาน	-.279	-.050	-.803	.423
7. ทท3	-.046	-.010	0.166	.868
8. ทท4	.012	.002	0.040	.968
9. นทท.	-.328	-.076	-1.344	.180
10. การที่	-.147	-.056	-1.041	.299
Constant	4.585			

ค่า Adjusted R Square = .024

จากตารางที่ 4.36 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ” (Beta = .039) รองลงมา คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .002) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 2.40

ตารางที่ 4.37 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยาน แห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	.280	-.049	01.084	.279
2. อนุรักษ์	-.196	-.158	-1.474	.141
3. ทท2	-.077	-.019	0-.290	.772
4. ส่วนร่วม	.178	.079	1.354	.176
5. ตระหนัก	.182	.046	00.819	.413
6. พท.อุทยาน	-.314	-.077	-1.114	.266
7. ทท3	.192	.050	0 .848	.397
8. ทท4	-.228	-.059	0-.952	.342
9. นทท.	-.300	-.087	-1.522	.129
10. การที่	.004	.002	0.032	.974
Constant	3.872			

ค่า Adjusted R Square = .001

จากตารางที่ 4.37 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น” (Beta = .079) รองลงมา คือ ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .050) ข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษา สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน” (Beta = .046) ข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” (Beta = .002) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 0.10

ตารางที่ 4.38 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.396	-.083	-1.425	.155
2. อนุรักษ์	-.244	-.101	-1.707	.089
3. ทท2	.453	.103	1.576	.116
4. ส่วนร่วม	-.038	-.016	-.267	.789
5. ตระหนัก	-.386	-.091	-1.611	.108
6. พท.อุทยาน	.438	.090	1.443	.150
7. ทท3	-.053	-.014	0.239	.811
8. ทท4	.098	.023	0.379	.705
9. นทท.	-.076	-.020	-.355	.723
10. การที่	-.051	-.022	-.415	.679
Constant	3.706			

ค่า Adjusted R Square = .006

จากตารางที่ 4.38 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .103) รองลงมา คือ ข้อที่ 6 “พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว” (Beta = .090) ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .023) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 0.60

ตารางที่ 4.39 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ แม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	.116	.025	00.425	.671
2. อนุรักษ์	-.002	-.001	0-.017	.986
3. ทท2	-.179	-.041	0-.632	.528
4. ส่วนร่วม	-.460	-.190	-3.307	.001
5. ตระหนัก	-.128	-.030	0-.543	.587
6. พท.อุทยาน	-.121	-.025	0-.405	.686
7. ทท3	-.544	-.133	-2.274	.024
8. ทท4	.398	.096	01.571	.117
9. นทท.	.368	.099	01.762	.079
10. การที่	-.135	-.059	-1.114	.266
Constant	4.098			

ค่า Adjusted R Square = .034

จากตารางที่ 4.39 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 9 “นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมและธรรมชาติให้เสื่อมโทรมลง” (Beta = .099) รองลงมา คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .096) ข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ” (Beta = .025) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้เท่านั้น” และข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” มีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.40

ตารางที่ 4.40 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามในคำถามที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	.133	.031	00.539	.590
2. อนุรักษ์	-.159	-.073	-1.253	.211
3. ทท2	.220	.056	00.863	.389
4. ส่วนร่วม	-.118	-.054	0-.938	.349
5. ตระหนัก	-.229	-.060	-1.076	.282
6. พท.อุทยาน	.035	.008	00.131	.896
7. ทท3	.266	.072	01.233	.218
8. ทท4	-.004	-.001	0-0.019	.985
9. นทท.	-.019	-.006	0-0.099	.921
10. การที่	-.310	-.151	-2.842	.005
Constant	3.561			

ค่า Adjusted R Square = .034

จากตารางที่ 4.40 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .072) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดลอม” (Beta = .056) ข้อที่ 1 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศคือการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ” (Beta = .031) และข้อที่ 6 “พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่า และเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว” (Beta = .008) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.40

ตารางที่ 4.41 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.100	-.013	0-.225	.822
2. อนุรักษ์	-.249	-.065	-1.089	.277
3. ทท2	-.048	-.007	0-.104	.917
4. ส่วนร่วม	-.086	-.023	-.382	.703
5. ตระหนัก	.249	.037	0.649	.517
6. พท.อุทยาน	-.054	-.007	0-.112	.911
7. ทท3	-.142	-.022	0-.366	.715
8. ทท4	.062	.009	0.150	.881
9. นทท.	-.269	-.046	0-.791	.429
10. การที่	.002	.001	0.011	.991
Constant	4.201			

ค่า Adjusted R Square = -.017

จากตารางที่ 4.41 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 5 “การตระหนักและช่วยกันรักษาสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติเป็นหน้าที่ของประชาชนทุกคน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .037) รองลงมา คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .009) และข้อที่ 10 “การที่นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” (Beta = .001) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายในการที่ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้อง

ตารางที่ 4.42 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.459	-.062	-1.039	.299
2. อนุรักษ์	.022	.006	0.099	.921
3. ทท2	.274	.040	0.600	.549
4. ส่วนร่วม	.029	.008	0.128	.899
5. ตระหนัก	-.126	-.019	0-.331	.741
6. พท.อุทยาน	-.280	-.037	0-.582	.561
7. ทท3	.337	.052	0.873	.383
8. ทท4	-.074	-.011	0-.180	.857
9. นทท.	-.194	-.033	0-.576	.565
10. การที่	-.220	-.061	-1.126	.261
Constant	4.011			

ค่า Adjusted R Square = -.015

จากตารางที่ 4.42 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .052) รองลงมา คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัสเรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดลอม” (Beta = .040) ข้อที่ 4 “การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศต้องได้รับผลประโยชน์เป็นรายได้นั้น” (Beta = .008) และข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดลอมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” (Beta = .006) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่มีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้อง

ตารางที่ 4.43 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.336	-.063	-1.072	.284
2. อนุรักษ์	-.297	-.109	-1.841	.066
3. ทท2	.118	.024	0.364	.716
4. ส่วนร่วม	-.204	-.074	-1.280	.201
5. ตระหนัก	-.205	-.043	0.760	.448
6. พท.อุทยาน	.080	.015	0.235	.814
7. ทท3	.020	.004	0.074	.941
8. ทท4	.024	.005	0.083	.934
9. นทท.	-.097	-.023	0.407	.684
10. การที่	-.151	-.059	-1.092	.276
Constant	4.146			

ค่า Adjusted R Square = .012

จากตารางที่ 4.43 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คือ การเน้นให้นักท่องเที่ยวได้สัมผัส เรียนรู้ และได้รับประสบการณ์จากสภาพแวดล้อมจากธรรมชาติโดยตรง โดยไม่ทำลายธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (Beta = .024) รองลงมา คือข้อที่ 6 “พื้นที่อุทยานถูกจัดตั้งขึ้นเพื่ออนุรักษ์ระบบนิเวศของป่าไม้และสัตว์ป่าและเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ทางการท่องเที่ยว” (Beta = .015) ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .005) ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” (Beta = .004) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระตัวใดมีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 1.20

ตารางที่ 4.44 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศสามารถร่วมกันทำนายตัวแปรตามใน คำถามที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทท1	-.098	-.018	0-.309	.757
2. อนุรักษ์	-.334	-.119	-2.042	.042
3. ทท2	-.061	-.012	0-.185	.853
4. ส่วนร่วม	-.203	-.072	-1.254	.211
5. ตระหนัก	-.035	-.007	0-.126	.900
6. พท.อุทยาน	-.238	-.042	0-.686	.493
7. ทท3	-.663	-.139	-2.388	.017
8. ทท4	.327	.067	01.110	.268
9. นทท.	-.101	-.023	0-.418	.676
10. การที่	-.299	-.113	-2.132	.034
Constant	5.216			

ค่า Adjusted R Square = .042

จากตารางที่ 4.44 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 8 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวที่ทั้งฝ่ายรัฐและเอกชนรวมทั้งประชาชนต้องร่วมมือกัน” (Beta = .067) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น” ข้อที่ 7 “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จะให้ประโยชน์กลับคืนสู่ธรรมชาติและเป็นการอนุรักษ์ธรรมชาติให้คงอยู่” และข้อที่ 10 “นักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวทางธรรมชาติจำนวนมากในแต่ละครั้งนั้นไม่ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศในแหล่งท่องเที่ยว” มีความสัมพันธ์และร่วมกันทำนายการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 4.20

สมมติฐานที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนวยการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

ตัวแปรอิสระคือระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนมีจำนวน 29 ข้อ ซึ่งผู้วิจัยใช้ชื่อย่อแสดงในตารางที่ 4.45 – 4.62 ดังนี้

1. ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ท่านร่วม
2. ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ เสนอแนะ
3. ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ประชุม
4. ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ เข้าร่วม
5. ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนานักกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ วางแผน
6. ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ร่วมสรุป
7. ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ร่วมระดม
8. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ นำเที่ยว
9. ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ข้อคิด
10. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน ชื่อย่อ จัดตั้ง
11. ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ ชื่อย่อ ความรู้
12. ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว ชื่อย่อ ประสาน
13. ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ อาสา

14. ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน
ชื่อย่อ กับหน่วย
15. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ที่
พัก
16. ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว
ชื่อย่อ ประชาสัมพันธ์
17. ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มแก่นักท่องเที่ยว ชื่อย่อ บริการ
18. ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ
ขับรถ
19. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการ
ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ กำหนด
20. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้าน
การท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ มาตรฐาน
21. ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ
เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว ชื่อย่อ ทางเดิน
22. ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติ
แม่วงก์ ชื่อย่อ มาตรการ
23. ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม
่วงก์ ชื่อย่อ ปลอดภัย
24. ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติ
แม่วงก์ ชื่อย่อ ดูแล
25. ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว ชื่อย่อ ป้องกัน
26. ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม
่วงก์ ชื่อย่อ ท่านมี
27. ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติ
แม่วงก์ ชื่อย่อ ท่านเสนอ
28. ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน
อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ ท่านเข้า

29. ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ชื่อย่อ สำคัญ

ตารางที่ 4.45 – 4.62 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรต้นในรูปคะแนนดิบ (B) และคะแนนมาตรฐาน (Beta) ของสมการถดถอยพหุคูณที่ได้จากการเลือกตัวแปรทั้งหมดเข้าไปในสมการถดถอยพร้อม ๆ กันในเวลาเดียวกัน (วิธี Enter)

ตารางที่ 4.45 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	0.079	0.109	01.500	.134
2. เสนอแนะ	-.135	-.183	-2.174	.030
3. ประชุม	-.043	-.057	0-.636	.525
4. เข้าร่วม	0.082	0.111	01.344	.180
5. วางแผน	0.013	0.016	00.179	.858
6. ร่วมสรุป	-.098	-.119	-1.459	.145
7. ร่วมระดม	-.094	-.117	-1.339	.181
8. นำเที่ยว	0.020	0.014	00.263	.792
9. ข้อคิด	-.126	-.160	-1.604	.109
10. จัดตั้ง	0.177	0.220	02.659	.008
11. ความรู้	0.103	0.081	01.786	.075
12. ประสาน	0.417	0.270	04.386	.000
13. อาสา	-.019	-.014	0-.308	.758
14. กับหน่วย	0.362	0.273	5.763	.000
15. ที่พัก	0.021	0.015	0.273	.785
16. ประชาสัมพันธ์	0.096	0.124	1.901	.058
17. บริการ	0.185	0.121	2.331	.020
18. ขับรถ	-.061	-.051	-.944	.346
19. กำหนด	-.135	-.165	-1.971	.050
20. มาตรฐาน	0.121	.134	2.783	.006
21. ทางเดิน	-.028	-.029	-.614	.539
22. มาตรการ	0.129	0.179	2.184	.030

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
23. ปลอดภัย	0.141	0.172	1.835	.067
24. ดูแล	0.029	0.033	0.645	.519
25. ป้องกัน	-.059	-.052	-1.129	.260
26. ท่านมี	0.041	0.055	0.730	.466
27. ท่านเสนอ	-.099	-.136	-1.330	.184
28. ท่านเข้า	-.065	-.080	-1.361	.174
29. สำคัญ	0.095	0.136	1.455	.146
Constant	-.488			

ค่า Adjusted R Square = .327

จากตารางที่ 4.45 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .273) รองลงมา คือ ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .270) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .220) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .179) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .172) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .136) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .134) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .124) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .121) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .111) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .109) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .081) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .055) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .033) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนานักกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .016) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ

แม่วงก์” (Beta = .015) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .014) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้นักท่องเที่ยว” และข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการต่อต้านการตัดไม้ทำลายป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 32.70

ตารางที่ 4.46 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 2 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.052	-.070	-.968	.232
2. เสนอแนะ	.106	.139	1.662	.334
3. ประชุม	.047	.059	.662	.097
4. เข้าร่วม	-.106	-.137	-1.681	.509
5. วางแผน	.003	.004	.043	.094
6. ร่วมสรุป	-.054	-.063	-.784	.966
7. ร่วมระดม	.098	.117	1.354	.434
8. นำเที่ยว	.017	.012	.224	.176
9. ข้อคิด	-.041	-.050	-.506	.823
10. จัดตั้ง	.050	.059	.723	.613
11. ความรู้	.051	.039	.859	.470
12. ประสาน	.308	.191	3.142	.391
13. อาสา	.087	.060	1.360	.002
14. กับหน่วย	-.141	-.102	-2.179	.175
15. ที่พัก	.099	.065	1.222	.030
16. ประชาสัมพันธ์	.081	.101	1.560	.222
17. บริการ	.007	.005	.087	.120

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
18. ชั้บรถ	.058	.046	.868	.930
19. กำหนด	-.043	-.051	-.614	.386
20. มาตรฐาน	.047	.050	1.040	.539
21. ทางเดิน	-.036	-.036	-.761	.299
22. มาตรการ	-.024	-.032	-.393	.447
23. ปลอดภัย	.080	.093	1.008	.695
24. ดูแล	.112	.121	2.377	.314
25. ป้องกัน	-.121	-.103	-2.245	.018
26. ท่านมี	.159	.201	2.723	.025
27. ท่านเสนอ	-.155	-.203	-2.007	.007
28. ท่านเข้า	.109	.129	2.208	.045
29. สำคัญ	.085	.116	1.260	.028
Constant	.562			

ค่า Adjusted R Square = .340

จากตารางที่ 4.46 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 26 ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .273) รองลงมา คือ ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .191) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .139) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .129) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .121) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .117) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .116) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .101) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .093) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่ นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .065) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .060) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .059) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาค

ประชาชน” (Beta = .059) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .050) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .046) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .039) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .012) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .005) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .004) พบว่าตัวแปรอิสระ ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนร่วมช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีบทบาทสำคัญในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมร่วมกับเจ้าหน้าที่และชาวบ้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 34

ตารางที่ 4.47 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.102	-.103	-1.821	.069
2. เสนอแนะ	-.011	-.011	-.164	.870
3. ประชุม	-.026	-.025	-.356	.722
4. เข้าร่วม	-.166	-.163	-2.548	.011
5. วางแผน	-.003	-.002	-.034	.973
6. ร่วมสรุป	.005	.004	.070	.945
7. ร่วมระดม	.270	.246	3.629	.000
8. นำเที่ยว	.102	.053	1.290	.198
9. ข้อคิด	-.046	-.043	-.556	.579
10. จัดตั้ง	.362	.328	5.114	.000
11. ความรู้	-.045	-.026	-.736	.462

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
12. ประสาน	.101	.048	1.000	.318
13. อาสา	.066	.035	.995	.321
14. กับหน่วย	-.052	-.028	-.777	.438
15. ที่พัก	-.021	-.011	-.255	.799
16. ประชาสัมพันธ์	.262	.248	4.907	.000
17. บริการ	.092	.044	1.087	.278
18. ขับรถ	-.076	-.046	-1.104	.270
19. กำหนด	.010	.009	.140	.889
20. มาตรฐาน	-.044	-.036	-.955	.340
21. ทางเดิน	-.049	-.038	-1.013	.312
22. มาตรการ	.135	.136	2.148	.032
23. ปลอดภัย	-.047	-.041	-.572	.568
24. ดูแล	.082	.067	1.694	.091
25. ป้องกัน	.059	.038	1.066	.287
26. ท่านมี	.204	.196	3.390	.001
27. ท่านเสนอ	.037	.036	.462	.645
28. ท่านเข้า	-.083	-.074	-1.630	.104
29. สำคัญ	.036	.038	.524	.600
Constant	-.043			

ค่า Adjusted R Square = .596

จากตารางที่ 4.47 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .328) รองลงมา คือ ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .248) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .246) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .196) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .136) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .067) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .053) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .048) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม

ให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .044) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .038) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .038) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .036) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .035) ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .009) ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .004) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 59.60

ตารางที่ 4.48 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 4 “ท่านชักชวนคนในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.116	-.119	-2.087	.038
2. เสนอแนะ	.040	.040	.609	.543
3. ประชุม	.033	.032	.462	.645
4. เข้าร่วม	-.047	-.047	-.724	.470
5. วางแผน	-.289	-.275	-3.887	.000
6. ร่วมสรุป	-.014	-.013	-.197	.844
7. ร่วมระดม	.379	.348	5.096	.000
8. นำเที่ยว	.004	.002	.051	.959
9. ข้อคิด	-.169	-.158	-2.031	.043

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
10. จัดตั้ง	.312	.286	4.418	.000
11. ความรู้	-.089	-.051	-1.452	.147
12. ประสาน	.137	.065	1.359	.175
13. อาสา	.042	.022	.635	.526
14. กับหน่วย	-.130	-.072	-1.956	.051
15. ที่พัก	.099	.050	1.186	.237
16. ประชาสัมพันธ์	.303	.290	5.691	.000
17. บริการ	.047	.023	.557	.578
18. ขับรถ	-.031	-.019	-.444	.657
19. กำหนด	-.136	-.122	-1.870	.062
20. มาตรฐาน	-.008	-.006	-.163	.871
21. ทางเดิน	.020	.016	.420	.675
22. มาตรการ	.109	.112	1.742	.082
23. ปลอดภัย	.242	.217	2.961	.003
24. ดูแล	.025	.021	.524	.600
25. ป้องกัน	-.016	-.010	-.279	.780
26. ทำนมี	-.097	-.095	-1.621	.106
27. ทำนเสนอ	.158	.159	1.991	.047
28. ทำนเข้า	-.073	-.065	-1.423	.156
29. สำคัญ	.165	.173	2.375	.018
Constant	.493			

ค่า Adjusted R Square = .589

จากตารางที่ 4.48 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “ทำนร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .348) รองลงมา คือ ข้อที่ 16 “ทำนมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .290) ข้อที่ 10 “ทำนมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .286) ข้อที่ 23 “ทำนเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .217) ข้อที่ 29 “ทำนมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .173) ข้อที่ 27 “ทำนเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .159) ข้อที่ 22 “ทำนและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .112) ข้อที่ 12 “ทำนมีส่วนร่วมในการ

ประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .065) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .050) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .040) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .032) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .023) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .022) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .021) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .016) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .002) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการชักชวนคนในชุมชนช่วยกันปลูกป่าทดแทนป่าไม้ที่ถูกทำลาย” อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 58.90

ตารางที่ 4.49 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อม” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.019	.021	.398	.691
2. เสนอแนะ	.037	.040	.670	.503
3. ประชุม	.279	.290	4.560	.000
4. เข้าร่วม	.053	.056	.959	.338
5. วางแผน	-.051	-.052	-.813	.417
6. ร่วมสรุป	-.126	-.122	-2.102	.036
7. ร่วมระดม	.254	.251	4.052	.000
8. นำเที่ยว	.063	.035	.940	.348
9. ข้อคิด	-.150	-.150	-2.131	.034
10. จัดตั้ง	.029	.029	.490	.624
11. ความรู้	.005	.003	.100	.920
12. ประสาน	-.018	-.009	-.211	.833
13. อาสา	.044	.025	.787	.432
14. กับหน่วย	.069	.041	1.235	.217
15. ที่พัก	.027	.015	.390	.697
16. ประชาสัมพันธ์	.058	.059	1.285	.200
17. บริการ	-.109	-.057	-1.533	.126
18. ขับรถ	.012	.008	.206	.837
19. กำหนด	-.089	-.086	-1.459	.145
20. มาตรฐาน	-.015	-.013	-.375	.708
21. ทางเดิน	.042	.034	1.014	.311
22. มาตรการ	.158	.173	2.985	.003
23. ปลอดภัย	.128	.123	1.849	.065
24. ดูแล	-.014	-.013	-.353	.725
25. ป้องกัน	-.038	-.026	-.801	.423
26. ท่านมี	.033	.034	.651	.515
27. ท่านเสนอ	.006	.007	.097	.923
28. ท่านเข้า	.000	.000	-.004	.997
29. สำคัญ	.256	.289	4.365	.000
Constant	-.073			

ค่า Adjusted R Square = .662

จากตารางที่ 4.49 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .290) รองลงมา คือ ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .289) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .251) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .173) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .123) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .059) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .041) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .040) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .035) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .034) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .034) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .025) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .021) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .015) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .008) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .007) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .003) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .000) พบว่าตัวแปรอิสระ ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยาน

แห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 66.20

ตารางที่ 4.50 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 6 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่า” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.103	.136	1.739	.083
2. เสนอแนะ	-.068	-.088	-.974	.331
3. ประชุม	.088	.110	1.138	.256
4. เข้าร่วม	.068	.087	.985	.325
5. วางแผน	-.164	-.201	-2.071	.039
6. ร่วมสรุป	.001	.001	.017	.987
7. ร่วมระดม	.196	.231	2.468	.014
8. นำเที่ยว	-.033	-.022	-.388	.698
9. ข้อคิด	-.071	-.085	-.794	.428
10. จัดตั้ง	-.029	-.034	-.382	.703
11. ความรู้	.143	.107	2.205	.028
12. ประสาน	.103	.063	.959	.338
13. อาสา	.030	.021	.433	.665
14. กับหน่วย	.046	.033	.649	.517
15. ที่พัก	-.113	-.073	-1.269	.205
16. ประชาสัมพันธ์	.000	.000	-.005	.996
17. บริการ	.050	.031	.562	.575
18. ขับรถ	.178	.141	2.437	.015
19. กำหนด	-.096	-.111	-1.239	.216
20. มาตรฐาน	.069	.072	1.396	.164
21. ทางเดิน	.099	.098	1.917	.056
22. มาตรการ	-.046	-.060	-.686	.493
23. ปลอดภัย	.017	.020	.197	.844

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
24. ดูแล	.178	.190	3.464	.001
25. ป้องกัน	-.005	-.004	-.084	.933
26. ท่านมี	.057	.072	.892	.373
27. ท่านเสนอ	.035	.045	.410	.682
28. ท่านเข้า	.058	.067	1.070	.285
29. สำคัญ	-.013	-.018	-.176	.860
Constant	.338			

ค่า Adjusted R Square = .225

จากตารางที่ 4.50 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .231) รองลงมา คือ ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .190) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .141) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .136) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .110) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .107) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .098) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .087) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .072) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .072) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .067) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .063) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .045) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .033) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .031) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการ

ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .021) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .020) ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .001) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันสำรวจและดูแลรักษาป่าไม้และสัตว์ป่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 22.50

ตารางที่ 4.51 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 7 “ท่านและคนในชุมชนร่วมกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัดโครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยว” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.189	-.214	-4.282	.000
2. เสนอแนะ	.062	.069	1.194	.233
3. ประชุม	.084	.091	1.471	.142
4. เข้าร่วม	.175	.193	3.401	.001
5. วางแผน	-.082	-.087	-1.401	.162
6. ร่วมสรุป	-.158	-.158	-2.821	.005
7. ร่วมระดม	.334	.341	5.680	.000
8. นำเที่ยว	.026	.015	.416	.678
9. ข้อคิด	-.207	-.215	-3.138	.002
10. จัดตั้ง	.214	.218	3.831	.000
11. ความรู้	-.023	-.015	-.484	.629
12. ประสาน	-.206	-.109	-2.584	.010
13. อาสา	.011	.006	.206	.837
14. กักหน่วย	.024	.015	.459	.647

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
15. ที่พัก	-.014	-.008	-.206	.837
16. ประชาสัมพันธ์	.006	.006	.135	.893
17. บริการ	.173	.093	2.601	.010
18. ชั้บรถ	.027	.018	.501	.617
19. กำหนด	.148	.148	2.579	.010
20. มาตรฐาน	-.081	-.073	-2.219	.027
21. ทางเดิน	.021	.018	.546	.585
22. มาตรการ	-.021	-.023	-.417	.677
23. ปลอดภัย	.195	.194	3.019	.003
24. ดูแล	.046	.042	1.194	.233
25. ป้องกัน	.002	.002	.055	.956
26. ท่านมี	.106	.115	2.242	.026
27. ท่านเสนอ	.072	.081	1.150	.251
28. ท่านเข้า	.025	.026	.632	.528
29. สำคัญ	.124	.145	2.259	.024
Constant	.275			

ค่า Adjusted R Square = .683

จากตารางที่ 4.51 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .341) รองลงมา คือ ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .218) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .194) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยาน-แห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .193) ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .148) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .145) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .115) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .093) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .091) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการ

จัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .081) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .069) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .042) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .026) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .018) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .018) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .015) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .015) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .006) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .006) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .002) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับคนในชุมชนและเจ้าหน้าที่ช่วยกันจัด

โครงการด้านสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 68.30

ตารางที่ 4.52 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจน” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.021	-.034	-.464	.643
2. เสนอแนะ	.040	.065	.769	.442
3. ประชุม	-.104	-.163	-1.807	.072
4. เข้าร่วม	.098	.158	1.899	.058
5. วางแผน	.019	.030	.329	.742
6. ร่วมสรุป	-.044	-.064	-.779	.436
7. ร่วมระดม	.114	.170	1.928	.055
8. นำเที่ยว	-.014	-.012	-.223	.823
9. ช้อคิด	.067	.101	1.011	.313
10. จัดตั้ง	-.037	-.056	-.666	.506
11. ความรู้	-.021	-.019	-.422	.673
12. ประสาน	.224	.173	2.789	.006
13. อาสา	-.116	-.100	-2.207	.028
14. กักหน่วย	.079	.071	1.488	.138
15. ที่พัก	.050	.041	.754	.451
16. ประชาสัมพันธ์	.026	.040	.612	.541
17. บริการ	-.059	-.046	-.885	.377
18. ชีบรถ	-.036	-.036	-.665	.507
19. กำหนด	-.118	-.172	-2.045	.042
20. มาตรฐาน	.084	.111	2.283	.023
21. ทางเดิน	.069	.086	1.781	.076
22. มาตรการ	-.105	-.173	-2.101	.036
23. ปกป้องภัย	.092	.134	1.422	.156
24. ดูแล	.163	.218	4.228	.000
25. ป้องกัน	-.031	-.033	-.706	.481

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
26. ท่านมี	-.017	-.027	-.358	.721
27. ท่านเสนอ	.024	.039	.379	.705
28. ท่านเข้า	.083	.121	2.038	.042
29. สำคัญ	.053	.089	.952	.342
Constant	1.811			

ค่า Adjusted R Square = .318

จากตารางที่ 4.52 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .218) รองลงมา คือ ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .173) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .170) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .158) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .134) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .121) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .111) ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .101) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .089) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .086) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .071) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .065) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่ นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .040) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์ และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .040) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .039) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนานักิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .030) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการ

ประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดทำแนวเขตควบคุมพื้นที่ที่ราษฎรอยู่อาศัย/ทำกินในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้อย่างชัดเจนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 31.80

ตารางที่ 4.53 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 9 “ท่านมีส่วนร่วมร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการให้บริการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสมทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.061	-.075	-1.073	.284
2. เสนอแนะ	-.022	-.027	-.333	.739
3. ประชุม	-.027	-.031	-.363	.717
4. เข้าร่วม	-.014	-.017	-.209	.834
5. วางแผน	-.057	-.066	-.760	.448
6. ร่วมสรุป	.002	.002	.027	.979
7. ร่วมระดม	.142	.158	1.882	.061
8. นำเที่ยว	-.078	-.050	-.975	.330
9. ข้อคิด	.010	.012	.121	.904
10. จัดตั้ง	.104	.116	1.456	.146
11. ความรู้	-.076	-.054	-1.235	.218
12. ประสาน	.015	.009	.150	.880
13. อาสา	-.071	-.046	-1.063	.288
14. กับหน่วย	.186	.125	2.757	.006
15. ที่พัก	.240	.147	2.851	.005
16. ประชาสัมพันธ์	-.015	-.018	-.283	.777

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
17. บริการ	-.035	-.021	-.414	.679
18. ชั้บรถ	.034	.025	.484	.629
19. กำหนด	-.106	-.116	-1.446	.149
20. มาตรฐาน	.214	.211	4.582	.000
21. ทางเดิน	.216	.201	4.383	.000
22. มาตรการ	-.014	-.017	-.214	.830
23. ปลอดภัย	.048	.052	.577	.564
24. ดูแล	.070	.071	1.437	.151
25. ป้องกัน	-.031	-.024	-.541	.589

ค่าAdjusted R Square = .381

จากตารางที่ 4.53 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .235) รองลงมา คือ ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .211) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .201) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .158) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .147) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .125) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .116) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .071) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .052) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .039) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .025) ข้อที่ 28 “ ” (Beta = .024) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .021) ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .012) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือ

บริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .009) ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .002) พบว่าตัวแปรอิสระ ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” และข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการกำหนดรูปแบบการใช้ประโยชน์ที่ดิน และทรัพยากรธรรมชาติที่เหมาะสม ทำให้ประชาชนในพื้นที่เกิดการยอมรับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 38.10

ตารางที่ 4.54 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่น” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.029	.032	.550	.583
2. เสนอแนะ	.052	.057	.835	.404
3. ประชุม	.124	.130	1.788	.075
4. เข้าร่วม	-.017	-.018	-.273	.785
5. วางแผน	.134	.138	1.885	.060
6. ร่วมสรุป	-.049	-.048	-.719	.472
7. ร่วมระดม	.053	.053	.750	.454
8. นำเที่ยว	-.164	-.093	-2.167	.031
9. ข้อคิด	.058	.059	.731	.465
10. จัดตั้ง	.054	.054	.801	.423
11. ความรู้	.158	.099	2.703	.007
12. ประสาน	.023	.012	.234	.815
13. อาสา	-.158	-.091	-2.509	.013

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
14. กีบหน่วย	-.114	-.068	-1.788	.075
15. ที่พัก	-.128	-.070	-1.609	.108
16. ประชาสัมพันธ์	.164	.169	3.211	.001
17. บริการ	-.167	-.087	-2.074	.039
18. ชั้บรถ	-.022	-.015	-.335	.738
19. กำหนด	-.119	-.116	-1.717	.087
20. มาตรฐาน	-.039	-.034	-.881	.379
21. ทางเดิน	.022	.018	.465	.642
22. มาตรการ	-.096	-.106	-1.595	.111
23. ปลอดภัย	.147	.142	1.881	.061
24. ดูแล	.145	.130	3.143	.002
25. ป้องกัน	.001	.001	.020	.984
26. ท่านมี	.145	.154	2.539	.012
27. ท่านเสนอ	-.083	-.091	-1.100	.272
28. ท่านเข้า	.085	.083	1.752	.081
29. สำคัญ	.204	.232	3.068	.002
Constant	2.318			

ค่าAdjusted R Square = .559

จากตารางที่ 4.54 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .232) รองลงมา คือ ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .169) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .154) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .143) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .138) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .130) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยาน-แห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .130) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .099) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิง

นิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .083) ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .059) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .057) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .054) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .053)) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .032) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .018) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .012) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .001) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดความรู้ความเข้าใจด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศให้กับเยาวชนในท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 55.90

ตารางที่ 4.55 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 11 “ท่านมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วังก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติ” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.069	-.095	-1.237	.217
2. เสนอแนะ	.108	.147	1.655	.099
3. ประชุม	-.138	-.181	-1.912	.057
4. เข้าร่วม	.076	.102	1.173	.241
5. วางแผน	.032	.041	.430	.667
6. ร่วมสรุป	-.096	-.116	-1.352	.177
7. ร่วมระดม	.251	.312	3.386	.001
8. นำเที่ยว	-.048	-.034	-.603	.547
9. ซักคิด	-.079	-.100	-.953	.341
10. จัดตั้ง	.130	.162	1.852	.065
11. ความรู้	.036	.029	.600	.549
12. ประสาน	.162	.105	1.617	.107
13. อาสา	.064	.046	.977	.329
14. กับหน่วย	.311	.234	4.692	.000
15. ที่พัก	-.048	-.032	-.573	.567
16. ประชาสัมพันธ์	.119	.154	2.246	.025
17. บริการ	-.018	-.012	-.213	.832
18. ขับรถ	.124	.103	1.811	.071
19. กำหนด	-.059	-.073	-.824	.410
20. มาตรฐาน	.077	.084	1.663	.097
21. ทางเดิน	.092	.096	1.911	.057
22. มาตรการ	-.116	-.161	-1.862	.063
23. ปลอดภัย	-.014	-.018	-.178	.859
24. ดูแล	.029	.033	.602	.547
25. ป้องกัน	-.134	-.118	-2.423	.016
26. ท่านมี	-.009	-.011	-.144	.885
27. ท่านเสนอ	.175	.239	2.217	.027
28. ท่านเข้า	-.068	-.083	-1.343	.180
29. สำคัญ	-.118	-.168	-1.712	.088
Constant	.877			

ค่า Adjusted R Square = .251

จากตารางที่ 4.55 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .312) รองลงมา คือ ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .239) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .234) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .162) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .154) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .147) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .105) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .103) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .096) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .084) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .103) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .102) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .096) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .084) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .046) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .041) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .033) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .029) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วน

ช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” และข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์กำหนดขึ้นในขณะที่ท่านเข้าไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่อุทยานแห่งชาติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 25.10

ตารางที่ 4.56 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 12 “ท่านได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.041	.052	.646	.518
2. เสนอแนะ	-.136	-.171	-1.822	.069
3. ประชุม	.022	.027	.266	.790
4. เข้าร่วม	.042	.052	.561	.575
5. วางแผน	-.093	-.111	-1.098	.273
6. ร่วมสรุป	-.080	-.090	-.992	.322
7. ร่วมระดม	.059	.068	.693	.489
8. นำเที่ยว	-.009	-.006	-.099	.921
9. ข้อคิด	-.010	-.012	-.108	.914
10. จัดตั้ง	.043	.049	.533	.594
11. ความรู้	.172	.126	2.478	.014
12. ประสาน	.226	.135	1.972	.049
13. อาสา	-.057	-.038	-.751	.453
14. กับหน่วย	-.082	-.057	-1.079	.281
15. ที่พัก	.019	.012	.196	.845
16. ประชาสัมพันธ์	.048	.058	.793	.428
17. บริการ	-.092	-.056	-.956	.340
18. ชีบรถ	-.004	-.003	-.049	.961
19. กำหนด	-.061	-.069	-.735	.463
20. มาตรฐาน	.140	.143	2.655	.008
21. ทางเดิน	.022	.021	.400	.690
22. มาตรการ	.074	.095	1.036	.301

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
23. ปลอดภัย	.061	.069	.656	.512
24. ดูแล	.008	.008	.147	.883
25. ป้องกัน	-.082	-.067	-1.295	.196
26. ท่านมี	.002	.003	.037	.971
27. ท่านเสนอ	.024	.031	.268	.789
28. ท่านเข้า	.163	.184	2.802	.005
29. สำคัญ	.073	.096	.920	.358
Constant	1.724			

ค่า Adjusted R Square = .161

จากตารางที่ 4.56 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .184) รองลงมา คือ ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .143) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .135) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .126) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .096) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .095) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .069) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .068) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .058) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .052) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .052) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .049) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .031) ข้อ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .027) ข้อที่ 15 ท่านมีส่วนร่วมใน

การจัดการที่פקให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ (Beta = .012) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .008) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .003) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับการได้พัฒนาอาชีพของตนเอง จากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 16.10

ตารางที่ 4.57 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.114	.147	2.119	.035
2. เสนอแนะ	-.037	-.047	-.587	.558
3. ประชุม	.158	.193	2.251	.025
4. เข้าร่วม	.043	.053	.676	.500
5. วางแผน	-.049	-.059	-.684	.494
6. ร่วมสรุป	-.079	-.089	-1.144	.253
7. ร่วมระดม	.045	.052	.628	.531
8. นำเที่ยว	-.091	-.060	-1.190	.235
9. ข้อคิด	-.056	-.066	-.696	.487
10. จัดตั้ง	.069	.079	1.008	.314
11. ความรู้	-.071	-.052	-1.203	.230
12. ประสาน	-.132	-.079	-1.352	.177
13. อาสา	.079	.053	1.229	.220
14. กับหน่วย	.419	.293	6.496	.000
15. ที่พัก	.130	.083	1.617	.107
16. ประชาสัมพันธ์	-.083	-.099	-1.601	.110

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
17. บริการ	.101	.061	1.237	.217
18. ขับรถ	.101	.078	1.520	.129
19. กำหนด	-.045	-.051	-638	.524
20. มาตรฐาน	.145	.148	3.232	.001
21. ทางเดิน	.097	.094	2.058	.040
22. มาตรการ	.012	.015	.198	.843
23. ปลอดภัย	.105	.118	1.327	.185
24. ดูแล	-.003	-.003	-.065	.948
25. ป้องกัน	.127	.104	2.358	.019
26. ท่านมี	-.031	-.038	-.536	.592
27. ท่านเสนอ	.178	.225	2.314	.021
28. ท่านเข้า	-.198	-.225	-4.016	.000
29. สำคัญ	.010	.013	.142	.887
Constant	-.577			

ค่า Adjusted R Square = .388

จากตารางที่ 4.57 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .293) รองลงมา คือ ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .225) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .193) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .148) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .147) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .118) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .104) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .094) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .083) ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .079) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมใน

การบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .078) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .061) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .053) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .053) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .052) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .015) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .013) พบว่าตัวแปรอิสระ ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวเพื่อบริการนักท่องเที่ยว” ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” และข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการรับรายได้จากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 38.80

ตารางที่ 4.58 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 14 “ท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.010	-.014	-.193	.847
2. เสนอแนะ	-.049	-.068	-.788	.431
3. ประชุม	-.068	-.091	-.992	.322
4. เข้าร่วม	.112	.156	1.837	.067
5. วางแผน	-.060	-.080	-.859	.391
6. ร่วมสรุป	.006	.008	.095	.924
7. ร่วมระดม	.193	.247	2.759	.006
8. นำเที่ยว	.144	.105	1.926	.055
9. ข้อคิด	-.005	-.006	-.060	.952
10. จัดตั้ง	-.031	-.040	-.467	.640
11. ความรู้	.059	.048	1.029	.304
12. ประสาน	.295	.196	3.104	.002
13. อาสา	.128	.095	2.061	.040
14. กับหน่วย	-.062	-.048	-.988	.324
15. ที่พัก	-.150	-.105	-1.914	.056
16. ประชาสัมพันธ์	-.021	-.028	-.420	.674
17. บริการ	.059	.040	.742	.458
18. ขับรถ	.133	.113	2.049	.041
19. กำหนด	-.104	-.131	-1.526	.128
20. มาตรฐาน	.160	.182	3.686	.000
21. ทางเดิน	-.019	-.020	-.408	.684
22. มาตรการ	-.001	-.002	-.023	.982
23. ปลอดภัย	.136	.170	1.774	.077
24. ดูแล	.026	.030	.577	.564
25. ป้องกัน	-.003	-.003	-.055	.956
26. ท่านมี	-.026	-.035	-.456	.648
27. ท่านเสนอ	.044	.062	.594	.553
28. ท่านเข้า	.006	.008	.125	.901
29. สำคัญ	.051	.075	.785	.433
Constant	.106			

ค่า Adjusted R Square = .291

จากตารางที่ 4.58 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .247) รองลงมา คือ ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .196) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .182) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .170) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .156) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .113) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .105) ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .095) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .075) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .062) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .048) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่เจ้าหน้าที่” (Beta = .040) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .030) ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .008) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .008) พบว่าตัวแปรอิสระ ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับการมีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 29.10

ตารางที่ 4.59 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 15 “ชาวบ้านในชุมชนของท่านมีรายได้เพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากการมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ทำนร่วม	-.062	-.050	-.571	.569
2. เสนอแนะ	-.059	-.047	-.459	.646
3. ประชุม	-.034	-.026	-.240	.810
4. เข้าร่วม	-.025	-.020	-.201	.841
5. วางแผน	.105	.079	.725	.469
6. ร่วมสรุป	-.078	-.056	-.565	.572
7. ร่วมระดม	.041	.030	.281	.779
8. นำเที่ยว	.150	.063	.978	.329
9. ข้อคิด	.003	.002	.019	.985
10. จัดตั้ง	.147	.107	1.075	.283
11. ความรู้	.017	.008	.142	.887
12. ประสาน	.135	.051	.691	.490
13. อาสา	-.179	-.075	-1.393	.164
14. กักหน่วย	.177	.078	1.373	.170
15. ที่พัก	-.050	-.020	-.309	.758
16. ประชาสัมพันธ์	-.081	-.061	-.782	.435
17. บริการ	.090	.034	.548	.584
18. ขับรถ	.037	.018	.280	.780
19. กำหนด	-.020	-.014	-.140	.889
20. มาตรฐาน	.127	.082	1.415	.158
21. ทางเดิน	-.061	-.037	-.645	.520
22. มาตรการ	-.117	-.094	-.957	.339
23. ปลดภัย	.205	.146	1.294	.197
24. ดูแล	.153	.101	1.633	.103
25. ป้องกัน	.043	.022	.393	.695
26. ทำนมี	-.014	-.011	-.124	.902

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
27. ท่านเสนอ	.121	.097	.787	.432
28. ท่านเข้า	-.139	-.100	-1.407	.160
29. สำคัญ	.033	.027	.241	.810
Constant	1.358			

ค่า Adjusted R Square = .022

จากตารางที่ 4.59 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .146) รองลงมา คือ ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .107) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .101) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .097) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .082) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .079) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .078) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .063) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .051) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .034) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .030) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .027) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .022) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .018) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .008) และข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .002) ไม่พบว่าตัวแปรอิสระข้อใดมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการมีรายได้เพิ่มขึ้นซึ่งเป็นผลมาจากการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 22

ตารางที่ 4.60 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 16 “ท่านได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	.011	.009	.105	.916
2. เสนอแนะ	-.135	-.108	-1.070	.285
3. ประชุม	.001	.001	.006	.995
4. เข้าร่วม	-.053	-.042	-.422	.673
5. วางแผน	-.136	-.104	-.955	.340
6. ร่วมสรุป	.002	.002	.016	.987
7. ร่วมระดม	-.158	-.116	-1.108	.269
8. นำเที่ยว	.097	.041	.640	.522
9. ข้อคิด	.065	.049	.408	.683
10. จัดตั้ง	.333	.243	2.454	.015
11. ความรู้	.135	.063	1.155	.249
12. ประสาน	.062	.023	.318	.750
13. อาสา	-.235	-.100	-1.853	.065
14. กับหน่วย	.281	.125	2.200	.028
15. ที่พัก	-.014	-.005	-.085	.932
16. ประชาสัมพันธ์	.040	.030	.388	.698
17. บริการ	.025	.010	.153	.878
18. ขับรถ	.107	.052	.811	.418
19. กำหนด	.180	.130	1.294	.196
20. มาตรฐาน	-.032	-.021	-.357	.721
21. ทางเดิน	.099	.061	1.059	.290
22. มาตรการ	.022	.018	.179	.858
23. ปลอดภัย	.036	.026	.230	.818
24. ดูแล	.009	.006	.098	.922
25. ป้องกัน	.108	.056	1.008	.314
26. ท่านมี	.009	.007	.076	.939
27. ท่านเสนอ	-.318	-.255	-2.086	.038
28. ท่านเข้า	.053	.038	.537	.592
29. สำคัญ	.178	.149	1.333	.183
Constant	.819			

ค่า Adjusted R Square = .033

จากตารางที่ 4.60 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” (Beta = .243) รองลงมา คือ ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .149) ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .130) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .125) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .063) ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” (Beta = .061) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .056) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .052) ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .049) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .041) ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .038) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .030) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .026) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .023) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .018) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .010) ข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .009) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .007) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .006) ข้อที่ 6 “ท่านให้คำแนะนำและร่วมสรุปการประชุมด้านการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .002) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .001) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 10 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งเครือข่ายด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภาคประชาชน” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้ง

ภายในและภายนอกชุมชน” และข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมกับการได้รับประโยชน์จากการวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 3.30

ตารางที่ 4.61 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 17 “ท่านได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.129	-.147	-2.100	.036
2. เสนอแนะ	.013	.014	.173	.863
3. ประชุม	.128	.138	1.601	.110
4. เข้าร่วม	.088	.097	1.227	.221
5. วางแผน	.105	.112	1.283	.200
6. ร่วมสรุป	-.109	-.108	-1.382	.168
7. ร่วมระดม	.065	.066	.790	.430
8. นำเที่ยว	-.068	-.040	-.777	.438
9. ข้อคิด	.041	.042	.441	.660
10. จัดตั้ง	-.107	-.109	-1.365	.173
11. ความรู้	.114	.073	1.684	.093
12. ประสาน	.050	.026	.446	.655
13. อาสา	-.162	-.095	-2.211	.028
14. กับหน่วย	-.174	-.107	-2.361	.019
15. ที่พัก	.132	.074	1.432	.153
16. ประชาสัมพันธ์	.086	.091	1.458	.146
17. บริการ	.065	.035	.697	.486
18. ขับรถ	.059	.040	.773	.440
19. กำหนด	.023	.023	.290	.772
20. มาตรฐาน	.021	.019	.406	.685
21. ทางเดิน	-.204	-.175	-3.802	.000
22. มาตรการ	-.095	-.108	-1.366	.173
23. ปลอดภัย	.134	.133	1.480	.140
24. ดูแล	.024	.022	.457	.648

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
25. ป้องกัน	.062	.045	1.010	.313
26. ท่านมี	.075	.082	1.138	.256
27. ท่านเสนอ	-.149	-.167	-1.704	.089
28. ท่านเข้า	.231	.232	4.100	.000
29. สำคัญ	.218	.255	2.840	.005
Constant	1.698			

ค่า Adjusted R Square = .379

จากตารางที่ 4.61 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .231) ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .218) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .138) ข้อที่ 23 “ท่านเสนอความคิดเห็นในมาตรการด้านความปลอดภัยแก่เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .134) ข้อที่ 15 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดการที่พักให้แก่นักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .132) ข้อที่ 11 “ท่านได้รับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกับเจ้าหน้าที่” (Beta = .114) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .105) ข้อที่ 4 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .097) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .086) ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .075) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .065) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้แก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .065) ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .062) ข้อที่ 18 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการขับรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .059) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .050) ข้อที่ 9 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .041) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความ

ปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .024) ข้อที่ 19 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .023) ข้อที่ 20 “ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานการให้บริการและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .021) ข้อที่ 2 “ท่านเสนอแนะข้อคิดเห็นต่อเจ้าหน้าที่ในการวางแผนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” (Beta = .014) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 13 “ท่านมีส่วนร่วมอาสาแรงงานในการปฏิบัติงานด้านการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 21 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดทำทางเดินศึกษาธรรมชาติ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น ป้ายสื่อความหมายทางการท่องเที่ยวไว้เพื่อบริการนักท่องเที่ยว” ข้อที่ 28 “ท่านเข้าร่วมประชุมกับคณะกรรมการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการดำเนินการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 37.90

ตารางที่ 4.62 แสดงค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ (ตัวแปรอิสระ) ได้แก่ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายตัวแปรตามในคำถามข้อที่ 18 “ท่านได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์” ได้หรือไม่

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
1. ท่านร่วม	-.113	-.125	-2.033	.043
2. เสนอแนะ	-.075	-.081	-1.142	.254
3. ประชุม	.035	.036	.480	.631
4. เข้าร่วม	-.016	-.017	-.244	.807
5. วางแผน	.105	.108	1.410	.159
6. ร่วมสรุป	-.014	-.014	-.204	.839
7. ร่วมระดม	.164	.163	2.205	.028
8. นำเที่ยว	.068	.039	.858	.391
9. ข้อคิด	-.074	-.075	-.888	.375
10. จัดตั้ง	-.020	-.020	-.289	.772
11. ความรู้	-.037	-.023	-.608	.544

ตัวแปรพยากรณ์	B	Beta	t	p-value
12. ประสาน	.263	.135	2.603	.010
13. อาสา	-.081	-.047	-1.229	.220
14. กู้ยืม	.173	.104	2.597	.010
15. ที่พัก	-.032	-.017	-.380	.704
16. ประชาสัมพันธ์	.090	.093	1.687	.092
17. บริการ	.040	.021	.475	.635
18. ชีบรถ	-.024	-.016	-.355	.723
19. กำหนด	-.016	-.015	-.220	.826
20. มาตรฐาน	-.049	-.043	-1.058	.291
21. ทางเดิน	-.076	-.063	-1.562	.119
22. มาตรการ	.088	.097	1.406	.161
23. ปลอดภัย	-.083	-.080	-1.010	.313
25. ป้องกัน	-.204	-.143	-3.660	.000
26. ท่านมี	.343	.361	5.718	.000
27. ท่านเสนอ	.106	.115	1.333	.183
28. ท่านเข้า	-.097	-.094	-1.893	.059
29. สำคัญ	.212	.239	3.039	.003
Constant	1.028			

ค่า Adjusted R Square = .520

จากตารางที่ 4.62 พบว่าตัวแปรอิสระที่มีอิทธิพลต่อตัวแปรตามมากที่สุด คือ ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .361) รองลงมา ข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .239) ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .163) ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .135) ข้อที่ 27 “ท่านเสนอแนะและสรุปการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .115) ข้อที่ 5 “ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนการพัฒนากิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .108) ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” (Beta = .104) ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .098) ข้อที่ 22 “ท่านและเจ้าหน้าที่ ร่วมกันวางมาตรการด้านความปลอดภัยภายในเขต

อุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .097) ข้อที่ 16 “ท่านมีส่วนร่วมประชาสัมพันธและให้ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว” (Beta = .093) ข้อที่ 8 “ท่านมีส่วนร่วมในการจัดนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .039) ข้อที่ 3 “ท่านมีส่วนร่วมจัดประชุมกับเจ้าหน้าที่เรื่องการวางแผนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยาน-แห่งชาติแม่วังก์” (Beta = .036) ข้อที่ 17 “ท่านมีส่วนร่วมในการบริการอาหารและเครื่องดื่มให้นักท่องเที่ยว” (Beta = .021) พบว่าตัวแปรอิสระข้อที่ 1 “ท่านมีส่วนร่วมวางแผนการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 7 “ท่านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 12 “ท่านมีส่วนร่วมในการประสานงานและให้ความรู้หรือบริการแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 14 “ท่านมีส่วนร่วมประสานงานกับหน่วยงานหรือประชาชนทั้งภายในและภายนอกชุมชน” ข้อที่ 24 “ท่านร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ช่วยกันดูแลรักษาความปลอดภัยภายในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” ข้อที่ 25 “ท่านมีส่วนช่วยป้องกันและดูแลความปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว” ข้อที่ 26 “ท่านมีส่วนร่วมในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” และข้อที่ 29 “ท่านมีบทบาทสำคัญในการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการได้รับประโยชน์จากการพัฒนาการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วังก์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความสามารถในการทำนายได้ถูกต้องร้อยละ 52

ตอนที่ 5 ผลการวิจัยในงานวิจัยเชิงคุณภาพ

ในส่วนของการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ทำการเก็บข้อมูลคือ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.4 (แม่เระวา) อำเภอแม่วังก์ จังหวัดนครสวรรค์ กรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ประชาชนชาวบ้านในเขตอำเภอแม่วังก์ จังหวัดนครสวรรค์ และตัวแทนสมาชิกชมรมคนรักแม่เระวา ผืนป่าตะวันตก ทั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interviews) โดยที่ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหรือผู้ตอบแบบสัมภาษณ์แนะนำหรือเสนอผู้ตอบแบบสัมภาษณ์คนต่อไปได้คำตอบที่ซ้ำกัน ผู้วิจัยจึงจะหยุดการสัมภาษณ์ (Snowball Sampling) หลังจากนั้นถอดรหัสข้อมูลจากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยเชิงคุณภาพจากการตั้งคำถามในการวิจัยไว้ 2 ข้อ คือ

1. พนักงานพิทักษ์ป่ามีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกป่าอย่างไร

2. ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมกับพนักงานพิทักษ์ป่าในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร

จากคำถามข้อที่ 1 พนักงานพิทักษ์ป่ามีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกป่าอย่างไร

ผู้วิจัยสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ (นายพิสิษฐ์ ปิยสมบุญ ข้าราชการพลเรือน ตำแหน่งนักวิชาการป่าไม้ระดับ 7) และหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่ มว.4 (แม่เรวา) (นายอัษฎา คุระสูงเนิน ลูกจ้างประจำ ตำแหน่งเจ้าพนักงานพิทักษ์ป่า) ถึงกรณีการจัดการกับผู้ที่ลักลอบและรุกป่า โดยพิจารณาประเด็นด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ไว้ดังนี้

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของหน่วยงานภาครัฐ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร ซึ่งที่ตั้งมีลักษณะเป็นภูเขาสูงชัน และมีอากาศหนาวเย็นตลอดทั้งปี และหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่ มว.4 (แม่เรวา) ที่อำเภอแม่วงก์ จังหวัดนครสวรรค์ มีที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนในตำบลแม่เลย์ ลักษณะแหล่งท่องเที่ยวเป็นเกาะแก่งและน้ำตก โดยมีลำน้ำแม่วงก์ตัดแบ่งพื้นที่อำเภอปางศิลาทองและอำเภอแม่วงก์ไว้ ซึ่งทั้งสองท่านคือตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐที่ให้ข้อมูลด้านการจัดการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่เกี่ยวข้องกับผู้ลักลอบและรุกป่า โดยนโยบายของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จะมุ่งเน้นให้อุทยานแห่งชาติคือแหล่งเรียนรู้ทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาเรียนรู้ทางระบบนิเวศ โดยมีการจัดการพื้นที่อุทยานแห่งชาติด้วยการแบ่งเขตพื้นที่ระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่สำหรับนันทนาการเพื่อการท่องเที่ยวไว้อย่างชัดเจน และมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการเข้าเขตอุทยานแห่งชาติไว้ดังนี้

1. บุคคลชาวไทย เด็ก เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 20 บาท
2. บุคคลชาวไทย ผู้ใหญ่ เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 40 บาท
3. บุคคลชาวต่างชาติ เด็ก เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 100 บาท
4. บุคคลชาวต่างชาติ ผู้ใหญ่ เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 200 บาท
5. ผู้ขับขีรถจักรยาน เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 10 บาท
6. ผู้ขับขีรถจักรยานยนต์ เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 20 บาท
7. ผู้ขับขีรถยนต์ เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 30 บาท
8. ผู้ขับขีรถ 6 ล้อ เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 100 บาท
9. ผู้ขับขีรถบัส เก็บค่าธรรมเนียมในราคา 200 บาท

ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกคนได้เข้ามาท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ได้กล่าวไว้ว่า “ในการจัดการการท่องเที่ยวเรามุ่งส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้ทำกิจกรรมการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการรักษาสภาพธรรมชาติ โดยเราจะให้ความสำคัญกับธรรมชาติมากกว่าการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวที่อุทยานแห่งชาติจึงต้องใส่ใจในเรื่องของการอนุรักษ์ การเคารพ และการปฏิบัติตามกฎระเบียบของอุทยานแห่งชาติโดยเคร่งครัด หากฝ่าฝืนจะจับกุมและถูกดำเนินคดีตามกฎหมายกับผู้ฝ่าฝืนและลักลอบเข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติอย่างผิดกฎหมาย “หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ยังกล่าวไว้ในบทสัมภาษณ์อีกว่า “ในเมืองมีตำรวจไว้พิทักษ์กฎหมายและจับกุมผู้กระทำผิด ในป่าก็มีพนักงานพิทักษ์ป่าที่คอยปกป้องผืนป่าและสัตว์ป่า และยึดกฎระเบียบไว้อย่างเคร่งครัด” ดังนั้นที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ตั้งอยู่ในเขตอำเภอบางศิลาทอง จึงเน้นเรื่องการปกป้องผืนป่า นอกจากนี้ยังมีการจัดการท่องเที่ยวโดยมีการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ โดยมีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยว เช่น บริเวณช่องเขิน กำหนดให้มีนักท่องเที่ยวได้ไม่เกิน 150 คน/คืน

นอกจากนี้ ทางอุทยานแห่งชาติยังมีกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวได้มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น การให้ความรู้เกี่ยวกับผืนป่า สัตว์ป่า และการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน การจัดโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติภายในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ การรณรงค์ “นำขยะกลับบ้าน” เพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดจิตสำนึกในการรักษาความสะอาดภายในอุทยานแห่งชาติ และการจัดสวนลดบ้านพักในอุทยาน 30% ในวันจันทร์ถึงวันพฤหัสบดี ซึ่งนอกจากจะเป็นการส่งเสริมด้านการตลาดเพื่อกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาเที่ยวในอุทยานแห่งชาติเพิ่มขึ้นแล้ว ยังเป็นการช่วยลดจำนวนนักท่องเที่ยวในวันหยุด เพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในวันธรรมดา ซึ่งเป็นแนวทางในการกระจายนักท่องเที่ยว โดยหัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้กล่าวว่า “การกระจายจำนวนนักท่องเที่ยวให้ไปเที่ยวในวันธรรมดา จะช่วยลดความหนาแน่นของจำนวนนักท่องเที่ยวในวันหยุด ซึ่งจะทำให้เกิดการรบกวนธรรมชาติในแหล่งท่องเที่ยวน้อยลง”

สำหรับการจัดการด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความเหมาะสมในการจัดการการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ เช่น การมีบ้านพักรับรอง และสถานที่กางเต็นท์สำหรับนักท่องเที่ยว มีศูนย์ข้อมูลนักท่องเที่ยว มีป้ายสื่อความหมายในแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สำหรับนักท่องเที่ยวไม่พบว่ามีปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยว เนื่องจากทางอุทยานแห่งชาติได้มีการกำหนดกฎ ระเบียบใน

การท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติไว้อย่างชัดเจน และมีบทลงโทษที่จริงจัง แต่ยังคงพบปัญหาในการจัดการการท่องเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติ โดยจะเป็นปัญหาเรื่องที่มีผู้ลักลอบเข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อล่าสัตว์ และหาของป่าเพื่อนำไปขาย และยังพบการตัดไม้ทำลายป่า ซึ่งบริเวณที่พบว่ามีชาวบ้านลักลอบเข้ามาจะเป็นเส้นทางศึกษาธรรมชาติท่องเที่ยวเบญจพรรณและเส้นทางศึกษาธรรมชาติบ่อน้ำแร่ ซึ่งชาวบ้านลักลอบเข้ามาทางถนนที่ตัดผ่านอุทยานแห่งชาติ ซึ่งส่งผลให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศที่อุดมสมบูรณ์ โดยผู้ที่ลักลอบเข้ามาจะเผาป่าเพื่อเก็บผักหวานไปขาย ที่เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์น้อยใหญ่ วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งอุทยานแห่งชาติก็เพื่ออนุรักษ์ผืนป่าและสัตว์ป่าไว้ไม่ให้สูญพันธุ์ ทั้งนี้หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่ มว.4 (แม่เภา) ได้กล่าวว่า “คนในชุมชนเค้าอยู่ที่นี้มานาน ถือว่าตัวเองเป็นเจ้าของพื้นที่ เคยเก็บของป่า ล่าสัตว์มาตั้งแต่สมัยปู่ย่า ตายาย รายได้ก็น้อย เลยต้องลักลอบเข้ามาหากินกับผืนป่า พอเจ้าหน้าที่จับได้ก็ส่งสาร ได้แต่ตักเตือนและปล่อยไป” หัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่ มว.4 (แม่เภา) ยังกล่าวอีกว่า “วิธีการลดปัญหาทางหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์จะใช้แบบสันติวิธี ก็คือเน้นการพบปะพูดคุย เยี่ยมเยียนชาวบ้านและชาวเขาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการอยู่ร่วมกันระหว่างคนกับป่า”

ทั้งนี้ จากการกำหนดและประกาศให้พื้นที่ป่าคลองขลุงและป่าคลองแม่วงก์ในท้องที่ตำบลปางตาไว อำเภอคลองขลุงซึ่งในปัจจุบันคือท้องที่อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และป่าแม่วงก์-แม่เป็นในท้องที่ตำบลแม่เลย์ และตำบลห้วยน้ำหอม อำเภอลาดยาว จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งปัจจุบันเป็นตำบลแม่เลย์ อำเภอแม่วงก์ และตำบลแม่เป็น จังหวัดนครสวรรค์ เป็นอุทยานแห่งชาติแม่วงก์เมื่อ 14 กันยายน 2530 ซึ่งเป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 55 ของประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า จึงส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตของชาวเขาและชาวไทยพื้นราบที่ตั้งบ้านเรือนในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเดิม จึงทำให้หน่วยงานของรัฐประกอบด้วย 5 กระทรวง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (ปัจจุบันคือกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม) ได้ร่วมกันทำการอพยพชาวเขาและชาวไทยพื้นราบลงมาอยู่ในพื้นที่ที่รัฐฯ จัดสรรไว้ให้ การย้ายชาวเขาและชาวไทยพื้นราบแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. กลุ่มชาวเขาทำไร่เลื่อนลอยในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. กลุ่มคนไทยพื้นราบทำการเกษตรในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พิทักษ์ป่าในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จึงได้ทำการอพยพกลุ่มคนทั้งสองกลุ่มลงมาจกพื้นที่ โดยมีการจัดสรรพื้นที่ทำกินให้ใหม่ภายใต้ชื่อ

โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ 4 แห่งด้วยกัน คือ ที่อำเภอพบพระ จังหวัดตาก อำเภอคลองลาน จังหวัดกำแพงเพชร อำเภอปางศิลาทอง จังหวัดกำแพงเพชร และอำเภอปางมะละกอก จังหวัดกำแพงเพชร นอกจากนี้ยังมีเจ้าหน้าที่จากกรมประมงกระทรวงมหาดไทยมาช่วยฝึกสอนอาชีพให้แก่ชาวเขาที่หมู่บ้านแปลงสี้ออีกด้วย

นอกจากนี้ ยังมีการให้ความรู้เรื่องอุทยานแห่งชาติแก่กลุ่มชาวเขาและชาวไทยพื้นราบที่ต่อมาได้กลายมาเป็นชาวบ้านมีที่ดินทำกินเป็นของตนเองและครอบครัว มีสวัสดิการในเรื่องสุขภาพอนามัย และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสาธารณูปโภค เช่น น้ำประปา ไฟฟ้า และความสะอาดสบายด้านอื่น ๆ เพื่อทำความเข้าใจในเรื่องความสำคัญในการประกาศพื้นที่อุทยานแห่งชาติ และให้ชาวบ้านเข้าใจในกฎหมายได้ชัดเจนขึ้น การประกาศอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จึงประสบความสำเร็จ และได้รับความร่วมมือจากชาวบ้านเป็นอย่างดี

สรุปแนวทางการจัดการผู้ที่ลักลอบและรุกป่าดังนี้

1. ให้ความรู้ความเข้าใจและเข้าไปพูดคุยกับชาวเขาและชาวไทยพื้นราบในเบื้องต้นถึงเรื่องความไม่สะดวกต่าง ๆ ที่ท่านอยู่บนเขาในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์
2. บอกถึงขั้นตอนการดำเนินการทางกฎหมาย จะมีผลเสียต่อท่านมากกว่าผลดี เช่น ผลเสียในด้านเวลาการทำมาหากิน ผลเสียเรื่องการเงินเป็นค่าปรับ เป็นต้น
3. ทางอุทยานแห่งชาติจัดทำโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เพื่อย้ายกลุ่มชาวเขาและชาวไทยพื้นราบไปอยู่ในพื้นที่ที่ทางการจัดให้ และมีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพและอยู่อาศัย พร้อมทั้งมีโครงการฝึกสอนอาชีพด้านอื่น ๆ ให้แก่ชาวเขาและชาวไทยพื้นราบ เช่น หัตถกรรม การจักสาน เป็นต้น
4. ทางหน่วยงานภาครัฐร่วมกับอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จัดการและดูแลเรื่องสวัสดิการและสาธารณูปโภคแก่ชาวเขาและชาวไทยพื้นราบเสมือนหนึ่งเป็นประชาชนในพื้นที่เพื่อลดปัญหาการแปลกแยกและความเหลื่อมล้ำทางมนุษยชน
5. ให้ชาวเขาและชาวไทยพื้นราบที่ชำนาญป่าได้มีส่วนช่วยงานในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจ

จากแนวทางในการแก้ปัญหาดังกล่าว ทำให้เกิดสัมพันธภาพอันดีระหว่างเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติแม่วงก์และชาวบ้าน ทำให้เกิดการร่วมมือกันในการอนุรักษ์ผืนป่า และทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติและส่งผลให้มีทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สมบูรณ์ และสวยงามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมความงาม และเกิดความตระหนักในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น

จากคำถามข้อที่ 2 ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมกับพนักงานพิทักษ์ป่าในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างไร

ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่वंก และสมาชิกชมรมคนรักแม่เรวา ผืนป่าตะวันตก (นายประวิทย์ จันทร์ศรีรักษา) ประชาชนชาวบ้านในเขตอำเภอ แม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ (นายณรงค์ แรงกลีกร) ถึงกรณีที่ชุมชนมีส่วนร่วมกับพนักงานพิทักษ์ป่าในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยพิจารณาประเด็นด้านการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศไว้ 2 ข้อ ดังนี้

1. การจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของชุมชน

จากการสัมภาษณ์กรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่वंก และสมาชิกชมรมคนรักแม่เรวา ผืนป่าตะวันตก ประชาชนชาวบ้านในเขตอำเภอ แม่वंก จังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นตัวแทนของชุมชนพบว่า ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติแม่वंกนั้น ชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในรูปแบบของการรวมตัวกันในลักษณะของกลุ่มหรือชมรมเพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนในการเข้าไปช่วยเหลือเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติในการสอดส่อง ดูแล รักษาทรัพยากรธรรมชาติภายในอุทยานแห่งชาติ และการให้ความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่เยาวชนของตน ทั้งนี้ การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่वंกของชุมชนยังไม่เห็นเป็นรูปธรรมมากนัก แต่คนในชุมชนก็มีความพยายามที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ เพราะตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวที่จะนำรายได้เข้ามาในชุมชน โดยชุมชนมีการจัดตั้งชมรมคนรักแม่เรวา ผืนป่าตะวันตก โดยใช้ที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่वंกที่ มว.4 (แม่เรวา) ในการพบปะเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและจัดประชุมร่วมกัน โดยมีจุดมุ่งหมายในการอนุรักษ์ผืนป่าให้มีความสมบูรณ์ทางระบบนิเวศให้ได้มากที่สุด และให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์ธรรมชาติแก่เยาวชน ชาวบ้าน ชาวเขา และนักท่องเที่ยว ทั้งนี้ ชุมชนเห็นว่าก่อนที่จะมีการจัดการการท่องเที่ยวนั้น จำเป็นที่จะต้องจัดการชุมชนให้มีความเข้มแข็งเสียก่อน ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า “การจัดการชุมชน ต้องจัดการให้คนในชุมชนให้สามารถเลี้ยงตัวเองให้ได้ก่อน แล้วค่อยขายให้คนอื่น” ดังนั้น ถ้าชุมชนเข้มแข็งการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวก็จะเข้มแข็งตามไปด้วย”

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมุมมองของชุมชน พบว่า ชุมชนมองว่าการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่वंก ไม่สะดวก เนื่องจากถนนชำรุด ขรุขระ ไม่มีรถประจำทางบริการ นอกจากนี้ ป้ายบอกทางก็มีจำนวนน้อย และไม่ชัดเจน

2. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

จากการสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ที่ มว.4 (แม่เฒ่า) ซึ่งเป็นตัวแทนของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้มีการสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ซึ่งถือว่าเป็นตัวแทนของคนในชุมชนในการเข้ามามีส่วนร่วมบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

นอกจากนี้ อุทยานยังได้สนับสนุนงบประมาณด้านการอนุรักษ์ให้กับชุมชน โดยรายได้ของอุทยาน จะถูกหัก 5% เพื่อจัดสรรให้กับชุมชนท้องถิ่นที่อยู่บริเวณรอบ ๆ อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ทั้งหมด 3 อบต. โดยชุมชนจะต้องนำงบประมาณส่วนนี้มาใช้ในเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติ ซึ่งถือเป็นการรับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างอุทยานแห่งชาติและชุมชน

ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ยังได้ส่งเสริมอาชีพเพื่อสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน โดยการจ้างงานคนในชุมชนเพื่อบริการการท่องเที่ยวภายในเขตอุทยานแห่งชาติ เช่น การจ้างลูกหาบสำหรับบริการการเดินทางศึกษาธรรมชาติระยะไกล (แหล่งท่องเที่ยวเขาโมโกจู) และในอนาคตจะมีการจัดโครงการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อนำเที่ยวในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น

การมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในมุมมองของคนในชุมชน พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ดังนี้

1. ชาวบ้านเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในเขตพื้นที่คุ้มครองและเปราะบาง (Protected Areas Committee-PAC) ซึ่งก่อตั้งเมื่อปี 2553 โดยมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา และประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติและคนในชุมชน ทั้งนี้ PAC ได้มีการเสนอเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้ และปลูกจิตสำนึกเรื่องการอนุรักษ์ โดยการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติต้องมีกฎระเบียบที่ชัดเจน และมีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยว และเน้นการศึกษาเรียนรู้
2. ชาวบ้านเป็นตัวแทนในการเข้าร่วมการประชุมที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จัดขึ้น และร่วมเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับทรัพยากรป่าไม้และชาวบ้านในชุมชน
3. ชาวบ้านเข้าไปร่วมกันจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จัดขึ้นเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ เช่น “โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” “โครงการรณรงค์สำนึกรักษ์แม่วงก์ นำขยะกลับบ้าน”

4. รวมตัวกันก่อตั้งชมรมคนรักแม่เฒ่า ผืนป่าตะวันตก โดยใช้สถานที่ประชุมที่หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่เงา ที่ มว.4 (แม่เฒ่า) เพื่อปลูกจิตสำนึกให้แก่ชาวบ้านในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า ประชุมเดือนละ 2 ครั้ง หรือตามวาระที่สำคัญ

5. ร่วมเป็นวิทยากรให้เจ้าหน้าที่อุทยานฯ และนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับการอนุรักษ์ การให้ความรู้เรื่องพันธุ์ไม้ สมุนไพร การทำฝายชะลอน้ำ เป็นต้น

6. การใช้แรงงาน เช่น การเป็นลูกหาบ และทำอาหารบริการนักท่องเที่ยว การบริการกิจกรรมท่องเที่ยวล่องแก่ง

ทั้งนี้ ชุมชนมองว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หน่วยงานภาครัฐของจังหวัดกำแพงเพชร และจังหวัดนครสวรรค์ ซึ่งเป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติแม่เงา ควรมีการร่วมมือกันในการจัดการการท่องเที่ยว โดยมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติในลักษณะของกลุ่มจังหวัด เพื่อให้ทั้งสองจังหวัดร่วมมือกันในการจัดการการท่องเที่ยว และได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน และควรเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวให้มากขึ้น เพื่อคนในชุมชนจะได้เห็นความสำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่นอกจากจะเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่อนุรักษ์สิ่งแวดล้อมแล้ว ยังสามารถกระจายรายได้ให้กับคนในชุมชนเพิ่มขึ้นอีกด้วย ดังที่ ตัวแทนสมาชิกชมรมคนรักแม่เฒ่า กล่าวไว้ว่า “ถ้ามีการจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติที่เชื่อมโยงกันระหว่างสองจังหวัด และมีการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนด้วย ก็จะทำให้คนในชุมชนตื่นตัวในเรื่องความต้องการมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวมากขึ้น เพราะเมื่อนักท่องเที่ยวมากขึ้น รายได้ในชุมชนก็เพิ่มขึ้น คนในชุมชนก็เห็นความสำคัญที่จะอนุรักษ์ธรรมชาติมากขึ้น”

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของพนักงานพิทักษ์ป่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และเพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยแบบผสมผสานวิธี (Exploratory Mixed Methods design) คือ มีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นชาวบ้านในชุมชนจำนวน 400 คน โดยมีการสรุปผลการวิจัยทั้งสองวิธี ได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัยเชิงปริมาณ

1.1 ลักษณะข้อมูลส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน

พบว่าชาวบ้านในชุมชนจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.50 มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 51 มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 80.80 มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 54 มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 62 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 56

1.2 ความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

พบว่าชาวบ้านในชุมชนจำนวน 400 คน ส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศด้านการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติร้อยละ 65.50 แต่โดยภาพรวมมีความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคิดเป็นร้อยละ 78.57

1.3 ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

พบว่าชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.27$) ด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) ด้านการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.74$) ด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.29$) ผลรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) และชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) ด้านเศรษฐกิจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) ผลรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$)

1.4 ผลการทดสอบสมมติฐาน

1.4.1 สมมติฐานที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของชาวบ้านในชุมชน ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนสามารถร่วมกันทำนายนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

พบว่าเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถร่วมกันทำนายนการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนได้ถูกต้องร้อยละ 3.17

1.4.2 สมมติฐานที่ 2 ความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

พบว่าความรู้และความเข้าใจของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถทำนายนได้ถูกต้องร้อยละ 3.59

1.4.3 สมมติฐานที่ 3 ระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนสามารถทำนายนการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนได้

พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของชาวบ้านในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสามารถทำนายนได้ถูกต้องร้อยละ 38.46

2. สรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จะมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศธรรมชาติ และให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นอย่างมาก จึงมีการจัดการพื้นที่อุทยานโดยการแบ่งเขตพื้นที่ระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่สำหรับนันทนาการ และการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน รวมถึงการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ ทำให้มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวบางแห่งในแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว ได้มีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยว เช่น การให้ความรู้เรื่องการอนุรักษ์ธรรมชาติ แก่นักท่องเที่ยวกลุ่มเยาวชน การจัดโครงการปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติ การรณรงค์ให้นักท่องเที่ยว นำขยะกลับบ้าน การกระจายจำนวนนักท่องเที่ยวให้เที่ยวในวันธรรมดาแทนวันหยุด เป็นต้น

การจัดการด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความเหมาะสมและเพียงพอสำหรับรูปแบบและกิจกรรมของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ

สำหรับการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ของคนในชุมชน ได้มีการรวมตัวกันในลักษณะของกลุ่มหรือชมรมเพื่อเป็นตัวแทนของชุมชนเข้าไปร่วมบริหารจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศร่วมกับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คือ การที่คนในชุมชนได้มีการลักลอบเข้ามาในเขตอุทยานแห่งชาติ เพื่อล่าสัตว์ หาของป่า ซึ่งส่งผลให้เกิดการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้สันติวิธี คือ การพูดคุยทำความเข้าใจระหว่างกัน และให้ความรู้ด้านกฎหมาย และที่สำคัญคือ การจัดทำโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ เป็นการอพยพกลุ่มชาวเขาและชาวไทยพื้นราบ ที่รุกป่าพื้นที่อุทยานแห่งชาติให้ไปอยู่ในที่ที่ทางการจัดให้ ทำให้มีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพและอยู่อาศัย รวมถึงการจัดการดูแลเรื่องสวัสดิการ สาธารณูปโภค และการฝึกอาชีพ เพื่อช่วยเหลือให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้ไม่เกิดการรุกป่าผิดกฎหมาย และไม่เกิดการทำลายทรัพยากรท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติอีกต่อไป

นอกจากนี้ ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศยังพบว่ามีปัญหาในการจัดการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการเดินทาง และการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากถนนขรุขระ ทุรกันดาร และป้ายบอกทางมีจำนวนน้อย และไม่ชัดเจน

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ โดยการเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในเขตพื้นที่คุ้มครองและเปราะบาง (Protected Areas Committee-PAC) ซึ่งมีหน้าที่ในการให้คำปรึกษา และประสานงานระหว่างเจ้าหน้าที่อุทยานและคนในชุมชนเกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์ธรรมชาติในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ

คนในชุมชนยังมีการรวมตัวกันก่อตั้งชมรมคนรักแม่เฒ่า ผืนป่าตะวันตก เพื่อส่งเสริมให้ชาวบ้านตระหนักในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และสัตว์ป่า และส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์

นอกจากนี้ คนในชุมชนยังมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ โดยการเป็นวิทยากรให้กับเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติและนักท่องเที่ยว รวมถึงการเข้าร่วมกิจกรรม และโครงการต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติจัดขึ้น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว และการอนุรักษ์

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริการการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยว เช่น การเป็นลูกหาบสำหรับบริการการเดินทางศึกษาธรรมชาติระยะไกล การทำอาหารบริการนักท่องเที่ยว และการบริการกิจกรรมท่องเที่ยวล่องแก่ง ทั้งนี้ ในอนาคต ทางอุทยานแห่งชาติจะร่วมกับชุมชนในการจัดโครงการมัคคุเทศก์ท้องถิ่นเพื่อนำเที่ยวภายในอุทยานแห่งชาติ ซึ่งจะทำให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศมากขึ้น

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ยังได้สนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยการสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนมาใช้ในเรื่องของการอนุรักษ์ธรรมชาติและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งถือเป็นการรับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างอุทยานแห่งชาติและชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

1. อภิปรายผลการวิจัยเชิงปริมาณ

จากผลการวิจัยเรื่อง ““แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืนในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร - นครสวรรค์” มีข้อค้นพบ คือ ส่วนใหญ่ชาวบ้านในชุมชนเป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี มีสถานภาพสมรส มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอน

ปลาย มีอาชีพเกษตรกร และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนไม่เกิน 5,000 บาท โดยส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจขั้นพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศคิดเป็นร้อยละ 78.57 แต่ขาดความรู้ความเข้าใจด้านการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติคิดเป็นร้อยละ 65.50 ชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.27$) ด้านการดำเนินการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.33$) ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.02$) ด้านการจัดการความปลอดภัยในการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.74$) ด้านการประเมินผลการจัดการท่องเที่ยว มีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.29$) ผลรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$) และชาวบ้านในชุมชนมีระดับการมีส่วนร่วมกับเจ้าหน้าที่ในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.78$) ด้านสังคมและวัฒนธรรม มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.17$) ด้านเศรษฐกิจ มีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.07$) ผลรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.00$) โดยนำแนวคิดและทฤษฎีด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน แนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยว และแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการในอุทยานแห่งชาติมาใช้ในงานวิจัยนี้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจฉันทและคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี” ซึ่งนำแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในกลุ่มผู้นำชุมชนในเรื่องการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สอดคล้องกับงานวิจัยของจำเนียร ชุณหโสภาค (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หอการค้าจังหวัด และผู้นำชุมชนกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี” ศึกษาบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้นำชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของนิภาวรรณ พุทธสงกรานต์ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน” สอดคล้องกับงานวิจัยของเครือวัลย์ วงษ์ไพบูลย์ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “กระบวนการการที่มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านถ้ำ ตำบลทุ่งกว่า อำเภอมือง จังหวัดลำปาง” สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐฐา ผิวมาและคณะ (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : กรณีศึกษาตลาดน้ำไพรน้อย จังหวัดนนทบุรี” สอดคล้องกับงานวิจัยของสมภพ เจริญขุนทด (2549 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการ

ท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์” สอดคล้องกับงานวิจัยของทิวากาล เขาวนระ (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณีอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช” สอดคล้องกับงานวิจัยของอารีรัตน์ รั้วทอง (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ” สอดคล้องกับงานวิจัยของอรอนพ เนตรทิพย์ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน” สอดคล้องกับงานวิจัยของปดินทร์ เมธมูทา (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวธรรมชาติภูมิลำดอง อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร” สอดคล้องกับงานวิจัยของวรภัทร สยนาพันธ์ (2552 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลองลัดมะยม เขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร” สอดคล้องกับงานวิจัยของกนิษฐา อู่ยถาวรและคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ที่ ส.ล.8 (หนองแม่นา) จังหวัดเพชรบูรณ์” สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริวัฒนา ใจมาและคณะ (2546 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่” สอดคล้องกับงานวิจัยของเลิศชัย เจริญธัญรักษ์ และคณะ (2548 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “อุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง ภูเรือ แลเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูหลวง” สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิพงษ์ ดงคำฟู (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแม่ปิง จังหวัดลำพูน” สอดคล้องกับงานวิจัยของสมรักษ์ เย็นแจ่ม (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติดอยหลวง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย” สอดคล้องกับงานวิจัยของชูลีรัตน์ จันทร์เชื้อ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การบริหารและจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า” สอดคล้องกับงานวิจัยของภคพงศ์ บุรณฺชนะ (2551 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการพื้นที่และคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแม่วังก์” แนวคิดและทฤษฎีในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจึงต้องมีการศึกษาและให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น โดยแนวคิดนี้จะทำให้การพัฒนาต่อเนื่องในภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

และรับผลของการจัดการท่องเที่ยวร่วมกัน เป็นภาพรวมที่จะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนส่งผลที่ดีต่อเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม

2. อภิปรายผลการวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสรุปผลการวิจัยเชิงคุณภาพ สามารถอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จะมุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อศึกษาเรียนรู้ระบบนิเวศธรรมชาติ และให้ความสำคัญต่อการอนุรักษ์ธรรมชาติเป็นอย่างมาก จึงมีการจัดการพื้นที่อุทยานโดยการแบ่งเขตพื้นที่ระหว่างพื้นที่อนุรักษ์ และพื้นที่สำหรับนันทนาการ และการท่องเที่ยวอย่างชัดเจน รวมถึงการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ ทำให้มีการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวบางแห่งในแหล่งท่องเที่ยวของอุทยานแห่งชาติ จากการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ดังกล่าว ได้สอดคล้องกับแนวคิดของการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และนันทนาการในอุทยานแห่งชาติ ในเรื่องของการกำหนดแนวทางการจัดการด้านการท่องเที่ยวและนันทนาการ โดยการวางแผนพัฒนาขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และควบคุมปริมาณการใช้ประโยชน์พื้นที่ โดยอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ได้กำหนดขีดความสามารถในการรองรับการใช้ประโยชน์ด้านนันทนาการในบริเวณธรรมชาติที่เปราะบาง และมีการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวในเขตพื้นที่ที่มีความเปราะบาง ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความสมดุลระหว่างการดูแลและจัดการแหล่งท่องเที่ยว ทรัพยากรการท่องเที่ยวไม่เกิดการเสื่อมโทรม และการส่งเสริมให้ความรู้รวมถึงการอำนวยความสะดวกปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยว นอกจากนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ควรมีจำแนกเขตท่องเที่ยวเชิงนิเวศตามหลักการของช่วงชั้นโอกาสนันทนาการ (ROS) ซึ่งเป็นการกำหนดกลุ่มชั้นของแหล่งท่องเที่ยวบนพื้นฐานของที่ตั้งและลักษณะธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว ลักษณะกิจกรรมการใช้ประโยชน์และระดับของผลกระทบจากกิจกรรมการใช้ประโยชน์ภายในแหล่งท่องเที่ยว และลักษณะหรือรูปแบบการจัดการแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งส่งผลให้โอกาสในการประกอบกิจกรรมนันทนาการแต่ละประเภท และประสบการณ์ที่นักท่องเที่ยวจะได้รับจากการไปเยือนแหล่งท่องเที่ยวแต่ละกลุ่มชั้นแตกต่างกัน (นภวรรณ และคณะ, 2549)

การจัดการด้านการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวก พบว่ามีความเหมาะสมในการจัดการบริการ และสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ ซึ่งเป็นไปตามหลักการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการในอุทยานแห่งชาติ กล่าวคือ มีการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก โดยมีการจัดวางผังบริเวณในส่วนหนึ่งของเขตบริการ

และเขตเพื่อการพักผ่อนและนันทนาการอย่างเป็นระบบ มีที่พักที่มีความกลมกลืนกับสภาพธรรมชาติ มีระบบสาธารณูปโภคที่เพียงพอ มีการจัดการด้านการสื่อความหมาย ทั้งประเภทการสื่อความหมายโดยใช้บุคคล คือ วิทยากร และการสื่อความหมายโดยไม่ใช้บุคคล คือ แผ่นพับ ใบปลิว นิทรรศการ และป้ายสื่อความหมาย ถึงแม้ว่าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์จะมีการจัดการด้านการบริการและสิ่งอำนวยความสะดวกในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติได้อย่างเหมาะสม แต่ก็ยังมีปัญหาในเรื่องของการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว เนื่องจากถนนชำรุด บ้ายบอกทางมีจำนวนน้อย และไม่ชัดเจน ซึ่งจำเป็นที่จะต้องมีการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว

สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ คือ การที่คนในชุมชนได้มีการลักลอบเข้ามาในเขตอุทยานเพื่อล่าสัตว์ หาของป่า ซึ่งส่งผลให้เกิดการทำลายทรัพยากรทางการท่องเที่ยว ทั้งนี้ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ได้มีแนวทางในการแก้ปัญหาโดยใช้สันติวิธี โดยการพูดคุยทำความเข้าใจระหว่างกัน และให้ความรู้ด้านกฎหมาย และที่สำคัญคือ การจัดทำโครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่ ที่เป็นการอพยพกลุ่มชาวเขาและชาวไทยพื้นราบที่รูก้ำฟ้าพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ให้ไปอยู่ในพื้นที่ที่ทางารจัดให้ ทำให้มีที่ดินสำหรับประกอบอาชีพ และอยู่อาศัย รวมถึงการจัดการดูแลเรื่องสวัสดิการ สาธารณูปโภค และการฝึกอาชีพ เพื่อช่วยเหลือให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากการแก้ปัญหาดังกล่าว สอดคล้องกับแนวคิดหลักการจัดการของศาสตราจารย์ (2550 : 47) ในเรื่องของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration) กล่าวคือ เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ได้เสนอผลประโยชน์ตอบแทนต่อชาวบ้านที่รูก้ำฟ้าผืนป่าว่าหากมีการอพยพย้ายถิ่น จะจัดหาพื้นที่ทำกินและที่อยู่อาศัยให้ รวมถึงการจัดการดูแลเรื่องสวัสดิการ สาธารณูปโภค และการฝึกอาชีพ ซึ่งการที่เจ้าหน้าที่อุทยานเลือกใช้สันติวิธีด้วยการให้ผลประโยชน์ แทนที่จะใช้บทลงโทษที่เข้มงวด เด็ดขาด จะช่วยเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างเจ้าหน้าที่และชาวบ้าน ลดความขัดแย้ง แต่ได้รับผลประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย

2. ด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การมีส่วนร่วมโดยผ่านกลุ่ม คือ การเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการที่ปรึกษาอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ในเขตพื้นที่คุ้มครองและเปราะบาง (Protected Areas Committee-PAC) และการรวมตัวกันก่อตั้งชมรมคนรักแม่เฒ่า ผืนป่าตะวันตก 2) การมีส่วนร่วมโดยตรง คือ การเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยตนเองโดยการให้บริการการท่องเที่ยวแก่นักท่องเที่ยว จากรูปแบบการมีส่วนร่วมทั้ง 2 รูปแบบนี้ พบว่าการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ของ

คนในชุมชน มีลักษณะการมีส่วนร่วมที่สอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมในด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยคนในชุมชน มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและการสร้างจิตสำนึกในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยผ่านการเผยแพร่ข้อมูลจากเจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ และตัวแทนชุมชนที่เข้าร่วมประชุม ทั้งนี้ได้มีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนโดยการรับฟังความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ การร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา ในลักษณะของการประชุม สัมมนาร่วมกัน ระหว่างเจ้าหน้าที่อุทยานและตัวแทนชาวบ้าน

2) การร่วมวางแผน แก้ไขปัญหาและเสนอแนะความเห็น อุทยานแห่งชาติแม่वंกก็ได้มีการกำหนดมาตรการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการอุทยานแห่งชาติ ตั้งแต่เริ่มวางแผน การปฏิบัติ และการเฝ้าระวัง และติดตามผล เช่น อาสาลาดตระเวนและป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับทรัพยากรหรือศักยภาพของพื้นที่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชน ทั้งนี้ ผู้วิจัยเห็นว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผน นั้น ชาวบ้านอาจจะไม่ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างทั่วถึง เนื่องจากในการประชุมเป็นเพียงการส่งตัวแทนชาวบ้านเข้าร่วม ดังนั้น ควรมีการจัดประชุมหารือหรือเวทีชาวบ้าน หรือการทำประชาพิจารณ์เพื่อให้ประชาชนทุกคนได้มีโอกาสในการแสดงความคิดเห็น

3) การร่วมดำเนินการ ชุมชนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติ โดยการเข้าร่วมจัดกิจกรรมและโครงการต่าง ๆ ที่ทางอุทยานแห่งชาติแม่वंกจัดขึ้นเกี่ยวกับชุมชนท้องถิ่นและการอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ เช่น “โครงการบ้านเล็กในป่าใหญ่” “โครงการรณรงค์สำนึกรักษ์แม่वंก นำขยะกลับบ้าน”

4) การร่วมรับประโยชน์ โดยอุทยานแห่งชาติแม่वंกได้สนับสนุนงบประมาณในการอนุรักษ์ธรรมชาติให้กับชุมชน ซึ่งถือว่าเป็นการรับผลประโยชน์ร่วมกันระหว่างอุทยานฯ และชุมชน กล่าวคือ ชุมชนได้งบประมาณในการพัฒนาชุมชน ในขณะที่อุทยานแห่งชาติ ได้รับประโยชน์จากการที่ชุมชนได้ช่วยอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่

กล่าวโดยสรุป จะเห็นว่าทั้งในด้านการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศของอุทยานแห่งชาติแม่वंก มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการปฏิบัติงานของหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่वंก จังหวัดกำแพงเพชร-นครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2554 ในส่วนของยุทธศาสตร์ที่ 2 ยุทธศาสตร์ด้านการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงมิติหลัก 3 ด้านในการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน คือ 1) มุมมองด้านสิ่งแวดล้อม

โดยอุทยานฯ มีเป้าหมายในการจัดการเชิงระบบนิเวศ และรักษาสิ่งแวดล้อมระบบการท่องเที่ยว ซึ่งจะเห็นได้จากการที่อุทยานฯ มีการจัดการการท่องเที่ยวที่มุ่งเน้นการท่องเที่ยวเพื่อการอนุรักษ์ และมีการดำเนินกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สนับสนุนให้นักท่องเที่ยว และชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ 2) มุมมองด้านสังคม อุทยานแห่งชาติได้คำนึงถึงการหลีกเลี่ยงและลดผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อสังคม วัฒนธรรม และวิถีชีวิตของคนท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมพลังของชุมชน ซึ่งจะเห็นได้จากการกำหนดขีดความสามารถในการรองรับได้ของพื้นที่ และการสนับสนุนงบประมาณให้กับชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการอนุรักษ์ 3) มุมมองด้านเศรษฐกิจ อุทยานแห่งชาติ ได้คำนึงถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่าและเป็นธรรม ในมุมมองของการใช้ทรัพยากรที่คุ้มค่า ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจที่ให้ชุมชนสามารถได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากร จะเห็นได้จากการที่อุทยานฯ หาที่ดินและที่อยู่อาศัย รวมถึงการดูแลเรื่องสวัสดิการ และการส่งเสริมอาชีพให้กับคนในชุมชน เพื่อแลกกับการไม่บุกรุกพื้นที่ป่า ซึ่งนอกจากชุมชนจะได้มีที่ดินทำกินอย่างถูกกฎหมายแล้ว ยังเห็นความสำคัญของผืนป่า และทรัพยากรธรรมชาติอีกด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวในการมาเที่ยวอุทยานแห่งชาติ-แม่वंกั
2. หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในเขตอุทยานแห่งชาติ อาจจัดในรูปแบบการฝึกอบรมก็ได้
3. ทางหน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับทางสถาบันการศึกษาจัดโครงการอบรมมัคคุเทศก์น้อย เพื่อปลูกจิตสำนึกรักธรรมชาติให้แก่คนรุ่นใหม่ให้เกิดความยั่งยืนต่อไป
4. ทางหน่วยงานภาครัฐควรมีนโยบายให้ชาวบ้านในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่वंกัให้มากขึ้น

รายการอ้างอิง

หนังสือและสิ่งพิมพ์ในประเทศ

กรมป่าไม้แห่งชาติ. (2553). **นโยบายของกรมป่าไม้**. 5 กรกฎาคม 2554.

<http://www.forest.go.th>.

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2552). **บันทึกธรรมชาติผืนป่าแม่วงก์**. อุทยานแห่งชาติแม่วงก์, กำแพงเพชร : เจริญการพิมพ์.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2553). **ทรัพยากรการท่องเที่ยวในประเทศไทย**. 5 มกราคม 2553.

<http://www.tat.ac.th>

กนิษฐา อู่ถาวรและคณะ. (2546). **การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยการมีส่วนร่วมของชุมชนบริเวณหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติทุ่งแสลงหลวง ที่ ส.ล.8 (หนองแม่นา) จังหวัดเพชรบูรณ์**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

กุลวรา สุวรรณพิมล, ผศ. ดร. (2548). **หลักการมัคคุเทศก์**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แสงดาว.

เกรียงไกร เกิดศิริ. (2551). **ชุมชนกับภูมิทัศน์วัฒนธรรม**. กรุงเทพมหานคร : อุษาคเนย์.

เครือวัลย์ วงษ์ไพฑูริย์. (2549). **กระบวนการการที่มีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบ้านถ้ำ ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : จังหวัดลำปาง, สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.

จำเนียร ชุณหโสภาค. (2548). **ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หอการค้าจังหวัด และผู้นำชุมชนกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจังหวัดราชบุรี**. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. (2544). การสุ่มตัวอย่าง (Sampling). 2 กันยายน 2554.

<http://www.watpon.com/Elearning/res22.htm>.

ชวลีรัตน์ จันทร์เชื้อ. (2551). การบริหารและจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเพื่อการท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : จังหวัดพิษณุโลก, มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

ชูวิทย์ ศิริเวชกุล. (2544). การท่องเที่ยวเชิงชุมชนและการจัดโฮมสเตย์. กรุงเทพมหานคร : จุลสารการท่องเที่ยว. ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 เม.ย.-มิ.ย. 2544.

ณรงค์ โปธิ์พุกษานันท์, ผศ. (2551). ระเบียบวิธีวิจัย, พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : บริษัท ส. เอเชียเพรส (1989) จำกัด.

ณัฐฐา ผิวมาและคณะ. (2549). การมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

ทรงพล ต่อนี่, ผศ.ดร. (2553). การวิเคราะห์การถดถอย (Regression Analysis). เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบวิจัยและการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง (PEG701) : บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ทิวากาล เขาวณะ. (2550). บทบาทผู้นำท้องถิ่นในการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ : ศึกษาเฉพาะกรณีอุทยานแห่งชาติเขาหลวง จังหวัดนครศรีธรรมราช : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ธนกฤต สังข์เฉย. (2550). อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและบริการ. กรุงเทพมหานคร : คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี.

นฤมล สุ่นสวัสดิ์, ผศ. ดร., (2549). การบริหารอุตสาหกรรมบริการ. กรุงเทพมหานคร : วันทิพย์.

นิคม จารุมณี, ดร. (2535). การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

นิภาวรรณ พุทธสงกรานต์. (2548). ศักยภาพของจังหวัดราชบุรีในการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

บดินทร์ เมธมูทา. (2552). การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการแหล่งท่องเที่ยวน้ำตกคำหอม อุทยานแห่งชาติภูพาน จังหวัดสกลนคร : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. จังหวัดมหาสารคาม, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา ร.ศ. (2548). การพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเพรสแอนด์ ดีไซน์ จำกัด.

เบญจา จันท และคณะ. (2548). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการบริหารจัดการด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำแม่กลอง จังหวัดราชบุรี. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ : กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

ประเวศ วะสี. (2544). การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. จุลสารการท่องเที่ยว 3 (20), 4-14.

พระธรรมปิฎก. (ประยุต ประยุโต). (2000). การพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development). พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ มูลนิธิโกมล คีมทอง.

ภัคพงษ์ บุรณ์ชนะ. (2551). การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการจัดการพื้นที่ และคุณภาพการจัดการด้านนันทนาการของอุทยานแห่งชาติแม่वंก : รายงานวิจัย ฉบับสมบูรณ. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มิ่งสรรพ ขาวสะอาด, ดร. (2549). คู่มือการจัดการ : การท่องเที่ยวชุมชนและบ้านพักแบบ โฮมสเตย์. เชียงใหม่ : สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. นพบุรีการพิมพ์.

รชพร จันทรสว่าง และคณะ. (2549). เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการนันทนาการและ การท่องเที่ยวทางธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

จำไพพรรณ แก้วสุริยะ. (2547). การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Sustainable Tourism). กรุงเทพมหานคร : กองอนุรักษ์ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.

เลิศชัย เจริญธัญรักษ์ และคณะ. (2548). อุทยานแห่งชาติ ภูกระดึง ภูเรือ แลเขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าภูหลวง. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ : กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

วรภัทร สยนานนท์. (2552). การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยชุมชนบริเวณตลาดน้ำคลอง ลัดมะยม เขตตลิ่งชัน จังหวัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : วิทยานิพนธ์ บริญญาโท, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิมล จิโรจพันธุ์, ผศ. และคณะ. (2548). การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ แสงดาว.

วุฒิพงษ์ ดงคำฟู. (2550). การจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในเขตอุทยานแห่งชาติ : กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติแม่ปิง จังหวัดลำพูน : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ. จังหวัด เชียงใหม่, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ศตพงษ์ สุทธารักษ์ และคณะ. (2546). **เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

สมคิด บางโม. (2548). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิทย์พัฒนา.

สมภพ เจริญทนต์. (2549). **รูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เพื่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศเทือกเขาพระ-เขาสูง อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์** : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. จังหวัดนครสวรรค์, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.

สมรักษ์ เย็นแจ่ม. (2550). **ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารจัดการอุทยานแห่งชาติดอยหลวง อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย** : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. จังหวัดเชียงราย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.

สาคร สุขศรีวงศ์, ดร. (2550). **การจัดการ : จากมุมมองนักบริหาร**. กรุงเทพมหานคร : บริษัท จี. พี. ไชเบอร์พรินท์ จำกัด.

สิริวัฒนา ใจมา และคณะ. (2546). **การจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศชุมชนบ้านแม่กลางหลวง ดอยอินทนนท์ จังหวัดเชียงใหม่** : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร, สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2540). **การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ**. กรุงเทพมหานคร : อักษรไทย.

สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 12 กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช. (2554). **แผนแม่บทแผนแม่บทการปฏิบัติงานของหน่วยงานอุทยานแห่งชาติแม่วังก์ จังหวัดกำแพงเพชร – นครสวรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2554**. กรุงเทพมหานคร : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช.

สำนักอุทยานแห่งชาติ (2547). **คู่มือการจัดการอุทยานแห่งชาติ** : กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช, กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม.

อรรถนพ เนตรทิพย์. (2551). **การมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน** : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. จังหวัดอุดรดิตถ์, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.

อนันต์ มาลารัตน์. (2553). **บทที่ 8 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ**. เอกสารประกอบการสอนวิชาการออกแบบวิจัยและการวิเคราะห์ทางสถิติขั้นสูง (PEG701) : บัณฑิตวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

อารีรัตน์ รั้วทอง. (2550). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศบริเวณตลาดน้ำบางน้ำผึ้ง ตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ** : รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์. กรุงเทพมหานคร, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.

อุทยานแห่งชาติแม่วงก์. (2554). **เอกสารการท่องเที่ยวอุทยานแห่งชาติแม่วงก์**. อำเภอปางศิลาทอง, จังหวัดกำแพงเพชร.

อุษณีย์ จิตตะปาโล และคณะ. (2543). **หลักการจัดการ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.

หนังสือและสิ่งพิมพ์ต่างประเทศ

Allenby, Brad. (1999). **Corporate Responsibilities**. ใน *The Environment*. 17 Supplement (doi : 10.1038/7171) : BV31 – BV32.

Brundtland and WCED. (1988). **Our Common Future**. New York : Oxford University Press.

Burns and Holden. (1995). *Tourism : A New Perspective*. London : Prentice Hall.

Eber Shirley, ed. (1992). *Beyond the Green Horizon : Principles for Sustainable Tourism*. A Discussion paper commissioned for Tourism Concern by WWF UK. London : World Wild Fund For Nature (WWF).

Leksakundilok, Anucha. (2004). *Community Participation in Ecotourism Development in Thailand*, School of Geosciences, Faculty of Science., The University of Sydney, Sydney.

Weaver and Lawto. (2002). *Tourism Management*. 2nd edition. Milton, Qld. : John Wiley & Sons Australia, Ltd.

Weaver and Opperman. (2000). *Tourism Management*. Milton, Qld. : Jacaranda Wiley.

Yamane, Taro. (2009). *Statistics; An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.

A large, intricate blue calligraphic design serves as the background. It features thick, fluid lines that swirl and loop, creating a sense of movement and elegance. The design is centered and fills most of the page.

ภาคผนวก ค

ประมวลภาพและเอกสารของกรมอุทยานแห่งชาติ

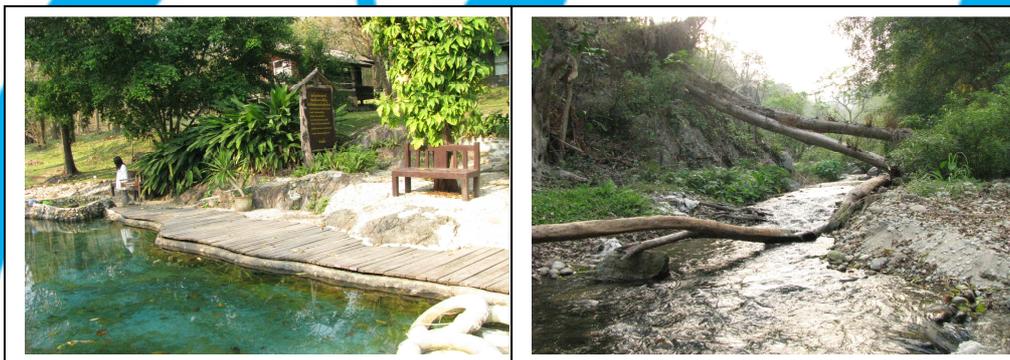
ประมวลภาพโครงการวิจัยเรื่อง “แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างยั่งยืน
ในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ จังหวัดกำแพงเพชร – นครสวรรค์”

รูปที่ 1-2 ที่ทำการอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

รูปที่ 3-4 สถานที่ท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

รูปที่ 5-6 บ่อน้ำแร่ธรรมชาติและลำธารใสในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

รูปที่ 7-8 บ้านพักนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

รูปที่ 9-10 บ้านพักนักท่องเที่ยวและสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณช่องเย็น

รูปที่ 11-12 ที่ทำการหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เภา)

รูปที่ 13-14 สถานที่ท่องเที่ยวในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เภา)

รูปที่ 15-16 บ้านพักนักท่องเที่ยวในหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.4 (แม่เภา)

รูปที่ 17-18 ศูนย์ประสานงานชมรมคนรักแม่เภาผืนป่าตะวันตก
หน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วังก์ ที่ มว.4 (แม่เภา)

รูปที่ 19 ผู้วิจัยกำลังสัมภาษณ์ประชาชนชาวบ้าน และ
กรรมการชมรมคนรักแม่เภาผืนป่าตะวันตก

รูปที่ 20-21 ผู้วิจัยกำลังสัมภาษณ์หัวหน้าอุทยานแห่งชาติแม่วงก์ และหัวหน้าหน่วยพิทักษ์อุทยานแห่งชาติแม่วงก์ ที่ มว.4 (แม่เฒ่า)

รูปที่ 22-25 ป้ายสื่อความหมายในอุทยานแห่งชาติแม่วงก์

ประวัติผู้วิจัย

- หัวหน้าโครงการวิจัย : นางสาวฉิรพร แสงพิรุณ
- วันเดือนปีเกิด : 5 ธันวาคม 2515
- สถานที่เกิด : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
- ประวัติการศึกษา :
- 2553 กำลังศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตสาขาการกีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยว
วิชาเอกการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2545 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาวิชาจิตวิทยาอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- 2537 ศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- ประสบการณ์การทำงาน :
- 2549 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (สาขาการท่องเที่ยว)
โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
- 2545 – 2549 ผู้ช่วยผู้เชี่ยวชาญฝ่ายบริหารบุคคลและบัญชี หน่วยงาน EC ASEAN
COGEN Phase III เป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง EUROPEAN
COMMISSION กับสถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย (AIT) รับผิดชอบด้านการ
จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและพลังงานชีวมวล
- 2540 – 2545 เลขานุการฝ่ายบริหาร หน่วยงาน EC ASEAN COGEN Phase II
- 2539 – 2540 Junior Receptionist โรงแรม AIT Center, สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย
- 2537 – 2539 Tour Administrator, บริษัทดีทีแอสเอ็ม จำกัด
- ผลงานทางวิชาการ :
- 2555 บทความวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเส้นทางน้ำเพื่อการ
พัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ตีพิมพ์
เผยแพร่ในวารสารมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช ปีที่ 25 ฉบับที่ 1
มกราคม – มิถุนายน 2555
- 2554 เอกสารประกอบการสอนวิชาการจัดการอุตสาหกรรมบริการ

- 2554 ผู้ร่วมวิจัยเรื่อง“พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในแหล่งมรดกโลก
กรณีศึกษา : นครประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา และอุทยาน-
ประวัติศาสตร์สุโขทัย ศรีสัชนาลัย และกำแพงเพชร” ได้รับทุนสนับสนุน
งานวิจัยจากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ปีงบประมาณ
2553 ปีที่งานวิจัยสำเร็จ ปีงบประมาณ 2554
- 2553 เอกสารประกอบการสอนวิชาจิตวิทยาบริการ
- 2552 หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “รูปแบบการจัดการท่องเที่ยวเส้นทางน้ำเพื่อ
การพัฒนาอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา : จังหวัดพระนครศรีอยุธยา” ได้รับทุน
สนับสนุนจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปีงบประมาณ 2551 ปีที่งานวิจัยสำเร็จ ปีงบประมาณ 2552
- 2551 – 2554 ผู้ตรวจประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา
- ผู้ร่วมวิจัย : นางสาวมนรัตน์ ใจเอื้อ
วันเดือนปีเกิด : 20 เมษายน 2524
สถานที่เกิด : จังหวัดร้อยเอ็ด
ประวัติการศึกษา :
- 2553 กำลังศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิตสาขาการกีฬานันทนาการ และการท่องเที่ยว
วิชาเอกการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและนันทนาการ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- 2550 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยนเรศวร
- 2547 บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ประสบการณ์การทำงาน :
- 2553 – ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตชลบุรี
- 2551 – 2553 อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัย
อีสเทิร์นเอเซีย

2550 – 2551

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการโรงแรมและการท่องเที่ยว คณะศิลป
ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธนบุรีกรุงเทพ

ผลงานทางวิชาการ :

2550

งานวิจัยเรื่อง “การวางแผนยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยว
ด้านการแพทย์สำหรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ : กรณีศึกษา
กรุงเทพมหานคร

